

ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด

พระนัฐธนพล โฆสธมฺโม (ขาวหนู)

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่นตามแนวพุทธศาสตร์
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2566

ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด

พระนัฐธนพล โฆสธมฺโม (ขาวหนู)

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
คณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่นตามแนวพุทธศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2566
(ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย)

PEOPLE'S ATTITUDES TOWARDS MANAGEMENT BASED ON THE FOUR SUBLIME STATES OF MIND OF SANCHAT SUB-DISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, CHANGHAN DISTRICT, ROI ET PROVINCE

PHRA NATTHANAPOl KOSATHAMMO (KHAWNOO)

A THESISE SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR TOE DEGREE OF MASTER OF POLITICAL SCIENCE
PROGRAM IN BUDDHISTIC LOCAL GOVERNMENT
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
MAHAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
2023

(COPYRIGHT OF MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	:	**ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด**
ชื่อนักศึกษา	:	**พระนัฐธนพล โฆสธมฺโม (ขาวหนู)**
ชื่อปริญญา	:	**รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**
สาขาวิชา	:	**การปกครองท้องถิ่นตามแนวพุทธศาสตร์**
ปีพุทธศักราช	:	**2566**
อาจารย์ที่ปรึกษา	:	**พระครูกิตติวราทร, ผศ. ดร.**

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่นตามแนวพุทธศาสตร์

คณบดีคณะสังคมศาสตร์

.....

(พระมหาสุรไกร ชินพุทฺธิสิริ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ :

ประธานกรรมการ .....

(รองศาสตราจารย์ ดร. ปิยลักษณ์ โพธิวรรณ์)

กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษา) .....

(พระครูกิตติวราทร, ผศ. ดร.)

กรรมการ .....

(รองศาสตราจารย์ ดร. ภาสกร ดอกจันทร์)

กรรมการ .....

(ดร. เวชสุวรรณ อาจวิชัย)

กรรมการ .....

(ดร. พรพิมล โพธิ์ชัยหล้า)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Thesis Topic	:	People's Attitudes Towards Management based on the four Sublime States of mind of Sanchat Sub-District Administrative Organization, Changhan District, Roi Et Province
Student's Name	:	Phranatthanapol Kosathammo (Khawnoo)
Degree Sought	:	Master of Political Science
Program	:	Buddhistic Local Government
Academic Year	:	2023
Advisor	:	Phrakrukittiwarathorn, Asst. Prof. Dr.

Accepted by the Faculty of Social Sciences, Mahamakut Buddhist University in Partial Fulfillment of the Requirements for the Master Degree of Political Science. (Buddhistic Local Government)

Dean of Faculty of Social Sciences .....
(Phramaha Surakrai Jinabuddhisiri)

Thesis Committee :
Chairman .....
(Assoc. Prof. Dr. Piyaluk Potiwan)

Member (Advisor) .....
(Phrakrukittiwarathorn, Asst. Prof. Dr.)

Member .....
(Assoc. Prof. Dr. Phasakorn Dokchan)

Member .....
(Dr. Wedsuwan Ardwichai)

Member .....
(Dr. Pornpimol Pochailar)

Copyright of Mahamakut Buddhist University

บทคัดย่อ

หัวข้อวิทยานิพนธ์	:	**ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด**
ชื่อนักศึกษา	:	**พระนัฐธนพล โฆสธมฺโม (ขาวหนู)**
ชื่อปริญญา	:	**รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**
สาขาวิชา	:	**การปกครองท้องถิ่นตามแนวพุทธศาสตร์**
ปีพุทธศักราช	:	**2566**
อาจารย์ที่ปรึกษา	:	**พระครูกิตติวราทร, ผศ. ดร.**

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาระดับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด 2) เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามหมู่บ้าน และ 3) เพื่อข้อเสนอแนะทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด แบ่งเขตการปกครอง ทั้งหมด 9 หมู่บ้าน สุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจำนวน 346 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เท่ากับ 0.67-1.00 และมีความเชื่อมั่น 0.918

ผลการวิจัยพบว่า:

1) ระดับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับมากทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะองค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติมีการปฏิบัติงานโดยยึดหลักการบริหารจัดการ ได้แก่ การวางแผน การจัดการองค์การ การนำ และการควบคุม ตามหลักพรหมวิหาร 4 ได้แก่ เมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา เป็นอย่างดี จึงช่วยสร้างให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับการปฏิบัติอย่างดี และเกิดความพึงพอใจจนมีทัศนคติที่อยู่ในระดับมาก 2) เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามหมู่บ้าน พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่แตกต่างกัน มีทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกันทั้งในภาพรวม และในรายด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในแต่ละหมู่บ้านมีระยะทางที่ห่างไกลจากองค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ จึงอาจเข้าถึงการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติได้แตกต่างกัน

3) เพื่อข้อเสนอแนะทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาพบว่า ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อเสนอแนะแนวทาง การวางแผนบริหารจัดการ การปฏิบัติต่อผู้มาติดต่อและคอยแนะนำผู้มาให้บริการด้วยความเอาใจใส่ และเป็นกันเองต่อประชาชน และมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติให้สำเร็จ การจัดการองค์การบริหารจัดการในการช่วยเหลืองประชาชน เมื่อประสบความเดือดร้อน จึงได้ยื่นมือให้ความช่วยเหลือในการบริหารจัดการโดยไม่ย่อท้อต่อความลำบาก และช่วยแก้ไขปัญหาของพี่น้องประชาชนด้วยยุติธรรมและเที่ยงธรรม การนำการบริหารจัดการ การปฏิบัติงานเพื่อประชาชนตามนโยบายด้วยความเต็มใจ ในการบริหารจัดการเอาใจใส่ต่องานโดยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนด้วยความยินดี และส่งเสริมสนับสนุนแก่ประชาชนจนประสบความสำเร็จในการปฏิบัติต่อประชาชนด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ไม่หวังสิ่งตอบแทน และไม่หาผลประโยชน์ส่วนตน และการควบคุมการบริหารจัดการในการวินิจฉัยปัญหาต่างๆ และแก้ไขข้อพกพร่องในการบริหารจัดการ ด้วยความยุติธรรมและรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ตามเหตุตามผลของการบริหารจัดการตามกระบวนการ การจัดการ

คำสำคัญ: ทัศนคติ, การบริหารจัดการ, จำแนกตามหมู่บ้าน, หลักพรหมวิหาร 4, องค์การบริหารส่วนตำบล

ABSTRACT

Thesis Topic	:	**People's Attitudes Towards Management Based on the Four Sublime States of Mind of Sanchat Sub-District Administrative Organization, Changhan District, Roi Et Province**
Student's Name	:	**Phra Nattanapol Kosathammo (Khawnoo)**
Degree Sought	:	**Master of Political Science**
Program	:	**Buddhistic Local Government**
Anno Domini	:	**2023**
Advisor	:	**Phrakhrukittiwaratorn, Asst. Prof. Dr.**

This thesis has research objectives 1) to study the level of People's attitudes towards management according to the four Sublime States of mind of Sanchat Subdistrict Administrative Organization, Changhan District, Roi Et province. 2) To compare People's attitudes towards management according to the four Sublime States of mind of Sanchat Subdistrict Administrative Organization, Changhan District, Roi Et province. classified by village 3) To suggest People's attitudes towards management according to the four Sublime States of mind of Sanchat Subdistrict Administrative Organization, Changhan District, Roi Et province. The sample group is the sample group, which is Saenchat Subdistrict Administrative Organization, Changhan District, Roi Et Province. A total of 9 villages were divided into administrative areas, with a random sample of 252 people. The instrument used for data collection was a 5-level estimation scale questionnaire with content accuracy of 0.67-1.00 and confidence of 0.918.

The results showed that:

The level of People's attitudes towards management according to the four Sublime States of mind of Sanchat Subdistrict Administrative Organization, Changhan District, Roi et province It is at a high level, both overall and in each aspect. This may be because the Saenchat Subdistrict Administrative Organization has performed its operations based on the four Brahma Viharas, namely Metta, Kura, Mutita, and Upekkha, thus helping people in the area to be treated well. and satisfaction until the attitude is at a high level. 2) To compare People's

attitudes towards management according to the four Sublime States of mind of Sanchat Subdistrict Administrative Organization, Changhan District, Roi et province. classified by village, it was found that people living in different villages. The attitude of the people towards the management according to the Four Sublime States of Mind of Saenchart Sub-district Administration Organization, Changhan District, Roi Et Province, differed both overall and in each aspect, statistically significant at the level of 0.05. 3) To suggest People's attitudes towards management according to the four Sublime States of mind of Sanchat Sub-district Administrative Organization, Changhan District, Roi et province. The sample group is the sample group, which is Saenchat Sub-district Administrative Organization, Changhan District, Roi Et Province. The results of the study showed that people's attitudes towards the management according to the Four Sublime States of Mind of Saenchart Sub-district Administration Organization, Changhan District, Roi Et Province. Management Planning Treat visitors and guide them with care and friendliness to the public and strive to achieve them. Management of the management organization in helping the people. When faced with suffering, he reached out to help the management without compromising on the difficulties and helped solve the problems of the people with justice and fairness. Management Leadership working for the people according to the policy willingly. By listening to the opinions of the people with pleasure and encouraging the people to succeed in treating the people with honesty and integrity and management control in diagnosing various problems and correcting management deficiencies. With fairness and listening to public opinion. According to the cause of the management According to the management process.

Keywords : Attitude, Management, Classified by Village, The Four Sublime States of Mind, Sub-district Administrative Organization

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ เรื่อง ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี เพราะได้รับความกรุณา แนะนำช่วยเหลือเป็นอย่างดียิ่ง จากคณาจารย์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ที่ได้ทำการเปิดสอนในหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวพุทธศาสตร์ ซึ่งผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งและเป็นพระคุณอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ พระครูกิตติวราทร, ผศ.ดร. ประธานหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวพุทธศาสตร์ และเป็นที่ปรึกษาหลัก ที่ได้กรุณาให้แนวคิด ข้อแนะนำหลายประการ ทำให้งานวิจัยฉบับนี้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ พระครูวิริยธรรมคุณ เจ้าคณะอำเภอธรรมยุต และอนุโมทนา/ขอบคุณ นายเหมราช สนศรี กำนัน ตำบลแสนชาติ นายวินัย โฆษรัตน์ อดีตรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลชาติ ที่ได้กรุณารับเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัยและตรวจสอบเนื้อหาวิจัยในครั้งนี้

อนุโมทนา/ขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ปิยลักษณ์ โพธิวรรณ์ ประธานกรรมการ พ.ต.ต.ดร.พชรเดช เสมานู ดร.เวชสุวรรณ อาจวิชัย และ ดร.พรพิมล โพธิ์ชัยหล้า กรรมการที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้แนวคิด ข้อแนะนำหลายประการ ทำให้งานวิจัยฉบับนี้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

สุดท้ายอนุโมทนา/ขอบคุณ นางหงส์ แก้วกัณหา นางบานชื่น บุญพรม และญาติโยมวัดป่าแซงแหลมโนนสวรรค์ที่คอยอุปถัมภ์ช่วยเหลือในการการศึกษาตลอดหลักสูตร ตลอดถึงชาวตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ที่ให้ข้อมูลอย่างเต็มที่ทำให้การศึกษาครั้งนี้สำเร็จในเวลาอันรวดเร็วและขอขอบคุณผู้ให้ความช่วยเหลืออีกหลายท่าน ซึ่งไม่สามารถกล่าวนามในที่นี้ได้หมด

พระนัฐธนพล โฆสธมฺโม (ขาวหนู)

สารบัญคำย่อ

การใช้อักษรย่อในวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยใช้การอ้างอิงจากพระไตรปิฎก ภาษาไทย ฉบับมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย และพระสูตรและอรรถกถาแปล เล่มที่ 1 ภาคที่ 2 ตอนที่ 2 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยอันเป็นคัมภีร์สำคัญทางพระพุทธศาสนาเป็นหลักในการค้นคว้า ซึ่งมีคำย่อ และคำเต็ม เรียงตามลำดับเล่ม ดังนี้

คำย่อชื่อคัมภีร์ในพระวินัยปิฎก (ฉบับภาษาไทย)

คำย่อ		**คำเต็ม**	
วิ.ม.	=	วินยปิฏก	มหาวคฺค

คำย่อชื่อคัมภีร์ในพระสุตตันตปิฎก (ฉบับภาษาไทย)

คำย่อ		**คำเต็ม**		
ที.สี.	=	สุตฺตนฺตปิฏก	ทีฆนิกาย	สีลกฺขนฺธวคฺค
ที.ม.	=	สุตฺตนฺตปิฏก	ทีฆนิกาย	มหาวคฺค
ที.ปา.	=	สุตฺตนฺตปิฏก	ทีฆนิกาย	ปาฏิกวคฺค
ม.มู.	=	สุตฺตนฺตปิฏก	มชฺฌิมนิกาย	มูลปณฺณาสก
ม.ม.	=	สุตฺตนฺตปิฏก	มชฺฌิมนิกาย	มชฺฌิมปณฺณาสก
สํ.นิ.	=	สุตฺตนฺตปิฏก	สํยุตฺตนิกาย	นิทานวคฺค
สํ.สฬา.	=	สุตฺตนฺตปิฏก	สํยุตฺตนิกาย	สฬายตนวคฺค
องฺ.ติก.	=	สุตฺตนฺตปิฏก	องฺคุตฺตรนิกาย	ติกนิปาต
องฺ.จตุกฺก.	=	สุตฺตนฺตปิฏก	องฺคุตฺตรนิกาย	จตุกฺกนิปาต
ขุ.ขุ.	=	สุตฺตนฺตปิฏก	ขุทฺทกนิกาย	ขุทฺทกปาฐ
ขุ.ธ.	=	สุตฺตนฺตปิฏก	ขุทฺทกนิกาย	ธมฺมปท
ขุ.สุ.	=	สุตฺตนฺตปิฏก	ขุทฺทกนิกาย	สุตฺตนิปาต

คำย่อชื่อคัมภีร์ในพระอภิธรรมปิฎก (ฉบับภาษาไทย)

คำย่อ		**คำเต็ม**	
อภิ.สงฺ.	=	อภิธมฺมปิฏก	ธมฺมสงฺคณี

อรรถกถาพระอภิธรรมปิฎก (ภาษาไทย)

คำย่อ		**คำเต็ม**		
อภิ.สงฺ.อ.	=	อภิธมฺมปิฏก	อฏฺฐสาลินี	ธมฺมสงฺคณีอฏฺฐกถา

สำหรับการอ้างเลขที่อยู่หลังชื่อย่อคัมภีร์ พระไตรปิฎก มี 2 แบบคือ แบบ 3 ตอนสำหรับพระไตรปิฎก และแบบ 2 ตอนสำหรับอรรถกถา เช่น ขุ.มหา. 29/131/87. หมายถึง ขุทฺทกนิกาย มหานิเทส เล่มที่ 29/ ข้อ 13 / หน้า 87. และที.ม.อ. 2/34 หมายถึง ทีฆนิกาย สุมงฺคลวิลาสินี มหาวคฺคอฏฺฐกถา เล่ม 2 ข้อ 34

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย..... จ

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ..... ช

กิตติกรรมประกาศ..... ฌ

สารบัญคำย่อ..... ญ

สารบัญ..... ฏ

สารบัญตาราง..... ฑ

สารบัญภาพ..... ณ

บทที่

1 บทนำ..... 1

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา..... 1

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย..... 4

1.3 สมมุติฐานการวิจัย..... 4

1.4 ขอบเขตของการวิจัย..... 4

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ..... 5

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย..... 5

2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 7

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ..... 7

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการ..... 15

2.3 หลักการเกี่ยวกับการบริหาร..... 17

2.4 การบูรณาหลักพรหมวิหาร 4..... 24

2.5 แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล..... 30

2.6 สภาพพื้นที่ใช้ในการวิจัย..... 38

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 42

2.8 สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย..... 46

3 วิธีดำเนินการวิจัย..... 47

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง..... 47

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 48

สารบัญ(ต่อ)

หน้า

3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ..... 49
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 50
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล..... 50
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย..... 51
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 53
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล..... 53
4.2 ลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 54
4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล..... 54
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 72
5.1 สรุปผลการวิจัย..... 72
5.2 อภิปรายผลการวิจัย..... 74
5.3 ข้อเสนอแนะในงานวิจัยครั้งนี้..... 76
5.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป..... 77
บรรณานุกรม..... 78
ภาคผนวก..... 87
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย..... 88
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชียวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย..... 90
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล..... 95
ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย..... 98
ภาคผนวก จ ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม..... 105
ประวัติผู้วิจัย..... 110

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
3.1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด	48
4.1	แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ	54
4.2	แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ	55
4.3	จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ	55
4.4	แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามหมู่บ้าน	56
4.5	ระดับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน	57
4.6	ระดับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการวางแผน	58
4.7	ระดับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการจัดองค์การ	59
4.8	ระดับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการนำ	60
4.9	ระดับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการควบคุม	62
4.10	ระดับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการควบคุม	63
4.11	ระดับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการควบคุม	65

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ **หน้า**

4.12 การเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามหมู่บ้าน ด้านการจัดการ..... 66

4.13 การเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามหมู่บ้าน ด้านการนำ..... 68

4.14 การเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามหมู่บ้าน ด้านการควบคุม..... 69

สารบัญภาพ

ภาพที่ **หน้า**

2.1 โครงสร้างการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ พ.ศ.2558..... 42
2.2 สรุปกรอบแนวคิดเพื่อการวิจัย..... 46

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยมีความเจริญก้าวหน้าในหลายด้าน ทั้งด้านเทคโนโลยี เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง รวมไปถึงคุณค่าการใช้ประโยชน์ทางทรัพยากรทางการศึกษา และคุณภาพชีวิตของประชาชน มีการพัฒนาการกระจายอำนาจการปกครองจากส่วนกลาง ลงมายังส่วนภูมิภาค และกระจายอำนาจสู่การปกครองท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 6 พ.ศ. 2552) โดยมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โครงสร้างการบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลแบ่งออกเป็น 2 ฝ่าย ได้แก่ สภาองค์การบริหารส่วนตำบลและนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 1) สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนหมู่บ้านละสองคน ซึ่งมาจากการเลือกตั้งของประชาชนในแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล กรณีที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลมีเพียงหนึ่งหมู่บ้านให้มีสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหกคน และในกรณีมีเพียงสองหมู่บ้านให้มีสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหมู่บ้านละสามคน 2) นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น มีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี (พระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 6 พ.ศ. 2552) เจตนารมณ์ของประชาชน เป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน ในระบอบประชาธิปไตยนั่น ผู้นำทางการเมืองเป็นผู้ที่ถือเสมือนเป็นตัวแทนเจตนารมณ์ของประชาชน องค์การบริหารส่วน ตำบลแสนชาติ เป็นหน่วยงานท้องถิ่นที่ตัวแทนของประชาชนในตำบลแสนชาติ ที่ได้รับการเลือกตั้งจากเสียงส่วนมาก และเป็นความหวัง ความคาดหมายของปาชาชนในการบริหารจัดการพัฒนาชุมชนให้เจริญก้าวหน้า และตอบสนองนโยบายที่ได้ให้ไว้กับประชาชน และสามารถสนองตอบต่อเจตนารมณ์ของประชาชนในการบริหารจัดการส่วนท้องถิ่น ตามกฎหมายพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ภาคประชาชนมีสิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาคในการแสดงทัศนคติมุมมองการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล ที่จะได้รับการคุ้มครองโดยกฎหมายว่าโดยระบอบประชาธิปไตย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

ในการบริหารงานในระบบประชาธิปไตยได้มีระบบกระจายอำนาจในการปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารตำบลแสนชาติ ตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยร้อย (แผนพัฒนาท้องถิ่น อบต.แสนชาติ พ.ศ.2561-2565, 2559) พบปัญหาว่า มีการในการประเมินตามแผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี (พ.ศ. 2561 - 2565) จุดอ่อน (Weakness) 1) การรวมกลุ่มของกลุ่มอาชีพและเกษตรกรขาดผู้นำที่เข้มแข็ง ขาดเสถียรภาพ 2) การขาดแคลนความรู้เทคโนโลยี บุคลากรที่มีความรู้ด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์ของชุมชน 3) ประชาชนยังขาดความกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาที่เป็นอยู่ และบางส่วนยังหลงอยู่กับอบายมุข และสิ่งมอมเมา 4) เกษตรขาดความรู้ ในการพัฒนาด้านการเกษตรและการยกระดับคุณภาพการผลิตการพัฒนา ผลิตภัณฑ์ของชุมชน เพื่อการยกระดับจากองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาลตำบลในอนาคตโดยมีการพัฒนาเตรียมความพร้อมของการยกระดับครั้งนี้ กลายหลายด้านด้วยกัน ทั้งทางเศรษฐกิจ ส่งเสริมการสร้างรายได้ของประชาชนด้วยการพึ่งพาตนเองจากการประกอบอาชีพ อาทิ เช่น การเกษตร และประมง มีการจัดตั้งตลาดชุมชนท้องถิ่นประจำหมู่บ้านในแต่และพื้นที่ ด้านสังคม ส่งเสริมการศึกษาจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุ การส่งเสริมวัฒนาธรรมประเพณีท้องถิ่น ฝึกอบรมวิชาชีพให้กับประชาชนในชุมชนและด้านการเมืองมีการกระจายอำนาจสู่ประชาชนตามนโยบายให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโครงการที่จะกระจายมาสู่หมู่บ้านของตนและพัฒนาเครื่องอุปโภคบริโภค (น้ำประปาหมู่บ้าน) ให้ทั่วถึงประชาชนทุกครัวเรืองรวมถึงการพัฒนาบุคลกรอาสาสมัครตัวแทนหมู่บ้านในหน่วยงานที่ขึ้นตรงกับองค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติเพื่อให้การประชาชนในชุมชนของตนเองให้ทั่วถึงและสมบูรณ์ยิ่งขึ้นรับฟังความคิดเห็นประชาชนโดยเสียงส่วนใหญ่เป็นหลักการขับเคลื่อนการพัฒนาให้สอบรับกับนโยบายการปกครองท้องถิ่น ด้วยการแสวงจุดร่วม สงวนจุดต่าง ที่เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารจัดการท้องถิ่นให้กับประชาชนในเขตตำบลแสนชาติ มีการติดตามสอบตรวจลงพื้นที่เพื่อรับฟังความคิดเห็นและปัญหาต่างๆ ในชุมชนท้องถิ่น ให้ประชาชนเสนอมาตรการป้องกันและแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนในการบริหารจัดการท้องถิ่นให้เกิดความผาสุกและยั่งยืนต่อไปจะเห็นได้จากบริทบในการบริหารจัดการ การพัฒนาการเตรียมความพร้อมในการยกระดับจากองค์การบริหารส่วนตำบล ขึ้นเป็นเทศบาลตำบล มีช่องโว่ การกระจายอำนาจไม่เข้าถึงประชาชนเท่าที่ควรส่งผลกระทบต่อประชาชนในชุมชนอันนำมาซึ่งอาจจะมีความคัดแย้งระหว่างองค์กรส่วนท้องถิ่นและภาคประชาชนในด้านต่างๆ จึงได้ให้ความสนใจที่จะศึกษาทัศนคติของประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อแสวงจุดร่วมสงวนที่เกิดความสามัคคีการมีส่วนร่วมแสดงออกทางความคิดของประชนชาให้มีประสิทธิภาพไปสู่การพัฒนาชุมชนและยั่งยืนต่อไป

องค์การบริหารตำบลแสนชาติ ตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด มีทั้งหมด 9 หมู่บ้าน ลักษณะทางภูมิศาสตร์ ตั้งอยู่บนพื้นที่ริมแม่น้ำชี ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ

ด้านเกษตรกรรม ปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ มีพื้นที่ 8.5 ตร.กม. มีประชากรทั้งหมด 3,096 คน ความหนาแน่น 367.53 คน/ตร.กม. องค์กรหน่วยงานที่ดีนอกจากจะต้องรู้หลักการการบริหารจัดการหน่วยงาน และด้านการพัฒนาแล้ว ยังควรต้องมีคุณสมบัติอื่นๆ ที่จะช่วยส่งเสริมให้ชุมชนที่ดี มีความเจริญก้าวหน้าควรมีความรู้กว้างขวางและรอบด้าน เพื่อที่จะสามารถดึงหลักการที่เหมาะสมมาใช้ได้อย่างถูกที่ถูกเวลาและถูกกับคน คำสอนจากพุทธศาสนาหลักพรหมวิหาร 4 ก็เป็นอีกหนึ่งสิ่งที่ผู้บริหารการปกครองส่วนท้องถิ่นพึงมี เพื่อใช้ในการบริหารจัดการและพัฒนาชุมชนให้เกิดความสุขร่มเย็นในการอยู่ร่วมกันของชุมชน ประกอบไปด้วย เมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา แต่ละส่วนนั้นสามารถนำมาปรับใช้ในการบริหารได้ดังต่อไปนี้ เมตตา ความปรารถนาให้ผู้อื่นได้รับความสุข ในยามที่ผู้อื่นมีความสุข หน้าที่การงานและชีวิตส่วนตัวดำเนินไปได้อย่างราบรื่น ก็ควรสนับสนุน ส่งเสริมให้พวกเขาได้มีความสุข กับชีวิตอย่างยั่งยืน คอยหมั่นสังเกตและซักถามความเป็นอยู่ของชุมชน จะทำให้พวกเขารู้สึกว่า ผู้นำชุมชนเอาใจใส่และห่วงใยชุมชนจากใจจริง เกิดเป็นความสัมพันธ์ที่ดีที่จะช่วยส่งเสริมให้การบริหารเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ กรุณา ความปรารถนาให้ผู้อื่นได้พ้นทุกข์ ในยามที่ชุมชนประสบปัญหา ไม่ว่าจะเป็นปัญหาได้รับความเดือดร้อน ผู้นำชุมชนก็ควรจะยื่นมือเข้าไปให้ความช่วยเหลือตามความเหมาะสม บางเวลาและโอกาส ให้ขวัญและกำลังใจชุมชน จากปัญหาผู้ได้รับผลกระบทเดือดร้อนเสมือนว่าผู้นำชมชนไม่ทอดทิ้งคนในชุมชน มุทิตา ความยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี อุเบกขา การรู้จักวางเฉย ทำใจเป็นกลาง ไม่ปฏิบัติเอนเอียงด้วยความรักหรือชัง อย่างไรก็ตาม ความหวังดีควรมีขอบเขตและตั้งอยู่บนความยุติธรรม ในยามที่ชุมชนเดือดร้อน ควรยื่นมือเข้าไปช่วยเหลือตามเหตุและปัจจัย นโยบายของชุมชน จะเห็นได้ว่าหลักพรหมวิหาร 4 นี้ สามารถนำประยุกต์ปรับกับผู้บริหาร ผู้จัดการ หรือหัวหน้างาน เพื่อทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำงานอย่างมีความสุขและเป็นการสร้างขวัญกำลังใจ ซึ่งจะเสริมสร้างประสิทธิภาพการทำงานให้ดียิ่งขึ้น

ดังนั้น การศึกษาถึงประเด็นทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อเป็นแนวทางการในการส่งเสริม และสนับสนุนการที่จะวางแผนการยกระดับจากองค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ ขึ้นเป็นเทศบาลตำบลแสนชาติในอนาคต เพื่อทราบถึงทัศนคติของประชาชนตามพื้นที่หมู่บ้านมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการงานด้านต่าง ๆ โดยนำหลักด้านการบริหารมาการบูรณาการตามหลักพรหมวิหาร 4 องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น และเพื่อนำข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการดำเนินงานวิจัยนำเสนอแนะต่อตำบลแสนชาติ และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาในการวางแผนการจัดการ และพัฒนาสู่การยกระดับเป็นเทศบาลตำบล โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงทัศนคติ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการพัฒนาสู่ความเจริญและอย่างยั่งยืนต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด

2.2 เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามหมู่บ้าน

2.3 เพื่อข้อเสนอแนะทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด

1.3 สมมุติฐานการวิจัย

3.1 ประชาชนหมู่บ้านต่างกัน มีทัศนคติต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ด้านประชากร ได้แก่ ประชาชนอายุตั้งแต่ 18 ขึ้นไป ที่มีทะเบียนราช ในเขตท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 2,525 คน ณ 8 พฤษภาคม 2565 จากแหล่งข้อมูลองค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ

1.4.2 ด้านกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด แบ่งเขตการปกครอง ทั้งหมด 9 หมู่บ้าน ประกอบด้วย หมู่ 1 เขวาชีใหญ่ หมู่ 2 เขวาชีน้อย หมู่ 3 เขวาชี หมู่ 4 แสนชาติ หมู่ 5 บึงโดน หมู่ 6 แซงแหลม หมู่ 7 แซงแหลม หมู่ 8 โนนสวรรค์ และหมู่ 9 บึงโดน สุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจำนวน 346 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ, 2565)

โดยการบูรณาการตามหลักพรหมวิหาร 4 เป็นหลักธรรมประจำใจเพื่อให้ตนดำรงชีวิตได้อย่างประเสริฐและบริสุทธิ์เฉกเช่นพรหม เป็นแนวธรรมปฏิบัติของผู้ที่ปกครองกระบวนการบริหารควรประกอบด้วย 4 ประการ (วิโรจน์ สารรัตนะ, 2555, หน้า 10) ได้แก่

1) การวางแผน หมายถึง หน้าที่ทางการบริหารในการกำหนดจุดหมายและการตัดสินใจเลือกวิธีการที่ดีที่สุดที่จะได้บรรลุจุดหมายนั้น

2) การจัดองค์การ หมายถึง กำหนดอำนาจหน้าที่และตำแหน่งต่าง ๆ อย่างชัดเจน

3) การนำ หมายถึง ความพยายามทำให้มีอิทธิพลต่อผู้อื่นเพื่อให้การปฏิบัติงาน

4) การควบคุม หมายถึง การมุ่งเน้นที่จะก่อให้เกิดความมั่นใจว่าสมาชิกในองค์การได้ประพฤติปฏิบัติในทิศทางที่จะทำให้บรรลุผลตามมาตรฐานหรือจุดหมาย มุ่งเน้นให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์และลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ลง และการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ประกอบด้วยหลักปฏิบัติ 4 ประการ ได้แก่

1) เมตตา (ความปรารถนาให้ผู้อื่นได้รับความสุข)

2) กรุณา (ความปรารถนาให้ผู้อื่นได้พ้นทุกข์)

3) มุทิตา (ความยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี)

4) อุเบกขา (การรู้จักวางเฉย ทำใจเป็นกลาง ไม่ปฏิบัติเอนเอียงด้วยความรักหรือชัง)

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ทำให้ทราบถึงประชาชนเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ แต่ละหมู่บ้านในพื้นที่มีแตกต่างกัน มีทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามแนวหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด

1.5.2 ทำให้สามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ ไปใช้ประโยชน์การบริหารจัดการชุมชนท้องถิ่น การกำหนดนโยบายและส่งเสริมตามแนวหลักพรหมวิหารธรรม ด้านการรับฟังทัศนคติความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อการพัฒนาสู่ความเจริญต่อไป

1.5.3 ทำให้ทราบถึงศึกษาข้อเสนอแนะทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

1.6.1 ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึก ความคิดหรือความเชื่อ ของประชาชนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด และแนวโน้มที่จะแสดงออกซึ่งพฤติกรรมของบุคคล เป็นปฏิกิริยาโต้ตอบ โดยการประมาณค่าว่าชอบหรือไม่ชอบ ที่จะส่งผลกระทบต่อการตอบสนองของบุคคลในเชิงบวกหรือเชิงลบต่อบุคคล สิ่งของ และสถานการณ์ ในสภาวะแวดล้อมของบุคคลนั้นๆ

1.6.2 ประชาชน หมายถึง ประชากรอายุตั้งแต่ 18 ขึ้นไป ที่มีอยู่ในทะเบียนราษฎร์ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด

1.6.3 การบริหารจัดการ หมายถึง กระบวนการของการมุ่งสู่เป้าหมายขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด จากการทำงานร่วมกัน โดยใช้บุคคลและทรัพยากรอื่นๆ หรือเป็นกระบวนการออกแบบและรักษาสภาพแวดล้อมที่บุคคลทำงานร่วมกันในกลุ่มให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.6.4 พรหมวิหาร 4 หมายถึง เป็นหลักธรรมทางพุทธศาสตร์ที่นำมาประยุกต์ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยหลักปฏิบัติ 4 ประการ ดังนี้

1) เมตตา หมายถึง ความปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุข การเห็นประชาชนมีความสุขเป็นสิ่งที่การองค์บริหารส่วนตำบลแสนชาติต้องคำนึงถึงการบริหารจัดการควรดูแลเอาใจใส่สนับสนุน

การทำงาน เพื่อให้ประชาชนได้รับความสุข มีความรู้สึกทราบซึ่งปิติประทับใจ และรู้สึกอบอุ่นเป็นกันเอง

2) กรุณา หากการบริหารจัดการเกิดปัญหาหรืออุปสรรค สิ่งแรกที่องค์บริหารส่วนตำบลแสนชาติควรทำ การพูดคุย สอบถามถึงปัญหาที่เกิดขึ้น พร้อมชี้แนะ แนวทางการแก้ไขและพูดให้กำลังใจกับประชาชน โดยไม่ปล่อยให้ลูกน้องต้องเผชิญปัญหาเพียงลำพัง คลายทุกข์ บำรุงสุขแก่ประชาชนในตำบลแสนชาติ

3) มุทิตา เมื่อประชาชนประสบความสำเร็จ ไม่ว่าจะทางด้านการงาน ด้านครอบครัว หรือในทุกๆด้าน ควรแสดงความยินดีต่อประชาชนด้วยความจริงใจประชาชนจะรู้สึกว่าตนเป็นคนสำคัญและรู้สึกภูมิใจมากยิ่งขึ้น

4) อุเบกขา การรู้จักวางเฉย ความวางใจเป็นกลางเมื่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติไม่ได้ ในการทำหน้าที่จะต้องมีความรัก ความปรารถนาดีต่อองค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติและประชาชน เพื่อให้เขาได้รับความสุขและมีกำลังใจต่อสู้กับผลกระบทที่เขากำลังประสบอยู่

1.6.5 องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) หมายถึง หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น มีฐานะเป็นนิติบุคคลและราชการส่วนท้องถิ่นจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด

1.6.6 ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง คุณลักษณะส่วนตัวประชากรของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ และหมู่บ้าน

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับหลักพรหมวิหาร 4

2.4 แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล

2.5 สภาพพื้นที่ใช้ในการวิจัย

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.7 สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ

ทัศนคติ (Attitude) เป็นแนวความคิดที่มีความสำคัญมากแนวหนึ่งทาง จิตวิทยาสังคม และการสื่อสาร และมีการใช้ คำนี้กันอย่างแพร่หลาย สำหรับการนิยามคำว่าทัศนคตินั้นได้มีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายไว้ดังนี้

เดโช สวนานนท์ (2512, หน้า 28) กล่าวถึง ทัศนคติ ว่าเป็นบุคลิกภาพที่สร้างขึ้นได้ เปลี่ยนแปลงได้ และเป็นแรงจูงใจที่กำหนดพฤติกรรมของบุคคล ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ

ศักดิ์ สุนทรเสณี (2531, หน้า 2) กล่าวถึง ทัศนคติ คือความรู้สึกของเรา เช่น จะชอบหรือไม่ก็ตาม ไม่ว่าจะเป็นทักษะหรือการกระทำต่อสิ่งนั้น ๆ ของเราได้

1) บางทีก็มีคนวิจารณ์วิจารณ์ตามประสบการณ์ของตัวเอง และสิ่งนี้สามารถมอบให้กับผลตอบแทนที่ไม่มากก็น้อย

2) เหตุผลที่จำเป็นสำหรับคำถามเหล่านี้คือเมื่อเปรียบเทียบแล้วบวกหรือลบขึ้นอยู่กับว่าหลายหลากสถานการณ์นั้นเป็นอย่างไร

3) ซึ่งนั่นจะทำให้ผู้กระทำการหรือไม่ว่าทางใดทางหนึ่ง อย่าลืมคำนึงถึงความรู้สึกภายในของเราและใครที่จะไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขต่างๆ

เคลเลอร์ (Howard H. Kendler, 1969, p. 572) กล่าวว่า ทัศนคติ หมายถึง มุมมองที่จะแสดงออกในทางสนับสนุน หรือต่อต้านบุคคลสถาบันสถานการณ์หรือแนวความคิด

คาร์เตอร์ วี. กูด (Carter V. Good, 1959, p.48) ให้คำจำกัดไว้ว่า ทัศนคติ คือความพร้อมที่จะ แสดงออกในลักษณะใดลักษณะหนึ่งที่เป็นการสนับสนุนหรือต่อต้านสถานการณ์บางอย่าง บุคคลหรือสิ่งใดๆ

โรเจอร์ (Roger, 1978, p.208) ได้กล่าวถึง ทัศนคติ ว่าเป็นดัชนีชี้บุคคลนั้น คือ การมีบรรยากาศและความรู้สึกที่ช่วยให้ ผู้รับจะได้รับผลตอบแทนต่อผู้รับและอีกฝ่ายหนึ่ง มันควบคู่ไปกับการทำงานร่วมกันและอาจจะมีใครทำหน้าที่นั้นบ้าง

นิวคอมบ์ (Newcomb, 1854, p. 128) กำหนดทัศนคติที่มีอยู่ในคนเพียงคนเดียว ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ มันสามารถแสดงออกผ่านพฤติกรรมได้สองทาง คือ ความชอบหรือความพึงพอใจ เกิดความเสน่หาอยากอยู่ใกล้สิ่งนั้นหรือลักษณะอื่นแสดงออกมาในรูปความไม่พอใจ เกลียดชัง ไม่อยากอยู่ใกล้สิ่งนั้น

นอร์แมน แอล มุน (Norman L. Munn, 1971, p.71) กล่าวว่า ทัศนคติคือความรู้สึกและความคิดเห็น ที่บุคคล มีต่อสิ่งของ บุคคล สถานการณ์ สถาบัน และข้อเสนอใด ๆ ในทางที่จะยอมรับหรือปฏิเสธซึ่งมีผลทำให้ บุคคลพร้อมที่จะแสดงปฏิกิริยาตอบสนองด้วยพฤติกรรมอย่างเดียวกันตลอด

โรเสนเบิร์ก และฮอฟแลนด์ (Rosenberg and Hovland, 1960, p. 1) ได้ให้ความหมายของทัศนคติไว้ว่าทัศนคติโดยปกติสามารถ นิยาม ว่า เป็นการจูงใจต่อแนวโน้มใน การตอบสนองอย่างเฉพาะเจาะจงกับสิ่งที่เกิดขึ้น

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ทัศนคติ คือความสัมพันธ์ที่คาบเกี่ยวระหว่างความรู้สึกกับความเชื่อหรือความรู้ของบุคคล และมีแนวทางที่น่าจะเป็นไปในทางใดทางหนึ่ง เพื่อให้สำเร็จวัตถุประสงค์ของทัศนคตินี้ หรือเรียกสั้นๆ ว่า ทัศนคติ เช่น เดียวกับการมีแนวทางที่น่าจะเป็นไปในทางใดทางหนึ่งของบุคคล รับรู้ข้อมูลและการเปิดรับสถานการณ์ที่กำหนดผ่านการกรองพฤติกรรม ซึ่งมีทั้งเชิงบวกและเชิงลบ

2.1.1 องค์ประกอบของทัศนคติ

จากความสำคัญของทัศนคติดังกล่าว ธงชัย สันติวงศ์ (2539, หน้า. 166-167) กล่าวว่า ทัศนคติเกิดขึ้นจากและเปลี่ยนแปลง เนื่องด้วยหนทางหลายส่วนประกอบเช่นกัน ได้แก่

1) ทัศนคติความต้องการด้านชีวภาพเกิดขึ้นเมื่อเรารับรู้ต่อความต้องการ และการกดดันทางกาย เฉพาะตัวสร้างทัศนคติที่ดีต่อผู้อื่นหรือสภาพใดสภาพหนึ่งจะช่วยให้เขารับรู้ความเป้าหมายได้

2) ข่าวสาร (Information) ทัศนคติ ผลลัพธ์จากการนำเอาข้อมูลที่สังเกต และบันทึกไว้มาทำการจัดการข้อมูล ประมวลผล เชื่อมโยงความสัมพันธ์ และแปลความหมาย แล้วเลือกนำเสนอขึ้นเป็นสารสนเทศหรือข้อความรู้เพื่อใช้เป็นพื้นฐานสำหรับตัดสินใจปฏิบัติการต่างๆเป็นไปตาม

ลักษณะและความมากน้อยของผลลัพธ์จากการนำเอาข้อมูลที่สังเกตที่ได้รับ รวมถึง การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ ที่เข้าถึงเรานั้นและผู้อื่นนั้นริเริ่มและเกิดทัศนคติ

3) การเข้าเกี่ยวข้องกับกลุ่ม (Group Affiliation) ทัศนคติ บางสิ่งอาจมาจากกลุ่มต่างๆ ที่บุคคลเข้าร่วมอยู่ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม เช่น ครอบครัว วัด กลุ่มเพื่อนร่วมงาน กลุ่มกีฬา กลุ่มสังคมต่างๆ กลุ่มเหล่านี้ไม่เพียงแต่เป็นชุดของค่านิยมเท่านั้น แต่ยังถ่ายทอดข้อมูลให้กับสมาชิกในกลุ่มด้วย สิ่งนี้ทำให้เกิดทัศนคติโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มครอบครัวและเพื่อนร่วมงาน นี่คือกลุ่มที่สำคัญที่สุด (Main Group) ที่จะเป็นแหล่งสร้างทัศนคติในตัวบุคคล

4) ประสบการณ์ (Experience) ประสบการณ์ของมนุษย์กับวัตถุ แน่นอนว่าส่วนสำคัญคือการทำให้ผู้คนเห็นคุณค่าของสิ่งที่พวกเขามี ประสบการณ์กลายเป็นทัศนคติ

5) ลักษณะบุคลิกภาพ (Personality) หลายองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องโดยอ้อมในการกำหนดทัศนคติของบุคคล ปัจจัยด้านทัศนคติดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ในความเป็นจริงไม่มีลำดับความสำคัญ ทั้งนี้เพราะปัจจัยแต่ละอย่างมีความสำคัญต่อการสร้างเจตคติมากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับว่าปัจจัยใดมีความเกี่ยวข้องกับการพิจารณาก่อเกิดเจตคติต่อสิ่งนั้น ๆ มากที่สุด

ประภา เพ็ญสุวรรณ (2520, หน้า 64 – 65) เมื่อกล่าวถึงการเกิดขึ้นของเจตคตินั้น เจตคตินั้น เป็นผลมาจากการเรียนรู้ (Learning) จากแหล่งต่างๆ ของทัศนคติ (Source of attitude) และที่มาที่ทำให้คนเกิดทัศนคติก็สำคัญ

1) ประสบการณ์เฉพาะ: เมื่อบุคคลมีประสบการณ์เฉพาะเกี่ยวกับบางสิ่งในทางที่ดีหรือไม่ดี มันจะทำให้เขาสัมพันธ์ในทางดีหรือร้ายก็จะทำให้เขาสัมพันธ์ไปในทิศทางที่เขาเคยสัมผัสมาก่อน

2) ข่าวสารจากผู้อื่น (Communication from others) จะทำให้เกิดเจตคติที่เกิดจากการรับสารจากผู้อื่น เช่น เด็กที่ถูกผู้ใหญ่อบรมสั่งสอนให้มีทัศนคติต่อการกระทำต่างๆ อย่างที่ไม่เคยมาก่อน

3) สิ่งที่เป็นแบบอย่าง (แบบอย่าง) เลียนแบบผู้อื่นทำให้เกิดทัศนคติ เช่น ลูกเชื่อฟังพ่อแม่ เลียนแบบท่าทางคล้าย ๆ กัน หรือคุณไม่ชอบอย่างใดอย่างหนึ่ง

4) (Institutional Affiliate (Institutional Factors) ทัศนคติของบุคคลหลายคนเกิดจากความผูกพันต่อสถาบัน เช่น ครอบครัว โรงเรียน หรือหน่วยงาน

กอร์ดอน อัลพอร์ท (Gordon Allport, 1975) ทัศนคติ ได้จากสิ่งต่อไปนี้

1) เกิดจากการศึกษา เด็กแรกเกิดจะได้รับถ่ายทอดจากบิดามารดาส่งผลกระทบตัวเด็กเองทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อให้ผู้ทำหน้าที่ปกครองดูแลรับทราบและต้องปฏิบัติตามอย่างไร

3) บุคคลย่อมมีประสบการณ์เฉพาะอย่างที่แตกต่างกันออกไป ที่เขาได้รับในช่วงชีวิตหนึ่ง เช่น การมีทัศนคติที่ไม่น่าพอใจต่อครูเพราะเคยติชมคุณครู แต่บางคนมีทัศนคติน่าพอใจต่อครูคนเดียวกันนั้นเพราะเคยเยินยอคุณครูเสมอ

4) สิ่งที่เกิดขึ้นตามมาหรือรับเอาทัศนคติของผู้อื่นมาเกี่ยวข้องเช่นเด็กอาจถือเอาทัศนคติของพ่อแม่หรือครูที่เป็นผู้ปกครองมาเป็นตัวของตัวเอง

เครช และ ครัทช์ฟิลด์ (Krech and Crutchfield, 1948) ทัศนคติ จากสิ่งต่อไปนี้

1) ขอให้เด็กแรกเกิดได้รับบทเรียนจากพ่อแม่ ทางตรงหรือทางอ้อมให้ผู้ที่ได้รับและปฏิบัติตาม

2) จากประสบการณ์ส่วนตัวเช่นผู้ปฏิบัติตามจะปฏิบัติไม่ดีกับอาจารย์ เพราะอย่าลืมว่าบางครั้งเขาวิจารณ์ตัวเอง ยินดีที่ได้อยู่กับครูคนเดียวกัน เพราะฉันมักจะยอมรับตัวเอง

3)ทำตามหรือรับเอาทัศนคติของผู้อื่นเช่นเด็กๆ อาจจะทำให้พ่อแม่หรือพ่อแม่เป็นผู้ปกครองได้

ซิมบาโด และ เอบบีเซน (Zimbardo and Ebbesen,1970, อ้างถึงใน พรทิพย์ บุญนิพัทธ์, 2531, หน้า 49) องค์ประกอบสามประการของทัศนคติได้รับการยอมรับ คือ

1) องค์ประกอบทางปัญญา คือ ส่วนของประชากรที่เชื่อว่าสิ่งต่าง ๆ มีทั้งที่ยอมรับได้และไม่ยอมรับ หรือเชื่อว่าสิ่งนั้นมีประโยชน์มักมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งนั้น แต่ถ้ามีความรู้อยู่แล้วว่าสิ่งใดเป็นโทษก็จะเกิดทัศนคติเชิงลบต่อสิ่งนั้น

2) องค์ประกอบด้านอารมณ์คือส่วนของวัตถุ และผลกระทบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกัน แต่ลักษณะบุคลิกภาพที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคลที่กำหนดค่าของแต่ละบุคคล

3) องค์ประกอบด้านพฤติกรรมคือพฤติกรรมที่แสดงออกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ตัวอย่างหนึ่งของสิ่งนี้คือ ความรู้ อารมณ์ และความคิดที่เกิดจากส่วนประกอบของความรู้ ความรู้สึก และเจตคติ สังเกตได้ว่าผู้คนมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันเกี่ยวกับบางสิ่ง เนื่องจากการตีความ อารมณ์ หรือความคิดที่แตกต่างกัน ผู้คนจึงมีมุมมองที่แตกต่างกัน

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า องค์ประกอบทัศนคติ คือ ด้านปัญญา คือด้านส่วนของประชากรที่เชื่อว่าสิ่งต่างๆ ด้านอารมณ์คือส่วนของวัตถุ และผลกระทบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกัน และองค์ประกอบด้านพฤติกรรม คือ พฤติกรรมที่แสดงออกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ตัวอย่างหนึ่งของสิ่งนี้คือ ความรู้ อารมณ์ และความคิดที่เกิดจากส่วนประกอบของความรู้ ความรู้สึก เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเองและมีส่วนกับผู้อื่น

2.1.2 ประเภทของทัศนคติ

บุคคลสามารถแสดงทัศนคติ ออกได้ 3 ประเภทด้วยกัน คือ (ดาราวรรณ ศรีสุกใส, 2542, หน้า 41)

1) ทัศนคติเชิงบวก คือ ทัศนคติที่ทำให้คนรู้สึกหรือแสดงอารมณ์ผ่านกระบวนการทางจิต ในด้านบวก บุคคลอื่น หรือเรื่องราวเฉพาะ รวมทั้งหน่วยงาน องค์กร สถาบัน และการดำเนินงานขององค์กรอื่น เช่น กลุ่มพนักงานบริษัท มีทัศนคติหรือความรู้สึกที่ดีต่อบริษัท และส่งเสริมความร่วมมือ สมาชิกควรมีส่วนร่วมในความพยายามต่างๆ เป็นประจำ เป็นต้น

2) ทัศนคติเชิงลบ คือ ทัศนคติ ที่สร้างความรู้สึกไปในทางเสื่อมเสีย ไม่น่าเชื่อถือ หรือไว้วางใจ อาจมีความสงสัยระวัง รวมทั้งไม่พอใจกันต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งเรื่องราว เกิดประเด่นปัญหาหรือหน่วยงานองค์การ สถาบัน และการดำเนินกิจการขององค์การและอื่นๆ เช่น เจ้าหน้าที่บางคนอาจมีทัศนคติเชิงลบต่องาน ก่อให้เกิดอคติขึ้นในจิตใจ จนพยายามกริยากายและใจต่อต้านกฎระเบียบขององค์กรอยู่เสมอ

3) นิ่งเฉย การไม่ออกความคิดเห็นในเรื่องหรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นของสภาวะต่างๆ อย่างสิ้นเชิง เช่น นักเรียน ทัศนคตินิ่งเฉยไม่มีการออกความคิดเห็นต่อการตอบโต้ เรื่องวินัยข้อกำหนดการเครื่องแบบของเรียน

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ทัศนคติ คือความรู้สึกที่แสดงออกไปในทางใดทางหนึ่ง มีทั้งเชิงบวกและเชิงลบ และความนิ่งเฉยต่อความรู้ แต่ละคนมีกลายหลายอารมณ์ผ่านกระบวนการทางจิต ในกริยาต่างๆ กันออกไปของแต่ละบุคคล

แดลเนียล แคทซ์ (Daniel Katz, 1960, pp. 163 – 191) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของทัศนคติ สิ่งสำคัญไว้ 4 ประเภท คือ

1) การปรับตัว หมายถึง จะมีการปรับเปลี่ยนวิธีการที่คุณดำเนินการตามความคาดหวังของคุณ เป็นการทำประโยชน์สูงสุด มีคำถามว่าจะแสดงกลุ่มเป้าหมายและตัดสินใจว่าจะเป็นอย่างไรในวิธีที่ดีที่สุด

2) การปกป้องตนเอง (Ego – Defensive) ธรรมดาในทุกโอกาสเรามักจะไม่ยอมรับความเป็นจริงกับสิ่งที่ขัดต่อเจตนา (ความคิดเห็นเกิดภาพขึ้นในใจ) นั้น ทัศนคติจึงย้อนกลับเป็นระดับป้องกันตนเองได้ โดยแสดงออกซึ่งอารมณ์และความสามารถของดูถูกหรือใส่ร้ายผู้อื่น และในลักษณะเดียวกันก็จะสูงขึ้นเมื่อมีความคิดเห็นในตนเอง เก่งกว่าผู้อื่น การตั้งตัวที่เกิดขึ้นของความคิดในรูปแบบนี้ จะมีความแตกต่างจากการมีความคิดเห็นเป็นขบวนการปรับตัว กล่าวคือ ทัศนคติ จะมิใช่พัฒนาขึ้นมาจากการมี ประสบการณ์กับสิ่งนั้น ๆ โดยตรง หากแต่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากภายในตัวผู้นั้นเอง และสิ่งที่เป็นเป้าหมายของการแสดงออกมาซึ่งทัศนคตินั้น ก็เป็นเพียงสิ่งที่เขาผู้นั้น หวังใช้เพียงเพื่อการ ระบายความรู้สึก เท่านั้น

3) สาเหตุเกิดจากประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ซึ่งแตกต่างกันออกไป เช่น บางคนมีทัศนคติไม่ดีต่อครู เพราะเคยวิพากษ์วิจารณ์ตนแต่บางคนมีทัศนคติที่ดีต่อครูคนเดียวกันนั้นเพราะเคยสรรเสริญตนเองเสมอ

4) สาเหตุเกิดจากการเลียนแบบ หรือรับเอาทัศนคติของผู้อื่นมาเป็นของตน เช่น เด็กอาจรับทัศนคติของบิดามารดาหรือครูที่ตนชื่นชมมาเป็นทัศนคติของตนได้

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า ประเภทของทัศนคติ เราสามารถแสดงความคิดเห็น คือ การปรับตัวจะมีการปรับเปลี่ยนวิธีการที่คุณดำเนินการตามความคาดหวังของคุณ เป็นการทำประโยชน์สูงสุด

การปกป้องตนเอง ธรรมดาในทุกโอกาสเรามักจะไม่ยอมรับความเป็นจริงกับสิ่งที่ขัดต่อเจตนา สาเหตุเกิดจากประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ซึ่งแตกต่างกันออกไป สาเหตุเกิดจากการเลียนแบบ หรือรับเอาทัศนคติของผู้อื่นมาเป็นของตน

2.1.3 การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ (Attitude Change)

เฮอร์เบริท ซี. เคลแมน (Herbert C. Kelman, Compliance, 1967 p. 469)

ได้กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงทัศนคติโดยมีศรัทธาว่าทัศนคติคลายกันอาจเกิดในตัวบุคคลโดยมีลักษณะที่ไม่เท่ากันจากความคิดนี้ เฮอร์เบริท แบ่งกระบวนการ เปลี่ยนแปลง ทัศนคติ ออกเป็น 3 ประการ คือ

1) การยอมรับ (Compliance) จะเกิดได้เมื่อบุคคลยอมรับสิ่งที่มีอิทธิพลต่อตัวเขาและมุ่งหวังจะได้รับความพอใจ จากบุคคล หรือ กลุ่มบุคคลที่มีอิทธิพลนั้น การที่บุคคลยอมกระทำตามสิ่งที่อยากให้เขากระทำนั้น ไม่ใช่เพราะบุคคลเห็นด้วยกับสิ่งนั้น แต่เป็นเพราะเขาคาดหวังว่าจะได้รับรางวัลหรือการยอมรับจากผู้อื่นในการเห็นด้วยและกระทำตามดังนั้นความพอใจที่ได้รับจากการยอมกระทำตามนั้นเป็นผลมาจากอิทธิพลทางสังคม หรือ อิทธิพลของสิ่งที่ก่อให้เกิดการยอมรับนั้นกล่าวได้ว่าการยอมกระทำตามนี้เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลง ทัศนคติ ซึ่งจะมีพลังผลักดัน ให้บุคคลยอมกระทำตามมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับจำนวนหรือความรุนแรงของรางวัลและการลงโทษ

2) การเลียนแบบ (Identification) เกิดขึ้นเมื่อบุคคลยอมรับสิ่งเร้าหรือสิ่งกระตุ้นซึ่งการยอมรับนี้เป็นผลมาจาก การที่บุคคล การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกันหรือที่ควรกับตนเองและผู้อื่นหรือสังคมอื่น พฤติกรรมการเอาอย่างต้นแบบซึ่งเกิดจากทัศนคติของบุคคลจะทำให้ต่างไปจากเดิมได้มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับตัวกระตุ้นให้เกิดการให้เกิดการเลียนแบบ เป็นการมีปฏิสัมพันธ์ที่ระหว่างกันทัศนคติซึ่งเป็นแรงขับให้เกิดการสิ่งกระตุ้นนี้จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความน่าจะเป็นที่สิ่งเร้ามีต่อบุคคลนั้น การเลียนแบบจึงขึ้นอยู่กับแรงขับของผู้ให้ข้อมูลบุคคลรับเอาการแสดงออกทั้งหมดของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง หรือเรียนรู้ซึ่งกันและกัน บุคคลจะศรัทธาในสิ่งที่ตัวเองเลียนแบบแต่ไม่รวมถึงเนื้อหาและรายละเอียดในการเลียนแบบทัศนคติของบุคคล จะเปลี่ยนไปมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับสิ่งเร้าที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

3) ความต้องการที่ต้องการเปลี่ยนแปลง (Internalization) เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลยอมรับ สิ่งที่มีอิทธิพลเหนือกว่า ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการภายใน ค่านิยม ของเขา พฤติกรรมที่เปลี่ยนไป ในลักษณะนี้จะสอดคล้องกับค่านิยม

นอกจากนี้องค์ประกอบต่างๆในกระบวนการสื่อสาร เช่น ลักษณะของผู้ส่งสารและผู้รับสาร ลักษณะของข่าวสารตลอดจนช่องทางในการสื่อสารล้วนแล้วแต่มีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ได้ทั้งสิ้น นอกจากนี้ ทัศนคติของบุคคล เมื่อเกิดขึ้นแล้ว แม้จะคงทน แต่ก็จะสามารถ เปลี่ยน

ได้โดยตัวบุคคลสถานการณ์ ข่าวสาร การชวนเชื่อ และสิ่งต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดการยอมรับในสิ่งใหม่

2.1.4 การเปลี่ยน ทัศนคติ มี 2 ชนิด คือ (ดาราวรรณ ศรีสุกใส, 2542, หน้า 41)

1) การเปลี่ยนแปลงไปในทางเดียวกัน หมายถึง ทัศนคติ ความคิดเห็นของบุคคลที่เป็นไปในด้านบวกก็จะเพิ่มมากขึ้นในด้านบวกด้วย และความคิดเห็นที่เป็นไปในด้านลบก็จะเพิ่มมากขึ้นในด้านลบเช่นกัน

2) การเปลี่ยนแปลงสภาวะไปคนละทาง หมายถึง การเปลี่ยนสภาวะ ความคิดเดิมของคนที่ในด้านบวกก็ในด้านลบ และถ้าเป็นไปในด้านลบก็จะกลับกลายเป็นด้านบวก

เมื่อพิจารณาแหล่งที่มาของ ทัศนคติ แล้ว จะเห็นว่า องค์ประกอบสำคัญ ที่เชื่อมโยงให้บุคคลเกิด ทัศนคติ ต่อสิ่งต่างๆ จะเกิดจากการเรียนรู้โดยประสบการณ์เฉพาะอย่าง การสื่อสารกับผู้อื่น สิ่งที่เป็นแบบอย่าง หรือความเกี่ยวข้องกับองค์กร ก็จะมี การสื่อสาร แทรกอยู่เสมอ ทัศนคติเกี่ยวข้องกับ การสื่อสาร ทั้งนี้เพราะ โรเจอร์ส (Rogers, 1973) กล่าวว่า การสื่อสารก่อให้เกิดผล 3 ประการ คือ

1) การสื่อสาร ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความรู้ของผู้รับสาร

2) การสื่อสาร ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของผู้รับสาร

3) การสื่อสาร ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้รับสาร

การแสดงพฤติกรรมการเปลี่ยนแปลงทั้ง 3 ประการนี้ จะเกิดในลักษณะต่อเนื่องกัน กล่าวคือเมื่อผู้รับสาร ได้รับข่าวสาร เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จะก่อให้เกิด ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องนั้นและการเกิดความรู้ความเข้าใจนี้ มีผลทำให้เกิดทัศนคติต่อเรื่องนั้นและสุดท้ายก็จะก่อให้เกิดพฤติกรรมที่กระทำต่อเรื่องนั้นๆ ตามมา

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ คือ การยินยอม การเลียนแบบ และความต้องการที่อยากจะเปลี่ยน คุณสมบัติของผู้ส่งสารและผู้รับสาร ลักษณะของข่าวสาร ตลอดจนช่องทางในการสื่อสาร ล้วนแล้วแต่ มีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลง เมื่อผู้รับสาร ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งจะก่อให้เกิด ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับเรื่องนั้น

2.1.5 ความสัมพันธ์ระหว่าง ทัศนคติ กับ พฤติกรรม (Attitude and Behavior)

ทัศนคติกับพฤติกรรมมีความสัมพันธ์มีผลซึ่งกันและกันกล่าวคือ ทัศนคติมีผลต่อการแสดงพฤติกรรมของบุคคล ในขณะเดียวกัน การแสดงพฤติกรรมของบุคคลก็มีผลต่อทัศนคติของบุคคลด้วยอย่างไรก็ตาม ทัศนคติ เป็นเพียงองค์ประกอบหนึ่งที่ทำให้เกิดพฤติกรรม

2.1.6 การเปลี่ยนแปลงทัศนคติด้วยการสื่อสาร (Attitude Change: Communication)

ประภา เพ็ญสุวรรณ (2526 หน้า 5) กล่าวว่า ทัศนคติ ของบุคคลสามารถเปลี่ยนแปลงได้หลายวิธี องค์ประกอบของ ทัศนคติ ในส่วนของการรับรู้ แนวคิด เมื่อองค์ประกอบส่วนใดส่วนหนึ่ง

เปลี่ยนแปลง องค์ประกอบส่วนอื่น จะทำให้องค์ประกอบในส่วนของอารมณ์ และองค์ประกอบในส่วนของพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงด้วย

การเปลี่ยนแปลงทัศนคติโดยการสื่อสาร การพิจารณาจากแบบจำลองการสื่อสารของลาสเวล (Lasswell, 1948) ซึ่งได้กล่าวว่า การสื่อสารในรูปของใคร พูดอะไร กับใคร อย่างไรและได้ผลอย่างไร ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็นตัวแปรต้นและตัวแปรตาม กล่าวคือ ใคร (ผู้ส่งสาร) พูดอะไร (สาร) กับใคร (ผู้รับสาร) อย่างไร (วิธีการสื่อสาร) ก็คือตัวแปรต้น

ส่วนได้ผลอย่างไร (ผลลัพธ์ของการสื่อสาร) ก็คือตัวแปรตาม ตัวแปรต้นทั้ง 4 ประการ ซึ่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง ทัศนคติ มีลักษณะดังนี้

1) ผู้ส่งสาร (Source) ผลของสารที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของบุคคลขึ้นอยู่กับผู้ส่งสารลักษณะของผู้ส่งสารบางอย่าง จะสามารถ มีอิทธิพลต่อบุคคลอื่นมากกว่าลักษณะอื่นๆ

2) สาร (Message) ลักษณะของสารจะมีผลต่อการยอมรับหรือไม่ยอมรับของบุคคลถ้าเตรียมเนื้อหาสารมาเป็นอย่างดีผู้รับสารก็อยากฟัง ดังนั้นการเรียงลำดับของเนื้อหาความชัดเจนของเนื้อหาสารความกระชับ เป็นต้น

3) สื่อ (Channel) หรือช่องทางการสื่อสาร เป็นเรื่องของประเภทและชนิดของสื่อที่ใช้

4) ผู้รับสาร (Receiver) องค์ประกอบของผู้รับสารที่จะทำให้เกิดการจูงใจที่มีประสิทธิภาพได้แก่ สติปัญญา ทัศนคติ ความเชื่อ ความเชื่อมั่นในตนเอง การมีส่วนร่วม การผูกมัด เป็นต้น

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การเปลี่ยนแปลง ทัศนคติโดยการสื่อสาร คือ การเปลี่ยนแปลง ทัศนคติ อิทธิพลทางสังคม มีผลอย่างมาก ต่อ การเปลี่ยนแปลง ทัศนคติ และการตัดสินใจเพราะในขณะตัดสินใจย่อมมีกลุ่มบุคคล ที่มีความสำคัญ ต่อผู้ป่วยเข้ามาเกี่ยวข้อง ได้แก่บุคคลในครอบครัวญาติพี่น้องและเพื่อนฝูง เป็นต้น

2.1.7 แนวความคิดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

วัตสันและ จอห์นสัน (Watson and Johnson, 1972) ได้กล่าวถึง

1) ประเด็นที่สำคัญของบุคคลจะมีผลมากจากกลุ่มที่ผู้อื่นเข้าร่วม และกลุ่มที่ผู้อื่นต้องการจะมีส่วนร่วมด้วย

2) ความเห็นแต่บุคคลสอดคล้องกับค่านิยมของกลุ่มจะเป็นการเสริมแรง (Reinforcement) ให้กับความเห็นนั้นมากขึ้นในทางตรงข้ามจะเป็นการลงโทษ (Penalty) ถ้าบุคคลนั้นมีมุมมองไม่ตรงกับค่านิยมของกลุ่ม

3) บุคคล ที่ขึ้นอยู่กับกลุ่มมากจะทำให้ผู้อื่นเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้น้อยที่สุด ถ้าการเปลี่ยนแปลงครั้งนั้น เป็นความพยายามของคนภายนอก

4) การสนับสนุนหรือเห็นด้วยกับทัศนคติบางอย่างของสมาชิกในกลุ่มแม้เพียง 1 คนเท่านั้นก็สามารถลดอิทธิพลของกลุ่มใหญ่ที่มีต่อทัศนคติของสมาชิกในกลุ่มได้

5) แม้เป็นสมาชิกเพียง 2 คนในกลุ่มเท่านั้น ที่ยึดมั่นในความคิดหรือทัศนคติบางอย่างก็อาจส่งผลให้สมาชิกในกลุ่มรับรู้และยอมรับแนวคิดนั้นได้

6) การมีส่วนร่วมในการอภิปรายกลุ่มและการตัดสินใจกลุ่มอาจช่วยลดการต่อต้านในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ถ้ากลุ่มตัดสินใจยอมรับทัศนคติใหม่สมาชิกในกลุ่มก็จะยอมรับและยอมรับทัศนคติด้วย

7) ถ้าบุคคลเปลี่ยนแปลงกลุ่มอ้างอิงของตนทัศนคติของบุคคลก็มีโอกาสที่จะเปลี่ยนแปลงไปตามกลุ่มอ้างอิงนั้นด้วย

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า แนวคิดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง ทัศนคติ มีการแบ่งเป็น 2 กลุ่มเพื่อวัดคุณค่าทัศนคติของตน และตัดสินใจว่าทัศนคติของตนถูกต้อง เพราะคิดว่าคนส่วนใหญ่ในกลุ่มมีทัศนคติเช่นเดียวกับตน ยกมากล่าวเป็นหลักบุคคลที่เราใช้เป็นต้นแบบเพื่อวัดคุณค่าทัศนคติสมรรถนะของเรา หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอำนาจของผู้อื่นที่มีต่อทัศนคติของบุคคลตรงกับกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เรียกว่าการจำลอง

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

การบริหารเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อดำเนินงานขององค์กร เป็นสิ่งที่จำเป็นชี้ตรวจวัดความสำเร็จหรือสภาวะที่ไม่ประสบกับจุดมุ่งหมายดังที่ต้องการ ควรมีความสามารถที่ทำให้เกิดผลหรือไร้ความสามารถที่ทำให้เกิดผลของหน่วยงานการบริหารจัดการ เป็นตัวชี้วัดให้เห็นถึงความเจริญก้าวหน้าของสังคมและการพัฒนาด้านวิทยาการต่าง ๆ การบริหารจัดการเป็นทิศทางที่สำคัญจะนำไปสู่ความเจริญ การบริหารจัดการเป็นเครื่องแสดงให้เห็นความแตกต่างระหว่างการทำงานร่วมกันของกลุ่มบุคคลในองค์กรซึ่งมีการกระบวนการในการคัดเลือกเพื่อการปฏิบัติที่มีทางเลือกอยู่หลายทางและผลลัพธ์ที่มีความแตกต่างกันของนักบริหารจะต้องคำนึงถึงปัจจัยสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ

2.2.1 ความหมายเกี่ยวกับการบริหาร

คำว่า “การบริหาร” มีนักวิชาการต่าง ๆ ได้ให้ความหมายไว้หลายท่าน แต่ในที่นี้ผู้วิจัยได้นำมาศึกษาเป็นบางส่วนดังนี้การบริหารเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์เป็นสาขาวิชาที่มีการจัดระเบียบอย่างมีกระบวนการคือมีหลักการและทฤษฎีที่พึ่งเชื่อถือได้ การจัดการเป็น เช่น ปรัชญาและสังคมวิทยา เป็นเหตุให้ต้องรับผิดชอบกลุ่มหรือองค์กรเมื่อเห็น มันใช้ความรู้และทักษะเพื่อให้ทุกคนได้เรียนรู้เพื่อนำมา ตรวจสอบว่าทำไมเพราะต้องใช้ความจำเป็นที่จะต้องทำและจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขต่างๆ ผู้จัดการต้องมีคนและเนื้อหาที่คุณจะได้เล่นเกมนี้ และตัดสินใจให้องค์กรประสบความสำเร็จ พวกเขาก็ยังจะหันมามองภายนอกองค์กรและบางทีสิ่งนั้น (มหาวิทยาลัยราชมงคลอีสาน, วิทยาเขตขอนแก่น, 2556)

การใช้ศาสตร์และศิลป์นำเอาทรัพยากรการศึกษา (Administration Resource) มาประกอบการ ตามกระบวนการบริหาร (Process of Administration) ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพกิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปมาทำงานร่วมมือกันดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่งหรือ หลายอย่างร่วมกันโดยประกอบไปด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้ (วิรัช วิรัชนิภาวรรณ, 2545)

1) บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป

2) ต้องมีการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน

3) ต้องมีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ในการกระทำร่วมกันเด่นชัด

4) วัตถุประสงค์นั้น ๆ ต้องตรงกันในหมู่บุคคลผู้ร่วมกระทำ

กระบวนการที่ผู้จัดการใช้ศิลปะและกลยุทธ์ต่าง ๆ ดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ โดยอาศัยความร่วมแรงร่วมใจของสมาชิกในองค์การ การตระหนักถึงความสามารถ ความถนัด ความต้องการและความมุ่งหวังด้าน ความเจริญก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของสมาชิกในองค์การควบคู่ไปด้วยองค์การจึงจะสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมาย กำหนดไว้ โดยอาศัยปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ เงิน วัสดุสิ่งของ และวิธีปฏิบัติงานเป็นอุปกรณ์ในการดำเนินงานและต้องศิลปะในการใช้บุคคลอื่นร่วมกับปัจจัยในการจัดการเพื่อให้กิจกรรมดำเนินไปได้ตามวัตถุประสงค์แต่สนองความคาดหวังและจัดโอกาสให้บุคคลเหล่านั้นมีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน

นักวิชาการบางท่านมองว่ากลุ่มบุคคลที่ทำหน้าที่วางแผนการจัดการจัดคนเข้าทำงานสั่งการและควบคุมการทำงานให้กิจกรรมขององค์การ ดำเนินไปตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพโดยอยู่บนพื้นฐานของปัจจัยในการบริหารเป็นการดำเนินไปได้แห่งกิจการที่กระทำด้วยปัญญากระทำด้วยความหวังและต้องทำเพื่อสังคมหรือน้อยที่สุดทำเพื่อตัวเอง ต้องมีการป้องกันและแก้ไขปัญหาอุปสรรคด้วยสติปัญญาและคุณสมบัติของ “ผู้นำ ต้องรู้จักนำพาองค์กร” ดังมีพุทธพจน์แสดงความได้ว่า เมื่อฝูงโคว่ายข้ามน้ำถ้าโคจ่าฝูงไปคดหมดทั้งฝูงนั้นก็ไปคดตามกันเพราะมีผู้นำไปคดฉันใดในหมู่มนุษย์ก็ฉันนั้นบุคคลผู้ใดได้รับสมมติให้เป็นใหญ่ หากบุคคลผู้นั้นมีความประพฤติชอบธรรมหมู่ประชาชน

จันทรานี สงวนนาม (ม.ท.ป, หน้า 4) เป็นศาสตร์และศิลป์ลักษณะของการบริหารที่ต้องอาศัยความรู้ ความสามารถและประสบการณ์และทักษะของผู้บริหารแต่ละคนประยุกต์ใช้กับสภาพแวดล้อมได้อย่างเหมาะสมเพื่อไปสู่จุดมุ่งหมาย

ธงชัย สันติวงษ์ (2550, หน้า 26) ภาระหน้าที่ของผู้นำของกลุ่ม ซึ่งจะต้องจัดการให้ทรัพยากรที่เป็นตัวคนและวัตถุสามารถประสานเข้าด้วยกันเพื่อร่วมกันทำงานเป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพได้

บรรจบ เนียมมณี (2540, หน้า 261) กิจกรรมต่าง ๆ ตั้งแต่สองคนขึ้นไปทำร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดร่วมกันประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้

1) บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป

2) ต้องมีการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน

3) ต้องมีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ในการ กระทำร่วมกันเด่นชัด

4) วัตถุประสงค์นั้น ๆ ต้องตรงกันในหมู่บุคคล ร่วมกระทำ

ประถม แสงสว่าง (2543, หน้า 15) การบริหารศาสตร์ ที่ผู้นำต้องมีศิลปะในกาบริหารและกระบวนดังนี้

1) การวางแผน (Planning)

2) การดำเนินงานตามแผน (Execution)

3) การแบ่งงาน (Sharing)

4) การร่วมมือ (Participation)

5) การประสานงานกัน (Coordinating)

6) การประเมินผล (Evaluation)

2.3 หลักการเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

ในปัจจุบันองค์กรมีการขยายตัวและสลับซับซ้อนมากขึ้น นักทฤษฎีและผู้บริหารสมัยใหม่จึงหันมาสนใจศึกษาพฤติกรรมขององค์กรมากขึ้น เพราะคนเป็นส่วนหนึ่งของระบบองค์กรและองค์กรก็เป็นส่วนหนึ่งของสังคมซึ่งทุก ๆ ส่วนมีความสัมพันธ์กันและมีส่วนกระทบต่อปัจจัยระหว่างกันในการดำเนินงานสิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดแนวคิดมากมายเกี่ยวเกี่ยวกับการบริหาร ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวคิดไว้ ดังนี้

สมพงษ์ เกษมสิน (2532) ได้ให้ความหมาย ว่า “การจัดการเป็นการใช้ศาสตร์และศิลป์เป็นการนำเอาทรัพยากรการบริหารมาประกอบตาม กระบวนการบริหาร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ” นอกจากนี้ Stoner (1978) กล่าวว่า “การจัดการคือ กระบวนการ (Process) ของการวางแผน (Planning) การจัดการ (Organizing) การสั่งการ (Leading) และการควบคุม (Controlling) ความพยายามของสมาชิกใน องค์การ และการใช้ทรัพยากรต่างๆ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่องค์การกำหนดไว้” และ Terry (1968) กล่าวว่า “การบริหารจัดการเป็นกระบวนการของการวางแผน การจัดการ การกระตุ้นและการ ควบคุมให้บรรลุจุดมุ่งหมายร่วมกันโดยใช้ทรัพยากรบุคคลและอื่นๆ” ตามที่ได้กล่าวถึงความหมาย ของการจัดการองค์การดังกล่าวข้างต้นนั้น

Hicks (1972, อ้างถึงใน พิสมัย เหล่าไท, 2560, หน้า 17-19) กล่าวว่า องค์การคือกระบวนการจัดโครงสร้างที่ประกอบด้วยบุคคลซึ่งเข้ามาปฏิสัมพันธ์ และร่วมกันทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การและยังสอดคล้อง Barnard (1970) ได้ให้ความหมายไว้ว่าองค์การคือระบบที่

บุคคลสองคนหรือมากกว่าร่วมแรงร่วมใจกัน ทำงานอย่างมีจิตสำนึก และสอดคล้องตามแนวคิดของ สรุปได้ดังนี้

การจัดการ การวางแผน การจัดองค์การ การสั่งการ การควบคุมวัตถุประสงค์ขององค์กร หน้าที่ของการจัดการและทักษะในแต่ละระดับขององค์การ ผู้บริหารคือ บุคคลที่ทำหน้าที่ประสานงานระหว่างกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การเพื่อให้ ดำเนินไปสู่ วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้บริหารขององค์การจะสามารถจัดการตามกระบวนการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงไร ขึ้นอยู่ความสามารถทางการจัดการ 3 ชนิด คือ 1) ความสามารถด้านความคิด (Conceptual Skill) เป็นความสามารถในการมองภาพรวมทั่วทั้งองค์การ และความสามารถที่จะรวบรวมเอากิจกรรมและสถานการณ์ต่าง ๆ ตลอดจนเข้าใจในความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ในองค์การ 2) ความสามารถด้านคน (Human Skill) ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น การทำงานเป็นทีม การสร้างบรรยากาศ ในการทำงาน และการยอมรับความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน ความสามารถด้านงาน (เทคนิค) (Technical Skill) มีความรู้ความชำนาญ กระบวนการ วิธีการ ขั้นตอนต่าง ๆ ในการทำงานและความสามารถในการประยุกต์ให้งานประสบความสำเร็จได้ ดี ระดับของผู้บริหารแบ่งออกเป็น 3 ระดับด้วยคือ 1) ผู้บริหารระดับสูง (Top Manager) ทำหน้าที่นำองค์การไปสู่ความสำเร็จโดยกำหนดนโยบายต่าง ๆ ขององค์การ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง ซึ่งมีทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก 2) ผู้บริหารระดับกลาง (Middle Manager) ทำหน้าที่ควบคุมประสานงานกับผู้บริหารระดับต้น ให้ดำเนินงานตามนโยบายและแผนงานที่ได้กำหนดไว้ และนำผลสำเร็จรายงานต่อผู้บริหารระดับสูง 3) ผู้บริหารระดับต้น (First-Line Manager) เป็นผู้บริหารที่ใกล้ชิดกับผู้ปฏิบัติการ และมีโอกาสรับรู้ปัญหาที่จริงความสามารถทางการบริหารตามระดับการบริหารองค์การ

(Weinrich & Koontz, 1993 อ้างถึงใน ดิเรก ธรรมารักษ์, 2563, หน้า 224) ทรัพยากรในการบริหารการจัดการทรัพยากรหรือปัจจัยที่นักบริหารต้องให้ความสนใจ เพื่อให้การดำเนินการตาม วัตถุประสงค์ขององค์การประสบความสำเร็จซึ่งประกอบด้วยปัจจัยดังต่อไปนี้ คน (Man) เป็นทรัพยากรบุคคลที่เป็นหัวใจขององค์การ นี่สำหรับการจัดการ ตามมาด้วยและอารมณ์ ดังนั้นจึงใส่ใจในความต้องการของคุณ เงิน (Money) คือ ปัจจัยช่วยเหลือองค์กรด้วยการสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆยังไงก็ตามเพื่อให้องค์กรดำเนินการต่อไปได้ วัสดุ (Materials) คือ ปัจจัยส่วนประกอบซึ่งเป็นที่สำคัญไม่ต่างปัจจัยอื่นจำเป็นต้องมีประสิทธิภาพและกลยุทธ์ที่ธุรกิจจะต้องพยายามบริหารต้นทุนในการผลิตและในการบริหารจัดการภายในองค์การ เครื่องจักร (Machine) คือ ปัจจัยกลอุปกรณ์ที่ประกอบกันขึ้นเป็นเครื่องเพื่อใช้ทำงานทุ่นแรงหรือผลิตสิ่งใดสิ่งหนึ่งมีศักยภาพที่ดีจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการผลิตเช่นกัน วิธีการบริหารหรือวิธีการปฏิบัติ (Management or Method) การจัดการหรือการบริหารในองค์กร ธุรกิจประกอบด้วยระบบการ

ผลิตหรือระบบการให้บริการต่าง ๆ หากมีระบบที่ชัดเจน ตลอดจนมีระเบียบขั้นตอน วิธีการต่าง ๆ ในการทำงานย่อมส่งผลให้องค์การประสบความสำเร็จได้ดี นอกจากนี้ การแข่งขันในปัจจุบันมีความซับซ้อนมากและจะมากยิ่งขึ้นสำหรับการแข่งขันในอนาคตการกำหนดทิศทางขององค์การและการประยุกต์ใช้กลยุทธ์การแข่งขันทำให้ผู้บริหาร องค์การตกอยู่ในสภาพแวดล้อมที่แปรผันเฉกเช่นอยู่ในสมรภูมิ เปรียบเสมือนเรือที่ลอยอยู่กลางเกาะดังนั้นการบริหารจัดการแบบเดิมๆจึงเกิดความไม่แน่นอนต่อการบริหารจัดการองค์การหรือกระบวนทัศน์แบบเก่า (Old Paradigm) ผู้บริหารควรตระหนักถึงการปรับเปลี่ยนและสร้างกระบวน ทัศน์แบบใหม่ (Paradigm Shift) ด้วยการสร้างสรรค์วิสัยทัศน์ที่ยิ่งใหญ่และท้าทายเพื่อการบริหารจัดการที่ทันสมัยและสอดคล้องกับเป้าหมายขององค์การ ซึ่งสอดคล้องตามแนวคิดของนักวิจัยและนักวิชาการที่หลากหลายแนวคิด ดังนี้ Hamel & Prahalad (1994) ได้ให้ความหมายว่า ธุรกิจจะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวขึ้นอยู่กับการมองไปข้างหรือในอนาคตที่เรียกว่าวิสัยทัศน์การมองการเปลี่ยนแปลง Harrison (2003) ได้ให้ความหมายว่า ความคาดหวังของธุรกิจในอนาคตที่ต้องการจะเป็น Macmillan & Tampoe (2000) ได้ให้ความหมายว่า ภาพที่คาดหวังขององค์กรในอนาคต เพื่อวัดยิ่งใหญ่ที่เคยประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน Ireland, Huskisson, & Hitt (2006) ได้ให้ความหมายว่า เจตนาขององค์กรในการดำเนินธุรกิจบนพื้นฐานซึ่งมุ่งความสำคัญที่ตลาด และผลิตภัณฑ์ Gulik & Urwick (1937) ได้มีองค์ประกอบของการจัดการที่มีประสิทธิภาพภายใต้ กระบวนการบริหารว่ามีกิจกรรมที่สำคัญ 7 ประการ หรือที่เรียกกันย่อ ๆ ว่า POSDCORB Model ซึ่งได้แก่ การวางแผน การจัดการองค์การบริหารงานบุคคล การอำนวยการประสาน การรายงาน ผลการปฏิบัติงาน และงบประมาณ

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2560 ได้กำหนดขอบเขตความหมายของการคำว่าการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีว่า ได้แก่การบริหารราชการเพื่อบรรลุเป้าหมาย ดังต่อไปนี้

1) เกิดประโยชน์สุขของประชาชน

2) เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ

3) มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ

4) ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น

5) มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์

6) ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ

7) มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

ทฤษฎีการบริหารของเฮนรี ฟาโย ได้เสนอทฤษฎีการบริหารโดยมีความเชื่อว่าเป็นไปได้ที่จะหาทาง ศึกษาถึงศาสตร์ที่เกี่ยวกับการบริหาร (Administration) ซึ่งสามารถใช้ได้กับการบริหารทุก

ชนิดไม่ว่าจะเป็นการบริหารอุตสาหกรรมหรืองานรัฐบาล โดยมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการบริหาร (management Fun cons) ซึ่ง ประกอบด้วยหน้าที่ทางการบริหาร 5 ประการ คือ

1) การวางแผน (Planning) ภาระหน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้องทำการคาดการณ์ล่วงหน้าถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่จะมีผลกระทบต่อธุรกิจและกำหนดขึ้นเป็นแผนปฏิบัติงานหรือวิถีทางที่จะปฏิบัติเอาไว้เพื่อ เป็นแนวทางของการทำการในอนาคต

2) การจัดองค์การ (Canting) หมายถึง ภาระหน้าที่ที่ผู้บริหารจำต้องจัดให้มีโดยของงานต่าง ๆ และอำนาจหน้าที่ ทั้งนี้เพื่อให้เครื่องจักรสิ่งของและตัวคนอยู่ในส่วนประกอบที่เหมาะสมในอันที่จะช่วยให้ งานขององค์การบรรลุผลสำเร็จได้

3) การบังคับบัญชาสั่งการ (Commanding) หมายถึง หน้าที่ในการสั่งการงานต่าง ๆ ของผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาซึ่งจะกระทำให้ผลสำเร็จด้วยดี โดยที่ผู้บริหารจะต้องกระทำตนเป็นตัวอย่างที่ดี จะต้องเข้าใจคนงานของตนจะต้องเข้าใจถึงข้อตกลงในการทำงานของคนงานและองค์การที่มีอยู่ รวมถึงจะต้องมีการติดต่อสื่อสารกับ ผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างใกล้ชิด

4) การประสานงาน (Coordinating) หมายถึงภาระหน้าที่จะต้องเชื่อมโยงงานของทุกคนให้เข้ากันได้ และกำกับให้ไปสู่จุดมุ่งหมายเดียวกัน

5) การควบคุม (Controlling) หมายถึง ภาระหน้าที่ในการที่จะต้องกำกับให้สามารถประกันได้ว่า กิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำไปนั้นสามารถเข้ากันได้กับแผนที่ได้วางไว้แล้ว

เด่น ชะเนติยัง ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารไว้ว่า การบริหารมีลักษณะเป็นทั้งศาสตร์และศิลปะ กล่าวคือ การบริหารจัดการเป็นศาสตร์สาขาหนึ่ง ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปเพราะมีองค์ประกอบของความรู้ (Knowledge) มีหลักเกณฑ์ (principle) และทฤษฎี (theory) ที่เกิดจากการศึกษาค้นคว้าเชิงวิทยาศาสตร์ เป็นศาสตร์ทางสังคมซึ่งอยู่กลุ่มเดียวกันกับวิชาจิตวิทยา สังคมวิทยาและรัฐศาสตร์ ส่วนในทางปฏิบัตินั้นจะขึ้นอยู่กับความสามารถประสบการณ์ และทักษะของผู้บริหารแต่ละคนที่จะนำความรู้ หลักการและทฤษฎีไปปรับหรือประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นเรื่องศิลปะดังนั้นนักบริหารที่เก่งต้องมีศาสตร์และศิลปะ

วิโรจน์ สารรัตนะ ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารไว้ว่ากระบวนการบริหารควรประกอบด้วย 4 ประการ คือ

1) การวางแผน หมายถึงการจัดการในการกำหนดเป้าหมายและการตัดสินใจเลือกวิธีที่ดีที่สุดเพื่อให้บรรลุเป้าหมายนั้น

2) การจัดองค์การ หมายถึงการกำหนดอำนาจหน้าที่และตำแหน่งต่าง ๆ อย่างชัดเจน

3) การนำ หมายถึง ความพยายามในการส่งเสริมผู้อื่นให้มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงาน

4) การควบคุม หมายถึง การมุ่งเน้นที่จะก่อให้เกิดความมั่นใจว่าในองค์กรได้ประพฤติปฏิบัติในทิศทางที่จะทำให้บรรลุผลตามมาตรฐานหรือจุดหมาย มุ่งเน้นให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์และลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ลง

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร มุมจิตโต) กล่าวถึง การบริหารเป็นวิธีการทำให้งานสำเร็จโดยอาศัยผู้อื่น (Getting things done throud othepene) และกล่าวว่าหน้าที่ของผู้บริหารเป็นกรอบในการพิจารณาของผู้บริหารให้สำเร็จมี 5 ประการ ตามคำย่อภาษาอังกฤษ ว่า “POSDC” ดังนี้ คือ

1) P คือ Planning หมายถึง การวางแผนเป็นการกำหนดแนวทางการดำเนินงานเพื่อความสำเร็จที่ จะตามมาในอนาคต ผู้บริหารที่ดีต้องมีวิสัยทัศน์กว้างไกลเพื่อกำหนดทิศทางขององค์กร

2) O คือ Organizing หมายถึง คือ การจัดองค์กร การจัดระเบียบเกี่ยวข้องกับการกำหนดโครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกและสายการบังคับบัญชาภายในองค์กร มีการแบ่งงานแบ่งอำนาจ

3) S คือ Staffing หมายถึง งานบุคลากร เป็นการจัดสรรบุคลากรใหม่ เทคนิคการจัดวางกำลังคนให้เหมาะกับงาน พร้อมแนะนำตัวช่วยที่จะทำให้คุณสามารถจัดการบุคลากรได้ดียิ่งขึ้น

4) D คือ Directing หมายถึง ผู้บริหารต้องมีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีและต้องมีภาวะผู้นำ

5) C คือ Controlling หมายถึง การดำเนินการและกิจกรรมทางวิชาการ ที่นำมาใช้เพื่อให้ตรงตามข้อกำหนดด้านคุณภาพในองค์กร

Hicks (1972, อ้างถึงใน พิสมัย เหล่าไทย, 2560, หน้า 17-19) กล่าวว่า องค์การ คือ กระบวนการจัดโครงสร้างที่ประกอบด้วยบุคคลซึ่งเข้ามาปฏิสัมพันธ์และร่วมกันทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การและยังสอดคล้อง Barnard (1970) ได้ให้ความหมายไว้ว่า องค์การ คือ ระบบที่บุคคลสองคนหรือมากกว่าร่วมแรงร่วมใจกันทำงานอย่างมีจิตสำนึก และสอดคล้องตามแนวคิดของ สมพงษ์ เกษมสิน (2532) ได้ให้ความหมาย ว่า “การจัดการเป็นการใช้ศาสตร์และศิลป์เป็นการนำเอาทรัพยากรการบริหารมาประกอบตามกระบวนการบริหาร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ” นอกจากนี้ Stoner (1978) กล่าวว่า “การจัดการคือ กระบวนการ (Process) ของการวางแผน (Planning) การจัดการ (Organizing) การสั่งการ (Leading) และการควบคุม (Controlling) ความพยายามของสมาชิกใน องค์การ และการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่องค์การกำหนดไว้” และ Terry (1968) กล่าวว่า “การบริหารจัดการเป็นกระบวนการของการวางแผน การจัดการ การกระตุ้นและการ ควบคุมให้บรรลุจุดมุ่งหมายร่วมกันโดยใช้ทรัพยากรบุคคลและอื่นๆ” ตามที่ได้กล่าวถึงความหมาย ของการจัดการองค์การดังกล่าวข้างต้นนั้น

สรุปได้ดังนี้ การจัดการ การวางแผน การจัดองค์การ การสั่งการ การควบคุม วัตถุประสงค์ขององค์การหน้าที่ของการจัดการและทักษะในแต่ละระดับขององค์การ ผู้บริหารคือ บุคคลที่ทำหน้าที่ประสานงานระหว่างกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การเพื่อให้ดำกำเนินไปสู่ วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ผู้บริหารขององค์การจะสามารถจัดการตามกระบวนการ จัดการอย่างมีประสิทธิภาพมากน้อย เพียงไรขึ้นอยู่ความสามารถทางการจัดการ 3 ชนิด ดังนี้

1) ความสามารถด้านความคิด (Conceptual Skill) เป็นความสามารถในการมองภาพรวมทั่วทั้ง องค์การ และความสามารถที่จะรวบรวมเอากิจกรรมและสถานการณ์ต่าง ๆ ตลอดจนเข้าใจในความสัมพันธ์ ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ในองค์การ

2) ความสามารถด้านคน (Human Skill) ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นการทำงานเป็นทีม การสร้างบรรยากาศในการทำงาน และการยอมรับความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน

3) ความสามารถด้านงาน (เทคนิค) (Technical Skill) มีความรู้ความชำนาญกระบวนการวิธีการ ขั้นตอนต่าง ๆ ในการทำงาน และความสามารถในการประยุกต์ให้งานประสบความสำเร็จได้ดี ระดับของผู้บริหารแบ่งออกเป็น 3 ระดับ

3.1) ผู้บริหารระดับสูง (Top Manager) ทำหน้าที่นำองค์การไปสู่ความสำเร็จ โดยกำหนดนโยบายต่าง ๆ ขององค์การ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง ซึ่งมีทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก

3.2) ผู้บริหารระดับกลาง (Middle Manager) ทำหน้าที่ควบคุมประสานงานกับผู้บริหารระดับต้นให้ดำเนินงานตามนโยบายและแผนงานที่ได้กำหนดไว้ และนำผลสำเร็จรายงานต่อผู้บริหารระดับสูง

3.3) ผู้บริหารระดับต้น (First-Line Manager) เป็นผู้บริหารที่ใกล้ชิดกับผู้ปฏิบัติการและมีโอกาสรับรู้ปัญหาที่จริง ทรัพยากรในการบริหารการจัดการ ทรัพยากรหรือปัจจัยที่นักบริหารต้องให้ความสนใจเพื่อให้การดำเนินการตามวัตถุประสงค์ขององค์การประสบความสำเร็จ ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยดังต่อไปนี้ คน (Man) เป็นทรัพยากรบุคคลที่เป็นหัวใจขององค์การ ซึ่งมีผลต่อความสำเร็จในการจัดการเพราะคนมีชีวิตจิตใจมีอารมณ์ ความรู้สึก ดังนั้นกานบริหารจึงให้ความสำคัญกับคนมากที่สุด เงิน (Money) คือปัจจัยสำคัญที่จะช่วยสนับสนุนให้กิจกรรมต่างๆ ขององค์การดำเนินการต่อไปได้ วัสดุ (Materials) คือวัตถุดิบซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญไม่แพ้ปัจจัยอื่นจำเป็นต้องมีคุณภาพและมีต้นทุนที่ต่ำเพราะมีผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตเครื่องจักร (Machine) เครื่องจักรอุปกรณ์ ที่มีศักยภาพที่ดีจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการผลิตเช่นกัน วิธีการบริหารหรือวิธีการปฏิบัติ (Management or Method) การจัดการหรือการบริหารในองค์กรธุรกิจประกอบด้วยระบบการผลิตหรือระบบการให้บริการต่าง ๆ หากมีระบบที่ชัดเจนตลอดจนมีระเบียบขั้นตอนวิธีการต่าง ๆ ในการทำงานย่อมส่งผลให้องค์การประสบความสำเร็จได้ดีนอกจากนี้การแข่งขันในปัจจุบันมีความซับซ้อนมากและจะมากยิ่งขึ้นสำหรับการแข่งขัน ในอนาคตการกำหนดทิศทางขององค์การและการประยุกต์ใช้กลยุทธ์การแข่งขันทำให้ผู้บริหาร องค์การตกอยู่ในสภาพแวดล้อมที่แปรผันเฉกเช่นอยู่ในสมรภูมิ เปรียบเสมือนเรือที่ลอยอยู่กลางเกาะ ดังนั้น การบริหารจัดการแบบเดิม ๆ จึงเกิดความไม่

แน่นอนต่อการบริหารจัดการองค์การหรือกระบวนทัศน์แบบเก่า (Old Paradigm) ผู้บริหารควรตระหนักถึงการปรับเปลี่ยนและสร้างกระบวนทัศน์แบบใหม่ (Paradigm Shift) ด้วยการสร้างสรรค์วิสัยทัศน์ที่ยิ่งใหญ่และท้าทายเพื่อการบริหารจัดการที่ทันสมัยและสอดคล้องกับเป้าหมายขององค์การ ซึ่งสอดคล้องตามแนวคิดของนักวิจัยและนักวิชาการที่หลากหลายแนวคิด ดังนี้ Hamel & Prahalad (1994) ได้ให้ความหมายว่า ธุรกิจจะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว ขึ้นอยู่กับการมองไปข้างหรือในอนาคตที่เรียกว่า วิสัยทัศน์การมองการเปลี่ยนแปลง Harrison (2003) ได้ให้ความหมายว่า ความคาดหวังของธุรกิจในอนาคตที่ต้องการจะเป็น Macmillan & Tampoe (2000) ได้ให้ความหมายว่า ภาพที่คาดหวังขององค์กรในอนาคต เพื่อวัดยิ่งใหญ่ที่เคยประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน Ireland, Hoskisson, & Hitt (2006) ได้ให้ความหมายว่า เจตนาขององค์กรในการดำเนิน ธุรกิจ บนพื้นฐานซึ่งมุ่งความสำคัญที่ตลาดและผลิตภัณฑ์ Gulik & Urwick (1937) ได้มีองค์ประกอบของการจัดการที่มีประสิทธิภาพภายใต้กระบวนการบริหารว่ามีกิจกรรมที่สำคัญ 7 ประการ หรือที่เรียกกันย่อ ๆ ว่า POSDCORB Model ซึ่ง ได้แก่ การวางแผน การจัดการองค์การ การบริหารงานบุคคล การอำนวยการประสาน การรายงาน ผลการปฏิบัติงานและงบประมาณ

ดังนั้นสรุปได้ว่า การบริหาร เป็นแนวคิดที่เกี่ยวกับการที่ผู้นำต้องใช้ ศาสตร์และศิลปะหรือทักษะการบริหารใช้ในการตัดสินใจ สิ่งสำคัญต้องมีหลักการและเหตุผลอยู่บนความถูกต้องดีงามที่สำคัญมีคุณธรรมประจำจิตใจเพื่อค้นหาวิธีที่ดีสุดในการดำเนินกิจกรรมและนำพาองค์กรไปสู้เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารมีความจำเป็นอย่างที่ต้องใช้ศาสตร์ในการบริหารเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายแห่งความสำเร็จ

2.2.1 สรุปทฤษฎีเกี่ยวกับบริหารจัดการ

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักการและวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 (2546, หน้า 6) หลักการและวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

1) เกิดประโยชน์สุขของประชาชน

2) เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ

3) ประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ

4) ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น

5) มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์

6) ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ

7) มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

Pricg, Alan, (2004, p. 110) หน้าที่ทางการบริหาร 5 ประการ (POCCC)

1) การวางแผน (Planning)

2) การจัดองค์การ (Organizing)

3) การบังคับบัญชาสั่งการ (Commanding)

4) การประสานงาน (Coordinating)

5) การควบคุม (Controlling)

2.3 การบูรณาการหลักพรหมวิหาร 4

การบูรณาการหลักพรหมวิหาร 4 หมายถึง การประยุกต์ใช้หลักในพุทธศาสตร์ศาสนาซึ่งประกอบไปด้วย เมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา ประสานให้กลมกลืมของแผน ในการจัดสรรทรัพยากร การปฏิบัติการ ผลลัพธ์ และการวิการวิเคราะห์ เพื่อสนับสนุนเป้าประสงค์สำคัญขององค์กรให้สอดคล้องไปในแนวทางเดียวกันภายในระบบการจัดการการจัดการผลการดำเนินการมีความเชื่อมโยงกันเป็นหนึ่งเดียวอย่างสมบูรณ์

พรหมวิหาร แปลว่า ธรรมของพรหมหรือของท่านผู้เป็นใหญ่ พรหมวิหารเป็นหลักธรรมสำหรับทุกคน เป็นหลักธรรมประจำใจที่จะช่วยให้เราดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างประเสริฐและบริสุทธิ์ หลักธรรมนี้ ได้แก่

1) เมตตา : ความปารถนาให้ผู้อื่นได้รับสุข ความสุขเป็นสิ่งที่ทุกคนปรารถนา ความสุขเกิดขึ้นได้ทั้งกายและใจ เช่น ความสุขเกิดการมีทรัพย์ ความสุขเกิดจากการใช้จ่ายทรัพย์เพื่อการบริโภค ความสุขเกิดจากการไม่เป็นหนี้ และความสุขเกิดจากการทำงานที่ปราศจากโทษ เป็นต้น

2) กรุณา : ความปรารถนาให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ ความทุกข์ คือ สิ่งที่เข้ามาเบียดเบียนให้เกิดความไม่สบายกาย ไม่สบายใจ และเกิดขึ้นจากปัจจัยหลายประการด้วยกัน

3) มุทิตา : ความยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี คำว่า “ดี” ในที่นี้ หมายถึง การมีความสุขหรือมีความเจริญก้าวหน้า ความยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดีจึงหมายถึง ความปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุขความเจริญก้าวหน้ายิ่งๆขึ้นไม่มีจิตใจริษยา ความริษยา คือ ความไม่สบายใจ ความโกรธ ความฟุ้งซ่านซึ่งมักเกิดขึ้นเมื่อเห็นผู้อื่นได้ดีกว่าตน เช่น เห็นเพื่อนแต่งตัวเรียบร้อยแล้วครูชมเชยก็เกิดความริษยาจึงแกล้งเอาเศษชอล์ก โคลน หรือหมึกไปป้ายตามเสื้อกางเกงของเพื่อนนักเรียนคนนั้นให้สกปรกเลอะเทอะเราต้องหมั่นฝึกหัดตนให้เป็นคนที่มีมุทิตาเพราะจะสร้างไมตรีและผูกมิตรกับผู้อื่นได้ง่ายและลึกซึ้ง

4) อุเบกขา : การรู้จักวางเฉย หมายถึง การวางใจเป็นกลางเพราะพิจารณาเห็นว่าใครทำดีย่อมได้ดี ใครทำชั่วย่อมได้ชั่ว ตามกฎแห่งกรรม คือ ใครทำสิ่งใดไว้สิ่งนั้นย่อมตอบสนองคืนบุคคลผู้กระทำ เมื่อเราเห็นใครได้รับผลกรรมในทางที่เป็นโทษเราก็ไม่ควรดีใจหรือคิดซ้ำเติมเขาในเรื่องที่เกิดขึ้นเราควรมีความปรารถนาดี คือพยายามช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นจากความทุกข์ในลักษณะที่ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) ได้กล่าวถึง พรหมวิหาร 4 ธรรมเครื่องอยู่อย่างประเสริฐ, ธรรมประจำใจอันประเสริฐ, หลักความประพฤติที่ประเสริฐบริสุทธิ์, ธรรมที่ต้องมีไว้เป็นหลักใจและกำกับความประพฤติ จึงจะชื่อว่าดำเนินชีวิตหมดจด และปฏิบัติตนต่อมนุษย์สัตว์ทั้งหลายโดยชอบ (holy abidings; sublime states of mind)

1) เมตตา ความรักใคร่ ปรารถนาดีอยากให้เขามีความสุขมีจิตอันแผ่ไมตรีและคิดทำประโยชน์แก่มนุษย์สัตว์ทั่วหน้า (loving-kindness; friendliness; goodwill)

2) กรุณา ความสงสาร คิดช่วยให้พ้นทุกข์ ใฝ่ใจในอันจะปลดเปลื้องบำบัดความทุกข์ยากเดือดร้อนของปวงสัตว์ (compassion)

3) มุทิตา ความยินดี ในเมื่อผู้อื่นอยู่ดีมีสุข มีจิตผ่องใสบันเทิง กอปรด้วยอาการแช่มชื่นเบิกบานอยู่เสมอ ต่อสัตว์ทั้งหลายผู้ดำรงในปกติสุขพลอยยินดีด้วยเมื่อเขาได้ดีมีสุขเจริญงอกงามยิ่งขึ้นไป (sympathetic joy altruistic joy)

4) อุเบกขา ความวางใจเป็นกลาง อันจะให้ดำรงอยู่ในธรรมตามที่พิจารณาเห็นด้วยปัญญา คือมีจิตเรียบตรงเที่ยงธรรมดุจตราชั่ง ไม่เอนเอียงด้วยรักและชัง พิจารณาเห็นกรรมที่สัตว์ทั้งหลายกระทำแล้วอันควรได้รับผลดีหรือชั่ว สมควรแก่เหตุอันตนประกอบ พร้อมที่จะวินิจฉัยและปฏิบัติไปตามธรรมรวมทั้งรู้จักวางเฉยสงบใจมองดู ในเมื่อไม่มีกิจที่ควรทำ เพราะเขารับผิดชอบตนได้ดีแล้ว เขาสมควรรับผิดชอบตนเองหรือเขาควรได้รับผลอันสมกับความรับผิดชอบของตน (equanimity neutrality poise)

เสถียร โพธินันทะ (2533) ได้กล่าวถึงพรหมวิหาร 4 ธรรมสำหรับผู้ปกครอง ประกอบด้วย ดังนี้

1) เมตตา หมายถึง ความปรารถนาให้ผู้อื่นได้รับสุข

2) กรุณา หมายถึง ความปรารถนาให้ผู้อื่นพ้นทุกข์

3) มุทิตา หมายถึง ความยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี

4) อุเบกขา หมายถึง การรู้จักวางเฉย ความหมายของพรหมวิหาร 4

พรหมวิหาร แปลว่า ธรรมของพรหมหรือของท่านผู้เป็นใหญ่ พรหมวิหารเป็นหลักธรรมสำหรับทุกคน เป็นหลักธรรมประจำใจที่จะช่วยให้เราดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างประเสริฐและบริสุทธิ์ หลักธรรมนี้ ได้แก่ 1) เมตตา หมายถึง ความปรารถนาให้ผู้อื่นได้รับความสุข ความสุขเป็นสิ่งที่ทุกคนปรารถนา ความสุขเกิดขึ้นได้ทั้งกายและใจ ความสุขของคฤหัสถ์4 อันได้แก่ ความสุขเกิดการมีทรัพย์ ความสุขเกิดจากการใช้จ่ายทรัพย์ ความสุขเกิดจากการไม่เป็นหนี้และความสุขเกิดจากการทำงานที่ปราศจากโทษ เป็นต้น

2) กรุณา หมายถึง ความปรารถนาให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ ความทุกข์ คือ สิ่งที่เข้ามาเบียดเบียนให้เกิดความไม่สบายกายไม่สบายใจและเกิดขึ้นจากปัจจัยหลายประการด้วยกันพระพุทธองค์ทรงสรุปไว้ว่าความทุกข์มี 2 กลุ่มใหญ่ๆ ดังนี้

2.1) ทุกข์ประจำหรือทุกข์โดยสภาวะ เป็นสิ่งที่มีชีวิตจะต้องประสบ อันเกิดจากเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติ อันได้แก่ การเกิด ความแก่และความตาย สิ่งมีชีวิตทั้งหลายที่เกิดมาในโลกจะต้องประสบกับการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ซึ่งรวมเรียกว่ากายิกทุกข์

2.2) ทุกข์จรหรือทุกข์ทางใจ อันเป็นความทุกข์ที่เกิดจากสาเหตุที่อยู่นอกตัวเราเมื่อปรารถนาแล้วไม่สมหวังก็เป็นทุกข์ การประสบกับสิ่งอันไม่เป็นที่รักก็เป็นทุกข์การพลัดพรากจากสิ่งอันเป็นที่รักก็เป็นทุกข์รวมเรียกว่า เจตสิกทุกข์

3) มุทิตา หมายถึง ความยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี คำว่า “ดี” ในที่นี้ หมายถึง การมีความสุขหรือมีความเจริญก้าวหน้าความยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดีจึงหมายถึง ความปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุขความเจริญก้าวหน้ายิ่งๆขึ้น ไม่มีจิตใจอิจฉาริษยา

4) อุเบกขา หมายถึง การรู้จักวางเฉย หมายถึง การวางใจเป็นกลางเพราะพิจารณาเห็นว่าใครทำดีย่อมได้ดี ตามกฎแห่งกรรม ใครทำสิ่งใดไว้สิ่งนั้นย่อมตอบสนองคืนบุคคลผู้กระทำเมื่อเราเห็นใครได้รับผลกรรมในทางที่เป็นโทษเราก็ไม่ควรดีใจหรือคิดซ้ำเติมเขาในเรื่องที่เกิดขึ้นเราควรมีความปรารถนาดีคือพยายามช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นจากความทุกข์ในลักษณะที่ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม

ว.วชิรเมธี (2557) ได้กล่าวถึงพรหมวิหาร 4 ซึ่งสามารถสรุปความได้ว่า การจะเป็นเจ้าคนนายคนนั้นนอกจากจะต้องรู้หลักการดำเนินธุรกิจและการบริหารแล้ว ยังควรต้องมีคุณสมบัติอื่นๆ ที่จะช่วยส่งเสริมให้เป็นเจ้านายที่มีครบทั้งความสามารถด้านงานและด้านคน ผู้บริหารที่ดีจึงควรมีความรู้กว้างขวางและรอบด้านเพื่อที่จะสามารถดึงหลักการที่เหมาะสมมาใช้ได้อย่างถูกที่ถูกเวลาและถูกกับคนคำสอนจากพุทธศาสนาอย่างพรหมวิหาร 4 ก็เป็นอีกหนึ่งสิ่งที่ผู้บริหารพึงมีเพื่อใช้ในการครองใจผู้ใต้บังคับบัญชาประกอบไปด้วยเมตตากรุณา มุทิตาและอุเบกขาแต่ละส่วนนั้นสามารถนำมาปรับใช้ในการบริหารได้ดังต่อไปนี้

เมตตา คือ ความปรารถนาให้ผู้อื่นได้รับความสุข

ในยามที่ลูกน้องมีความสุข หน้าที่การงานและชีวิตส่วนตัวดำเนินไปได้อย่างราบรื่นเจ้านายก็ควรสนับสนุน ส่งเสริมให้พวกเขาได้มีความสุขกับชีวิตอย่างยั่งยืน คอยหมั่นสังเกตและซักถามความเป็นอยู่ของลูกน้อง จะทำให้พวกเขารู้สึกว่าหัวหน้าเอาใจใส่และห่วงใยพวกเขาจากใจจริง เกิดเป็นความสัมพันธ์ที่ดีที่จะช่วยส่งเสริมให้การบริหารเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กรุณา คือ ความปรารถนาให้ผู้อื่นได้พ้นทุกข์

ในยามที่ลูกน้องประสบปัญหา ไม่ว่าจะเป็นปัญหาเรื่องงานหรือเรื่องส่วนตัวหัวหน้าก็ควรจะยื่นมือเข้าไปให้ความช่วยเหลือตามความเหมาะสม เวลานี้เป็นเวลาที่คนเราต้องการการสนับสนุนมากที่สุดซึ่งหลายครั้งสิ่งที่พวกเขาต้องการอาจเป็นแค่เพียงคำพูดที่สร้างแรงบันดาลใจหรือคำพูดที่ให้กำลังก็เป็นได้สิ่งที่สำคัญคือ หัวหน้าจะต้องไม่ทอดทิ้งกันในวันที่พวกเขามีปัญหา

มุทิตา คือ ความยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี

ในยามที่ลูกน้องประสบความสำเร็จ ทำผลงานได้ดี ได้เลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งเจ้านายก็ควรแสดงความยินดีด้วยจากใจจริง อย่ากลัวว่าลูกน้องจะได้ดีขึ้นมาจนเหนือตนเองแต่กลับควรจะส่งเสริมอย่างเต็มที่และภาคภูมิใจเสียด้วยซ้ำว่าคนที่ตนเองดูแลมาตั้งแต่ต้นกำลังได้รับความก้าวหน้าเหมาะสมกับความสามารถและความทุ่มเทที่เขามีให้กับองค์กร

อุเบกขา คือ การรู้จักวางเฉย ทำใจเป็นกลาง ไม่ปฏิบัติเอนเอียงด้วยความรักหรือชัง

อย่างไรก็ตาม ความหวังดีควรมีขอบเขตและตั้งอยู่บนความยุติธรรมมีหลายครั้งที่แม้หัวหน้าอาจจะเกิดความปรารถนาอยากช่วยเหลือลูกน้องในยามที่เดือดร้อน แต่หากสิ่งที่ลูกน้องทำเป็นสิ่งไม่ถูกต้องเช่นมีการยักยอก คดโกงบริษัท ทำผิดกฎหมาย ในกรณีเช่นนี้ต่อให้เป็นลูกน้องคนสนิทก็ไม่ควรยื่นมือเข้าไปช่วยเหลือ ควรปล่อยให้เขาได้รับผลจากการกระทำไปตามที่ควรจะเป็น

จะเห็นได้ว่าหลักพรหมวิหาร 4 นี้ ครอบคลุมทุกสถานการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นได้และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงกับทุกเรื่องในชีวิต ไม่ใช่เฉพาะกับเรื่องการทำงาน ไม่จำกัดเฉพาะคนที่เป็นเจ้านายแต่คนที่เป็นลูกน้องก็สามารถใช้หลักการนี้ในการดำเนินชีวิตได้เช่นกันหากต่างฝ่ายต่างอยู่ร่วมกันด้วยความปรารถนาดีต่อกันเช่นนี้ ที่ทำงานและสังคมของเราคงจะเป็นสถานที่ที่อบอุ่นด้วยความสามัคคีปรองดองมีความสุขกันทุกฝ่าย

พระมหาโพธิวงศาจารย์ (ทองดี สุรเตโช) (2549) ได้กล่าวถึงพรหมวิหาร 4 หรือพรหมวิหารธรรม เป็นหลักธรรมประจำใจเพื่อให้ตนดำรงชีวิตได้อย่างประเสริฐและบริสุทธิ์เฉกเช่นพรหม เป็นแนวธรรมปฏิบัติของผู้ที่ผู้ปกครอง และการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ประกอบด้วยหลักปฏิบัติ 4 ประการ ได้แก่ ความสัมพันธ์ พระพรหมกรุณา มุทิตา อุเบกขา เมตตา

รพีพรรณ สุวรรณณัฐโชติ (2550) ซึ่งสามารถสรุปความได้ว่า วิถีครองคน: พรหมวิหาร 4 สำหรับผู้บริหารการศึกษาในศตวรรษที่ 21 จุดมุ่งหมายเพื่อเชื่อมโยงแนวทางการครองคนของผู้บริหารการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ด้วยการนำหลักธรรม พรหมวิหาร 4 มาประยุกต์ใช้ โดยการเชื่อมโยงให้เห็นความสำคัญของการนำหลักธรรมมาใช้ในการบริหาร เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่ผู้บริหารและเพื่อประโยชน์ส่วนรวมขององค์กร

ดังนั้นผู้บริหารการศึกษาซึ่งเปรียบเสมือนกัปตันเรือที่จะนำลูกเรือมุ่งสู่เป้าหมายของสถานศึกษานั้นควรมีหลักธรรมเพื่อใช้ในการครองคนซึ่งหลักธรรมพรหมวิหาร 4 อันประกอบด้วยความเมตตา ความกรุณา ความมุทิตาและอุเปกขา นั้นเป็นหลักธรรมที่เกี่ยวข้องในการครองคน และเป็นหลักธรรมที่จดจำง่าย

วัชราภรณ์ นีละสมิต (2564) ได้กล่าวถึง พรหมวิหาร 4 กับการบริหารงานในองค์กร

1) เมตตา คือ ความปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุข ความสุขเกิดขึ้นได้ทั้งทางกายและทางใจ ได้แก่ ความสุขจากการมีทรัพย์ ความสุขจากการใช้จ่ายทรัพย์ ความสุขจากการไม่เป็นหนี้ และความสุขจากการทำงานที่ปราศจากโทษหรือปราศจากอันตราย

2) กรุณา คือ ความปรารถนาให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ ความทุกข์ คือ สิ่งที่เข้ามาเบียดเบียนให้เกิดความไม่สบายกายและความไม่สบายใจ และเกิดขึ้นจากปัจจัยหลายประการด้วยกัน พระพุทธองค์ทรงสรุปไว้ว่าความทุกข์มี 2 กลุ่มใหญ่ ๆ ดังนี้

2.1) ทุกข์ประจำหรือทุกข์โดยสภาวะที่สิ่งที่มีชีวิตจะต้องประสบ ซึ่งเกิดจากเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติ คือ การเกิด แก่ เจ็บ ตาย สิ่งมีชีวิตทั้งหลายที่เกิดมาในโลกจะต้องประสบกับการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เรียกว่า กายิกทุกข์

2.2) ทุกข์จรหรือทุกข์ทางใจ เป็นความทุกข์ที่เกิดจากสาเหตุภายนอก เมื่อปรารถนาแล้วไม่สมหวังก็เป็นทุกข์ การประสบกับสิ่งที่ไม่เป็นที่รักก็เป็นทุกข์ การพลัดพรากจากสิ่งที่เป็นที่รักก็เป็นทุกข์เรียกว่าเจตสิกทุกข์

3) มุทิตา คือ ความยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี หมายถึง การมีความสุขหรือมีความเจริญก้าวหน้า ความยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี ความหวังดีให้ผู้อื่นมีความสุขความเจริญรุ่งเรืองยิ่งๆขึ้น ด้วยใจบริสุทธิ์

4) อุเบกขา คือ การรู้จักวางเฉย หมายถึง การวางใจเป็นกลางเพราะพิจารณาเห็นว่า ใครทำดีย่อมได้ดีตามกฎแห่งกรรม ใครทำสิ่งใดไว้สิ่งนั้นย่อมตอบสนองคืนบุคคลผู้กระทำ เมื่อเห็นใครได้รับผลกรรมในทางที่เป็นโทษก็ไม่ควรดีใจหรือคิดซ้ำเติมในเรื่องที่เกิดขึ้น ควรมีความปรารถนาดี คือ พยายามช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นจากความทุกข์ในลักษณะที่ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม

“ผู้บริหาร” ซึ่งต้องดูแลทุกข์และสุขของบุคลากรในองค์กรจึงต้องมีพรหมวิหาร 4 เป็นธรรมะประจำใจในการบริหารงานในองค์กร ดังตัวอย่างเช่น เมื่อ “ผู้บริหาร” มีจิตใจที่มีเมตตาและกรุณาต่อบุคลากรภายในองค์กร คือ มีความปรารถนาให้บุคลากรในองค์กรมีความสุขและพ้นจากความทุกข์ คือ ปรารถนาให้บุคลากรภายในองค์กรได้ทำงานในสภาพสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัย ไม่เป็นอันตรายต่อชีวิต จะให้ความสำคัญกับการนำระบบการจัดการด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยและการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมมาใช้ในองค์กรอย่างจริงจัง โดยไม่เห็นว่าเป็นค่าใช้จ่ายที่เป็นภาระของการประกอบกิจการ การที่ “ผู้บริหาร” มีมุทิตาจิตก็ย่อมยินดีกับชีวิตความเป็นอยู่ในสถานประกอบการที่ดีขึ้นของบุคลากรในองค์กร โดยไม่มีความรู้สึกที่ไม่ยินดีกับสิ่งดี ๆ ที่บุคลากรในองค์กรจะได้รับ หรือไม่มีความรู้สึกที่ไม่ต้องการที่จะทำให้บุคลากรในองค์กรมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น หรือไม่มีอกุศลจิตเมื่อพบบุคลากรในองค์กรมีเวลาว่างจากการทำงานคือการไม่ทำงาน

การมีอุเบกขาของ “ผู้บริหาร” คือ หากพบว่าบุคลากรในองค์กรไม่ปฏิบัติตามมาตรการความปลอดภัยก็จะพิจารณาได้ว่าบุคลากรในองค์กรจะต้องได้รับอันตรายจากการฝ่าฝืนมาตรการความปลอดภัย แต่ก็ไม่ปล่อยให้ได้รับอันตรายจากการกระทำนั้น ยังมีความปรารถนาดี คือ พยายามที่จะทำทุกวิถีทางให้บุคลากรในองค์กรพ้นจากโอกาสของการได้รับอันตรายนั้น และหาวิธีให้บุคลากรในองค์กรปฏิบัติตามมาตรการความปลอดภัยให้ได้ในที่สุด ไม่ใช่ไม่ใส่ใจโดยเห็นว่ามีมาตรการความปลอดภัยแล้วแต่ไม่ปฏิบัติตามเองจึงเป็นสิ่งที่ช่วยไม่ได้

ผู้ซึ่งเป็น “หัวหน้า” ก็ต้องดูแลทุกข์และสุขของ “ลูกน้อง” จึงต้องมีพรหมวิหาร 4 เป็นธรรมะประจำใจด้วยเช่นกัน เพราะ คำว่า “หัวหน้า” มาจากคำว่า “หัว” และ คำว่า “หน้า” ใน “หัว” มี “สมอง” จึงไว้คิดสร้างสรรค์งานที่ดี คิดแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการทำงาน ให้คำแนะนำและคำปรึกษาแก่ลูกน้อง สามารถเป็นที่พึ่งของ “ลูกน้อง” ได้ “หน้า” ไว้ทั้งรับผิด และรับชอบจากงานที่ดูแล ไม่ใช่รับแต่ความชอบที่เกิดขึ้นจากงานเพียงผู้เดียว แต่ความผิดพลาดจากงานกลับผลักให้ลูกน้องเป็นผู้รับผิดแต่เพียงผู้เดียว

ดังนั้น “หัวหน้า” จึงต้องมีความเมตตาและความกรุณาต่อลูกน้องด้วยการใส่ใจในการดูแล “ลูกน้อง” เสมือนหนึ่งสมาชิกในครอบครัว เพราะคำว่า “ลูกน้อง” มาจากคำว่า “ลูก” และ คำว่า “น้อง” จึงต้องมีเมตตาต่อ “ลูกน้อง” ไม่ใช่ใช้แต่งานเท่านั้น เพื่อให้ “ลูกน้อง” มีความสุขกับการทำงาน และทำงานอย่างเต็มความสามารถ เพราะการทำงานที่ดีจะต้องประกอบด้วย 3 H คือ

- หัว คือ คิดปรับปรุงงานที่ทำให้ดีขึ้น มีประสิทธิภาพมากขึ้น
- มือ คือ ลงมือปฏิบัติในสิ่งที่ได้คิดไว้
- หัวใจ คือ ทำงานด้วยหัวใจ

ซึ่งเป็นหัวใจที่ต้องหล่อเลี้ยงด้วยความรักคือรักงานที่ทำและรักที่จะทำงานให้มีความกรุณาต่อ ลูกน้อง ด้วยการไม่ทำให้ต้องทุกข์ใจกับการที่ต้องทำงานกับ หัวหน้าที่ไม่มีความกรุณา เช่น เป็นคนเกรี้ยวกราดมีอารมณ์ฉุนเฉียวดุด่าโดยไม่รับฟังเหตุผลพูดจาดูถูกเหยียดหยามทำให้ได้รับความอับอายต่อหน้าธารกำนัล ใช้วาจาหยาบคาย ใช้วาจายกตนข่มท่านใช้อำนาจข่มเหงจิตใจ มีวจีพิฆาตเป็นอาวุธประจำกาย รับปากใด ๆ กับผู้อื่นว่าจะทำงานแล้วเสร็จได้ในเวลาจำกัดโดยที่ “ลูกน้อง” เป็นผู้รับผิดชอบแต่ “หัวหน้า” ไม่ใช่ผู้รับผิดชอบ

มีมุทิตาจิตกับ ลูกน้อง ด้วยการยินดีกับความสำเร็จของลูกน้อง และส่งเสริม ให้ก้าวหน้าโดยไม่อคติ “ลูกน้อง” จะได้ดีกว่าตนเองซึ่งเป็นความคิดที่ผิดเพราะหาก“ลูกน้อง” ไม่สามารถทำงานได้ดีอย่างผู้ที่เป็น “หัวหน้า” ผู้ที่เป็น ผู้นำก็ไม่อาจจะก้าวหน้าไปกว่าที่เป็นอยู่ เพราะ “ลูกน้อง” ไม่สามารถที่จะก้าวขึ้นมาแทนที่ “หัวหน้า” เพื่อให้ “หัวหน้า” ได้ก้าวต่อไป

มีอุเบกขากับ “ลูกน้อง” เมื่อลูกน้องประสบกับอุปสรรคในการทำงานใด ๆ จะให้ความช่วยเหลือให้ผ่านพ้นอุปสรรคไปได้ ไม่ซ้ำเติมด้วยการลงโทษอย่างไม่เป็นธรรม ลงโทษโดยไร้เหตุผลหรือลงโทษเพราะมีอำนาจอยู่ในมือ

ผู้ที่เป็น “หัวหน้า” จึงต้องไม่หลงคิดว่าตนเองเป็น “เจ้านาย” เพื่อที่จะได้ไม่ทำให้หลงตัวเองคิดว่าตนเองเป็น “เจ้าชีวิต” ของ “ลูกน้อง” และเข้าใจผิดคิดว่า “ลูกน้อง” คือ “ทาสรับใช้”จะเรียกใช้งานอย่างไร เวลาใดก็ได้โดยไม่ต้องคำนึงถึงเวลาที่เป็นส่วนตัวของ “ลูกน้อง” และไม่หลงคิดว่าตนเองเป็น “ผู้บังคับบัญชา” เพื่อที่จะได้ไม่ทำตัวเป็นผู้ที่คอยบังคับและสั่งให้ “ลูกน้อง” ต้องทำตามที่สั่งทุกเรื่องไม่ว่าสิ่งนั้นจะถูกต้องตามทำนองครองธรรมหรือไม่ เพราะเห็นว่า “ลูกน้อง” คือ

“ผู้ใต้บังคับบัญชา” ซึ่งเป็นผู้ที่อยู่ภายใต้คำสั่งจะสั่งให้ทำสิ่งใดก็ได้ตามใจชอบไม่ว่าสิ่งนั้นจะชอบธรรมหรือไม่ เพื่อที่จะได้ชื่อว่าเป็น “หัวหน้า” ที่มีธรรมะในหัวใจ

สมเด็จพระญาณสังวร (2543) ได้กล่าวถึงพรหมวิหาร 4 หมายถึง คุณธรรมสำหรับเป็นที่อยู่ของจิตใจแห่งพรหม คือผู้ใหญ่หรือผู้ประเสริฐ เป็นธรรม เป็นที่อยู่ซึ่งมีทั้งความดีและความสุข โดยให้ผู้ปฏิบัตินำไปใช้ดังนี้ขั้นแรกให้ปฏิบัติด้วยจิตคิดเกื้อกูลแผ่ออกไปใน สัตว์บุคคลทั้งหลาย คือ เมตตา ซึ่งมีอาการเป็นความคิดเกื้อกุล ต่อจากนั้นเมื่อได้เห็นหรือได้ยินหรือได้คิดว่าเขามี ความทุกข์เดือดร้อนก็ปฏิบัติช่วยบำบัดทุกข์ให้คือ กรุณาซึ่งมีอาการช่วยบำบัดทุกข์จากนั้นครั้นได้เห็นเขามีสุขไม่ทุกข์ก็พลอยยินดีบันเทิงใจ คือมุทิตาซึ่งมีอาการพลอยยินดีและเมื่อไม่มีกิจที่ควรจะทำต่อไปก็อุเบกขาคือดูอยู่เฉย ๆ

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ความหมายหลักพรหมวิหาร 4 ธรรมสำหรับผู้ปกครองประกอบด้วย เมตตา หมายถึง ความปรารถนาให้ผู้อื่นได้รับสุข กรุณา หมายถึง ความปรารถนาให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ มุทิตา หมายถึง ความยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี อุเบกขา หมายถึง การรู้จักวางเฉย

2.5 แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล

การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นลักษณะการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นดำเนินการปกครองตนเองตามความต้องการของคนในท้องถิ่นโดยรัฐเป็นเพียงผู้คอยสนับสนุนการทำงานให้ความช่วยเหลือในบางเรื่องและผู้วิจัยได้ศึกษาทบทวนเอกสารเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นที่นักวิชาการไทยและต่างประเทศไว้ ดังนี้

2.5.1 ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง หน่วยการปกครองซึ่งรัฐได้จัดตั้งขึ้นและให้มีอำนาจปกครองตนเอง (Autonomy) มีสิทธิตามกฎหมาย (Legal rights) และต้องมีองค์กรที่จำเป็นในการปกครอง (Necessary organization) เพื่อปฏิบัติหน้าที่ให้สมความมุ่งหมายของการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ การปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่ง จัดการปกครองและดำเนินกิจการบางอย่าง โดยดำเนินการกันเอง เพื่อบำบัดความต้องการของของตนการบริหารงานของท้องถิ่นมีการจัดเป็นองค์การมีเจ้าหน้าที่ซึ่งประชาชนเลือกตั้งขึ้นมาทั้งหมด หรือบางส่วนทั้งนี้มี ความเป็นอิสระในการบริหารงานแต่รัฐบาลต้องควบคุมด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสมที่ปราศจากการควบคุมของรัฐหาได้ไม่ เพราะการปกครองท้องถิ่นเป็นสิ่งที่รัฐทำให้เกิดขึ้น การบริหาร ระบบการปกครองที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐ ระบบการจัดการท้องที่ภายในรัฐๆ การเมืองการปกครองท้องถิ่นว่าเป็นระบบเปิด ไม่ใช่ระบบปิด เป็นระบบที่พัวพันกับการเมืองระดับชาติ มิอาจแยกมันออกจากส่วนกลางและส่วนภูมิภาคได้ คนไทยส่วนใหญ่ต้องการการปกครองท้องถิ่นมากขึ้น แนวคิด ยุทธศาสตร์ การบริหาร การพัฒนา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน

ยุคโลกาภิวัตน์ว่าเป็นองค์กรประชาธิปไตยที่สำคัญมากที่สุดใน ระดับรากหญ้ามีบทบาทสำคัญในการปกครองระบอบประชาธิปไตยขั้นพื้นฐาน เป็นองค์กรที่ใกล้ชิด กับประชาชนในชุมชนอย่างแท้จริง สามารถแก้ไขปัญหาได้โดยตรง รวดเร็ว มีประสิทธิภาพการ กระจายอำนาจการปกครองไปสู่ท้องถิ่นจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในสถานการณ์ปัจจุบัน องค์การ ทางการเมืองที่มีตอบสนองความต้องการแก้ไขปัญหา และสร้างประโยชน์แก่ประชาชนในพื้นที่ที่ องค์การรับผิดชอบภายใต้กรอบนโยบายที่รัฐบาลวางไว้อย่างเหมาะสมท้องถิ่นจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง นักวิชาการบางท่านมองว่าการปกครองท้องถิ่นเป็น การปกครองที่รัฐบาลกลางให้ อำนาจแก่ประชาชนในท้องถิ่นแล้ว รัฐบาลท้องถิ่นย่อมเป็นรัฐบาลของประชาชนโดยประชาชน เพื่อประชาชน ดังนั้น การบริหารงานปกครองท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีองค์กรของตนเองอันเกิดจากการ กระจายอำนาจของรัฐบาลกลาง โดยให้องค์กรอันมิได้เป็นส่วนหนึ่งของรัฐบาลกลางมีอำนาจในการตัดสินใจและบริหารงานภายในท้องถิ่นในเขตอำนาจของตน การปกครองท้องถิ่นเป็นระบบการ ปกครองที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐ และโดยนัยนี้จะเกิด องค์การทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่น โดยคนในท้องถิ่นนั้นๆ องค์การนี้จัดตั้งและถูกควบคุมโดยรัฐบาล แต่ก็มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเอง รูปแบบการบริหารที่เกิดจากระบบการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปยังท้องถิ่นเพื่อวัตถุประสงค์ใน อันที่จะให้ ประชาชนในท้องถิ่นได้มีโอกาสเรียนรู้และดำเนินงานต่างๆ (ชูวงศ์ ฉายะบุตร, 2539)

ธเนศวร์ เจริญเมือง (2550, หน้า 38) ท้องที่อันมีเขตชัดเจน (defined boundaries) มีฐานะเป็นนิติบุคคล (legal identity) มีโครงสร้าง อำนาจและหน้าที่ที่กำหนดโดยกฎหมายทั่วไป และกฎหมายพิเศษ มีความเป็นอิสระในด้านการ บริหารและการคลังที่เหมาะสม

ประทาน คงฤทธิ์ศึกษากร (2540, หน้า 7) ระบบการปกครองที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐ โดยการ ถูกควบคุมโดยรัฐบาล แต่ก็มีอำนาจในการกำหนดนโยบายให้เป็นไปตามท้องถิ่นตนเอง

จอห์น เจ. คลาร์ (Clark, 1957, pp. 87-89) ได้ให้นิยามว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง หน่วยการปกครองที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวข้องกับการให้บริการประชาชนในเขตพื้นที่หนึ่งที่ใดโดยเฉพาะและหน่วยการปกครองดังกล่าวนี้จัดตั้งและจะอยู่ในความดูแลของรัฐบาลกลาง

โจน เจ. คลาร์ก (John J. Clarke, 1957, pp. 87-89) ได้ให้นิยามว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง หน่วยการ ปกครองที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวข้องกับการให้บริการประชาชนในเขตพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใด โดยเฉพาะ และหน่วยการปกครอง ดังกล่าวนี้จัดตั้งและอยู่ในความดูแลของรัฐบาลกลาง

เดเนียล วิท (Wit, 1967, pp. 101-103) ได้ให้นิยามว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจ หรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเพื่อเปิด

โอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจในการกปกครองร่วมกันทั้งหมด หรือเพียงบางส่วนในการบริหารท้องถิ่นตามหลักการที่ว่า ถ้าอำนาจการปกครองมาจากประชาชนในท้องถิ่นแล้ว รัฐบาลของท้องถิ่นก็ย่อมเป็นรัฐบาลของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน ดังนั้น การบริหารปกครองท้องถิ่นจึงจำเป็นจะต้องมีองค์กรของตนเอง อันเกิดจากการกระจายอำนาจของรัฐบาลกลาง โดยให้องค์กรอันมิได้เป็นส่วนหนึ่งของรัฐบาลกลาง มีอำนาจในการตัดสินใจและบริหารภายในท้องถิ่นในเขตอำนาจของตน

อุทัย หิรัญโต (2550, หน้า 2) รัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นใด ท้องถิ่นหนึ่งจัดการปกครองและดำเนินกิจการ บางอย่าง โดยดำเนินการกันเอง เพื่อบำบัดความ ต้องการของตน รัฐบาลควบคุมวิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสมปราศจากการควบคุมของรัฐ

วิลเลียม เอ ร๊อบสัน (Robson, 1953, p. 574) ได้ให้นิยามว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง หน่วยการปกครองซึ่งรัฐได้จัดตั้งขึ้นและให้มีอำนาจปกครองตนเอง (Autonomy) มีสิทธิตามกฎหมาย (Legal Rights) และต้องมีองค์กรที่จำเป็นในการปกครอง (Necessary Organization) เพื่อปฏิบัติหน้าที่ให้สมความมุ่งหมายของการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ

แฮรีส จี. มอนตากู (Haris G. Montagu, 1984, p. 574) นิยามว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองซึ่งหน่วยการปกครองท้องถิ่นได้มีการเลือกตั้งโดยอิสระเพื่อเลือกผู้ที่มีหน้าที่บริหาร การปกครองท้องถิ่น มีอำนาจอิสระพร้อมความรับผิดชอบซึ่งตนสามารถที่จะใช้ได้โดยปราศจาก การควบคุมของหน่วย การบริหารราชการส่วนกลางหรือภูมิภาค แต่ทั้งนี้หน่วยการปกครองท้องถิ่น ยังต้องอยู่ภายใต้ บทบังคับว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศ ไม่ได้กลายเป็นรัฐอิสระใหม่แต่อย่างใด

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้แก่ ประชาชนในท้องถิ่นจัดการปกครองและดำเนินการต่างๆ และดำเนินการเพื่อ ประโยชน์ของรัฐและผลประโยชน์ของท้องถิ่นโดยมีการจัดตั้งองค์การขึ้นทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่นนั้นๆ

2.5.2 แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

ภาพขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยการปกครองท้องถิ่นมากยิ่งขึ้นผู้วิจัยจึงขอเสนอแนวคิดของนักวิชาการทั้งไทยและต่างประเทศ เพื่อชี้ให้เห็นถึงองค์ประกอบที่สำคัญ ๆ ของการปกครองท้องถิ่นเป็นลักษณะใด วิรัช วิรัชนิภาวรรณ ได้สรุปว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นมีองค์ประกอบ ดังนี้

1) ต้องมีฐานะเป็นนิติบุคคล คือ ต้องมีฐานะเป็นองค์กรที่ถูกต้องตามกฎหมายมีกฎหมายรับรองการก่อตั้งและการรองรับฐานะที่ชัดเจนเพื่อองค์กรนั้นจะได้มีสิทธิต่าง ๆ อันได้แก่สิทธิที่จะออกกฎหมายระเบียบข้อบังคับต่าง ๆที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานและใช้บังคับแก่ประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ เช่นข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นต้น

2) ต้องมีความเป็นอิสระ (Autonomy) จากการควบคุมของรัฐบาลในส่วนกลางองค์กรปกครองท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจอิสระพอสมควรในการบริหารงาน เช่น สามารถกำหนดนโยบาย วินิจฉัยสั่งการและดำเนินการบริหารงานบุคคลของตนเอง

3) ให้ประชาชนในแต่ละท้องถิ่นมีส่วนในการปกครองตนเองมีการเลือกตั้งซึ่งการเลือกตั้งถือเป็นหลักการสำคัญเป็นหัวใจของการปกครองระบอก ประชาธิปไตยโดยเฉพาะการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

โกวิทย์ พวงงาม (2552, หน้า 29-30) ได้กล่าวว่า ระบบการปกครองท้องถิ่นจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบ 8 ประการ คือ

1) สถานะตามกฎหมาย (Legal Status) หมายความว่า หากประเทศใดกำหนดเรื่องการปกครองท้องถิ่นไว้ในรัฐธรรมนูญของประเทศการปกครองท้องถิ่น ในประเทศนั้นจะมีความเข้มแข็งที่จัดตั้งโดยกฎหมายอื่นเพราะข้อความที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนั้นเป็นการแสดงให้เห็นว่าประเทศนั้นมีนโยบายที่จะกระจายอำนาจอย่างแท้จริง

2) พื้นที่และระดับ (Area and Level) ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการกำหนดพื้นที่และระดับของหน่วยการปกครองท้องถิ่นมีหลายประการ เช่น ปัจจัยด้านภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เชื้อชาติและความสำนึกในการปกครองตนเองของประชาชน จึงมีกฎเกณฑ์ที่จะกำหนดพื้นที่และระดับของหน่วยการปกครองท้องถิ่นออกเป็น 2 ระดับ คือ หน่วยการปกครองท้องถิ่นขนาดเล็กและขนาดใหญ่

3) การกระจายอำนาจและหน้าที่ การที่จะกำหนดให้ท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับนโยบายทางการเมืองการปกครองของรัฐบาลเป็นสำคัญ

4) องค์การนิติบุคคลจัดตั้งขึ้นโดยผลของกฎหมายแยกจากรัฐบาลกลางมีขอบเขตการปกครองที่แน่นอนมีอำนาจในการกำหนดนโยบายออกกฎข้อบังคับควบคุมให้มีการปฏิบัติตามนโยบายนั้นๆ

5) การเลือกตั้งสมาชิกองค์การหรือคณะผู้บริหารจะต้องได้รับการเลือกตั้งจาก ประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆทั้งหมดหรือบางส่วนเพื่อแสดงถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนโดยเลือกผู้บริหารท้องถิ่นของตนเอง

6) อิสระในการปกครองตนเอง สามารถใช้ดุลยพินิจของตนเองในการปฏิบัติกิจการ ภายในขอบเขตของกฎหมายโดยไม่ต้องขออนุมัติจากรัฐบาลกลางและไม่อยู่ในสายการบังคับบัญชาของหน่วยงานทางราชการ

7) งบประมาณของตนเอง มีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ การจัดเก็บภาษีเพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอที่จะทำนุบำรุงท้องถิ่นให้ก้าวหน้า

8) การควบคุมดูแลของรัฐ เมื่อได้รับการจัดตั้งขึ้นแล้วยังคงอยู่ในการกำกับดูแลจากรัฐเพื่อประโยชน์และความมั่นคงของรัฐและประชาชน โดยส่วนรวมโดยมีสระในการดำเนินงานของหน่วยการปกครองท้องถิ่น

ชาญชัย แสวงศักดิ์ (2545, หน้า 8) ได้กล่าวว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ได้แก่

1) มีพื้นที่รับผิดชอบที่ชัดเจน

2) มีสถานะเป็นนิติบุคคลมหาชน

3) มีองค์กรเป็นของตนเอง

4) มีภารกิจหน้าที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ของตนเอง

5) มีการกำกับดูแลจากรัฐ

ประทาน คงฤทธิ์ศึกษากร (2526, หน้า 5) ได้กล่าวว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นองค์ประกอบดังนี้

1) หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการจัดตั้งขึ้น โดยผลแห่งกฎหมายและหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ จะมีสภาพเป็นนิติบุคคล

2) หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่ได้รับการจัดตั้งขึ้น จะต้องไม่อยู่ในการบังคับบัญชาของหน่วยงานทางราชการ เพราะจะต้องเป็นหน่วยที่มีอำนาจปกครองตนเอง (Autonomy)

3) หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดขึ้นเพื่อให้องค์กรที่มาจากการเลือกตั้ง (Election) โดยประชาชนในท้องถิ่นเพื่อแสดงถึงการเข้าร่วมการองการปกครองของประชาชน (Political Participation)

4) หน่วยการปกครองท้องถิ่นนอน จะต้องมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ (hevenue) โดยการอนุญาตจากรัฐ เพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้นานาประต้องให้เจริญก้าวหน้า

5) หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ควรมีอำนาจในการกำหนดนโยบายและมีการควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตน ตามครรลองของการปกครองที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองอย่างแท้จริง

6) หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ ควรมีอำนาจในการออกกฎข้อบังคับ เพื่อกำกับให้การปฏิบัติไปตามนโยบายหรือความต้องการแห่งท้องถิ่นได้แต่ทั้งนี้กฎข้อบังคับทั้งปวงย่อมไม่ขัดต่อกฎหมายหรือข้อบังคับอื่นใดของรัฐ

7) หน่วยการปกครองท้องถิ่น เมื่อได้รับการจัดตั้งขึ้นแล้วนั้น ซึ่งจะยังคงอยู่ในความรับผิดชอบและอยู่ในการกำกับดูแลจากรัฐ เพื่อประโยชน์และความมั่นคงแห่งรัฐ และประชาชนในส่วนรวม

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2541, หน้า 35) การปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องมีฐานะเป็นนิติบุคคล ต้องมีความเป็นอิสระ และประชาชนในแต่ละท้องถิ่นมีส่วนในการ ปกครองตนเอง มีการเลือกตั้งที่เป็นหัวใจสำคัญ

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า องค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่น เป็นการกำหนดขึ้นบนพื้นฐานการกระจายอำนาจ และอุดมการณ์ประชาธิปไตย ซึ่งมุ่งเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองและกิจกรรมการปกครองตนเองในระดับหนึ่ง และที่สำคัญก็คือประชาชนในท้องถิ่นจะมีส่วนช่วยในการปกครองตนเองอย่างกว้างขวาง

2.5.2 รูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่น

1) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแบบทั่วไปมี 3 รูปแบบได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล 2) องค์การปกครองส่วนถิ่นแบบพิเศษ มี 2 รูปแบบ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร และเมือง พัทยา ในปี พ.ศ. 2537 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 เป็นกฎหมายที่ใช้จัดระเบียบการบริหารงานในตำแหน่งแทนประกาศคณะปฏิวัติซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2558 ทำให้มีการปรับฐานะการบริหารงานในระดับตำบลโดยมีการ เปลี่ยนแปลงสภาตำบลทั่วประเทศออกเป็น 2 แบบ ดังนี้

1.1) รูปแบบ “สภาตำบล” ได้รับการยกฐานะเป็นนิติบุคคล ได้แก่ สภาตำบลที่มีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนต่ำกว่า 150,000บาท

1.2) รูปแบบ “องค์การบริหารส่วนตำบล” ตั้งขึ้นจากสภาตำบลที่มีรายได้รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ 159,000 บาท ได้รับฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล มีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นในปี พ.ศ. 2542 รัฐบาลได้มีการเสนอปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2532 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2554 เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทยพ.ศ. 2540 ในประเด็นต่าง ๆ ทั้งโครงสร้างที่มาของสมาชิก อบต. อำนาจหน้าที่ ของ อบต. เป็นต้น และในปี พ.ศ. 2546 รัฐบาลได้เสนอขอปรับปรุงแก้ไข พ.ร.บ. สภาตำบลและ องค์การบริหารส่วนตำบล แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4 ฉบับที่ 5) โดยเนื้อหาส่วนใหญ่ แก้ไขชื่อเรียกบุคคลที่มาของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และคำศัพท์กฎหมายที่ให้สอดคล้องกับกฎหมาย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และองค์การบริหาร ส่วนจังหวัด การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ มีการบริหารจัดการไม่เหมือนกับรูปแบบทั่วไปจะมีขึ้นเป็นกรณีๆ ไป ส่วนใหญ่จะเป็นเขตเมืองใหญ่ เช่น เมืองหลวงหรือเมืองท่องเที่ยว ซึ่งไม่ เหมาะสมที่จะใช้รูปแบบทั่วไปมาใช้ในการปกครอง ปัจจุบันมีกรุงเทพมหานครและเมืองพัทยาที่เป็น ประเภทนี้การตรวจสอบเมื่อวันที่ 3 กันยายน พ.ศ. 2557 มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งสิ้น 7,853 แห่งแยกประเภท ได้ดังนี้

1.2.1) องค์การบริหารส่วนจังหวัด 76 แห่ง

1.2.2) เทศบาล 2,440 แห่ง

1.2.3) เทศบาลนคร 30 แห่ง

1.2.4) เทศบาลเมือง 136 แห่ง

ประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม และจะกระทบถึงสาระสำคัญแห่งหลักการปกครองตนเองตาม เจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น หรือนอกเหนือจากที่กฎหมายบัญญัติไว้มิได้

3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่โดยทั่วไปในการดูแลและจัดทำบริหารสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น และย่อมมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการบริหารการจัดบริหารสาธารณะการบริหารงานบุคคลการเงินและการคลังและมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ โดยต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับการพัฒนาของจังหวัดและประเทศเป็นส่วนรวมด้วย

4) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือนักบริหารท้องถิ่น

5) ประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เห็นว่าสมาชิกสภาท้องถิ่นคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้ใดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไป ให้มีสิทธิลงคะแนนเสียงถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นนั้นพ้นจากตำแหน่งทั้งนี้ จำนวนผู้มีสิทธิเข้าชื่อหลักเกณฑ์และวิธีการเข้าชื่อการตรวจสอบรายชื่อและการลงคะแนนเสียให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

6) ประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิ์เข้าชื่อร้องขอต่อประธานสภาท้องถิ่นเพื่อให้สภาท้องถิ่นพิจารณาออกข้อบัญญัติท้องถิ่นได้

7) ประชาชนในท้องถิ่นมีสิทธิมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดให้มีวิธีการที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมดังกล่าวได้ด้วย

8) การแต่งตั้งและการให้ข้าราชการและลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งต้องเป็นไปตามความเหมาะสมและความจำเป็นของแต่ละท้องถิ่น โดยการบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีมาตรฐานสอดคล้องกันและอาจได้รับการพัฒนาร่วมกันหรือสับเปลี่ยนบุคลากรระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันได้ รวมทั้งต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการข้าราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นองค์กรกลางบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นก่อนทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

9) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะจารีตประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นสมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้มา

จากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน หรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่นการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่มาจาก การเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ สมาชิกสภาท้องถิ่นคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นมีวาระดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี คณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นจะเป็นข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจหรือของราชการส่วนท้องถิ่นมิได้มีคุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกท้องถิ่นคณะผู้บริหารท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นให้เป็นไปตามกฎหมายบัญญัติในกรณีที่มีการยุบสภาท้องถิ่นหรือกรณีที่สมาชิกสภาท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะและต้องมีการเลือกตั้งคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นชั่วคราวมิให้นำบทบัญญัติตามวรรคสองวรรคสามและวรรคหกมาบังคับใช้ทั้งนี้ตามกฎหมายกำหนด

การจัดตั้งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบพิเศษที่มีโครงการการบริหารที่แตกต่างจากที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้ให้กระทำได้ตามที่กฎหมายบัญญัติ แต่คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือ ผู้บริหารท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง

โกวิทย์ พวงงาม (2548, หน้า 240) ประเภทการปกครองส่วนท้องถิ่นแบ่งได้ 2 ประเภท

1) ประเภททั่วไป มี 3 รูปแบบ ได้แก่ องค์การ บริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล 2) แบบ พิเศษ มี 2 รูปแบบ ได้แก่กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยากรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกระทรวงมหาดไทย, (2557) ประเภทการปกครองส่วนท้องถิ่นแบ่งได้ 2 ประเภทใหญ่

1) ประเภททั่วไป มี 3 รูปแบบ ได้แก่ องค์การ บริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล

2) แบบ พิเศษ มี 2 รูป แบบ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา ปัจจุบันมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 7,853 แห่งสำนักงานประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการ รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 บทบัญญัติในหมวด 4 สภาผู้แทนราษฎร (2540, หน้า 114) รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 บทบัญญัติในหมวด 9 การปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา 281-290 ที่กล่าวถึงที่มาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นมี 2 รูปแบบคือ แบบทั่วไป มีองค์การ บริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล และ แบบพิเศษ มีกรุงเทพมหานครและเมืองพัทยามีสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือ ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง คณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน หรือ มาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่นการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น และคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ สมาชิกสภาท้องถิ่นคณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหาร

2.6 สภาพพื้นที่ใช้ในการวิจัย

องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ เป็นตำบลขนาดกลาง ตั้งอยู่หมู่ที่ 9 ตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ทางทิศตะวันออกของอำเภอจังหาร ห่างจากอำเภอจังหาร ประมาณ 8กิโลเมตร และห่างจากจังหวัดร้อยเอ็ด ประมาณ 16 กิโลเมตร องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติมีเนื้อที่ ประมาณ 8.5 ตารางกิโลเมตรหรือเนื้อที่ประมาณ 5,312 ไร่ อ้างถึง (องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ, 2565)

2.6.1 ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพพื้นที่ ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปของตำบลแสนชาติเป็นที่ราบลุ่ม ตั้งอยู่ริมแม่น้ำชี

ทิศเหนือ ติดกับ ลำน้ำชี อำเภอกมลไสย จังหวัดกาฬสินธุ์

ทิศใต้ ติดกับ ตำบลปาฝา อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด

ทิศตะวันออก ติดกับ ตำบลดินดำ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด

ทิศตะวันตก ติดกับ ตำบลดงสิงห์ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด

2.6.2 จำนวนหมู่บ้าน

จำนวนหมู่บ้านในแขตองค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ จำนวน 9 หมู่บ้าน ประชากรอายุ 18 ปีขึ้นไปที่มีอยู่ในทะเบียนราษฎร์รวมทั้งสิ้น 2,252 คน แยกเป็นเพศชายจำนวน 1,141 คน เป็นเพศหญิง จำนวน 1,111 คน มีความหนาแน่นเฉลี่ย 105 คน ต่อตารางกิโลเมตร จำนวน 913 ครัวเรือน

2.6.3 สภาพเศรษฐกิจ

อาชีพ ของประชากรส่วนใหญ่ทำการเกษตรกรรม ซึ่งได้แก่ ทำไร่ทำนา อาชีพเสริม ค้าขาย เลี้ยงสัตว์และอาชีพรับจ้าง หน่วยธุรกิจในเขต อบต. โรงงานอุตสาหกรรม 1 แห่ง โรงเรียนประถมศึกษา 3 แห่ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3 แห่ง

2.6.4 ข้อมูลด้านอื่น ๆ

สถานีอนามัยประจำตำบล 1 แห่ง กองทุนหมู่บ้าน 9 หมู่ แผนยุทธ์ศาสตร์และแนวทางพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด

1) วิสัยทัศน์ (Vision) “ตำบลน่าอยู่ ควบคู่คุณธรรม”

แสนชาติสุขภาพดีถ้วนหน้า การศึกษาก้าวไกล เสริมสายใยภูมิปัญญาชีวิตพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง

2) พันธกิจ (mission)1)

จัดหาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและเพื่อการเกษตรมีการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยมีการส่งเสริมสนับสนุนให้มีไฟฟ้าเพื่อการเกษตรและประปาหมู่บ้าน

2.2) จัดให้มีการพัฒนาการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรมประเพณีและสุขภาพอนามัยมีการฟื้นฟู อนุรักษ์ วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น การกีฬา และภูมิปัญญาท้องถิ่น และเตรียมความพร้อมสู่อาเซียน

2.3) จัดให้มีการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคม ส่งเสริมและปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวมีการประกอบอาชีพและการป้องกันแก้ไขปัญหาความยากจน

2.4) จัดให้มีการพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมส่งเสริมการปลูกป่าการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยการปรับปรุงภูมิทัศน์และสถานที่สาธารณะ

2.5) จัดให้มีการพัฒนาด้านการเมืองและการบริหารจัดการเพื่อความมั่นคงและความปลอดภัยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน และการพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภา

2.6) จัดให้มีการพัฒนาด้านระบบสารสนเทศและการประชาสัมพันธ์เพื่อการรับทราบข้อมูลข่าวสารของประชาชนมีการจัดทำวารสารสัมพันธ์ การติดตั้งเสียงตามสายและเสียงไร้สายการติดตั้งป้ายรณรงค์ประชาสัมพันธ์การปรับปรุงและการพัฒนาระบบการให้บริการแก่ประชาชน

3) เป้าประสงค์ (Goals)

3.1) การคมนาคม สะดวก รวดเร็ว และมีความปลอดภัย

3.2) การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและเพื่อการเกษตรอย่างเพียงพอ

3.3) กาบริการด้านไฟฟ้าและประปาอย่างพอเพียง

4) การบริการด้านการศึกษาและสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอนและการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียน

5) เจ้าหน้าที่และประชาชนมีความรู้ความเข้าใจต่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนสามารถพูดภาษาอังกฤษและภาษาอาเซียนได้พอสมควร

6) ประชาชนมีส่วนในการส่งเสริมกิจกรรมด้านการศาสนาวัฒนธรรมประเพณีประวัติศาสตร์และภูมิปัญญาท้องถิ่น

7) เด็กเยาวชนและประชาชนมีความสนใจในด้านกีฬาเพื่อสุขภาพและนันทนาการ

8) ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ และผู้ติดเชื้อมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

9) การบริการด้านสุขภาพอนามัยเบื้องต้น

10) ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้ลดลง

11) ส่งเสริมการท่องเที่ยวปรับปรุงซ่อมแซมแหล่งท่องเที่ยวให้ดีขึ้น

12) ส่งเสริมการเกษตรและอาชีพแก่ประชาชน

13) ส่งเสริมและสนับสนุนการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

14) ส่งเสริมความจงรักภักดีต่อสถาบัน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

15) ส่งเสริมการบริหารโดยยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการองค์กร

16) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการเมืองและการบริหารท้องถิ่น

17) พัฒนาขีดความสามารถในการให้บริการแก่ประชาชนและการปฏิบัติตนของบุคลากร

18) ส่งเสริมการพัฒนาผังเมืองรวมอย่างเป็นระบบ

19) ส่งเสริมองค์กรภาคประชาสังคมให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ ได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อเป็นจุดมุ่งหมายและความคาดหวังที่จะให้เกิด หรือบรรลุผลในอนาคตข้างหน้าและได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา ในแผนพัฒนาสามปี พ.ศ.2564 – 2566 มียุทธศาสตร์ 5 ด้าน ดังนี้

1) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

1.1) แนวทางการพัฒนาด้านการก่อสร้างและปรับปรุงถนนสะพานเพื่อการคมนาคม

1.2) แนวทางการพัฒนาด้านการก่อสร้างและปรังปรุงแหล่งน้ำเพื่ออุปโภคบริโภคและเพื่อการเกษตร

1.3) แนวทางพัฒนาด้านการก่อสร้าง ปรับปรุงไฟฟ้า ประปา

1.4) แนวทางการพัฒนาด้านโครงข่ายการสื่อสารและโทรคมนาคม

2) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานส่งเสริมศาสนาวัฒนธรรม ประเพณีนันทนาการและการพัฒนาคุณภาพชีวิต

2.1) แนวทางการพัฒนาด้านการศึกษาและสื่อการเรียนการสอน

2.2) แนวทางการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

2.3) แนวทางการพัฒนาด้านศาสนา ประเพณี อนุรักษ์สืบสานวัฒนธรรมประวัติศาสตร์และภูมิปัญญาท้องถิ่น

2.4) แนวทางการพัฒนาด้านกีฬาและนันทนาการ

2.5) แนวทางการพัฒนาด้านสาธารณสุขและคุณภาพชีวิต

2.6) แนวทางการพัฒนาด้านการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดและแหล่งอบายมุข

2.7) แนวทางการพัฒนาด้านการให้ความช่วยเหลือ สงเคราะห์ผู้ด้อยโอกาสผู้พิการเด็ก สตรี ผู้สูงอายุและผู้ติดเชื้อ

2.8) แนวทางการพัฒนาด้านการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย

3) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ การเกษตร และการท่องเที่ยว

3.1) แนวทางการพัฒนาด้านการส่งเสริมการเกษตรการพัฒนาผลผลิตการเพิ่มคุณภาพผลผลิตทางการเกษตร

3.2) แนวทางการพัฒนาด้านการอบรมให้ความรู้และพัฒนากลุ่มอาชีพ

3.3) แนวทางการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

3.4) แนวทางการพัฒนาด้านการตลาดเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ

4) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4.1) แนวทางการพัฒนาด้านการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4.2) แนวทางการพัฒนาด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

5) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการเมืองและการบริหาร

5.1) แนวทางการพัฒนาด้านความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

5.2) แนวทางการพัฒนาด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการเมือง และการบริหา

5.3) แนวทางการพัฒนาด้านการพัฒนาการให้บริการประชาชนและการพัฒนาบุคลากร

5.4) แนวทางการพัฒนาด้านความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

5.5) แนวทางการพัฒนาด้านระบบสารสนเทศและการประชาสัมพันธ์

สรุปว่า เสียงของประชาชน ถือเป็นหัวใจสำคัญในการเสริมสร้างพัฒนาความเข้มแข็งของระบอบ ประชาธิปไตย เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงทัศนคติร่วมตัดสินใจต่อการเมืองการปกครองของ ประเทศและที่สำคัญการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนนั้นเป็นการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐและ ควบคุมการทำงานของฝ่ายนิติบัญญัติฝ่ายบริหารและเจ้าหน้าที่ภาครัฐได้เป็นอย่างดี การปกครองท้องถิ่นถือว่าเป็นพื้นฐานของประชาธิปไตยระดับชาติ เพราะการพัฒนาการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตย ระดับชาติจะประสบความสำเร็จได้จำเป็นต้องอาศัยพัฒนาการของการปกครองตนเองในระดับท้องถิ่นก่อน โดยสร้างความเข้าใจและการยอมรับจากประชาชนว่าการปกครองท้องถิ่นเป็นสิ่งจำเป็นและมีประโยชน์ต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน

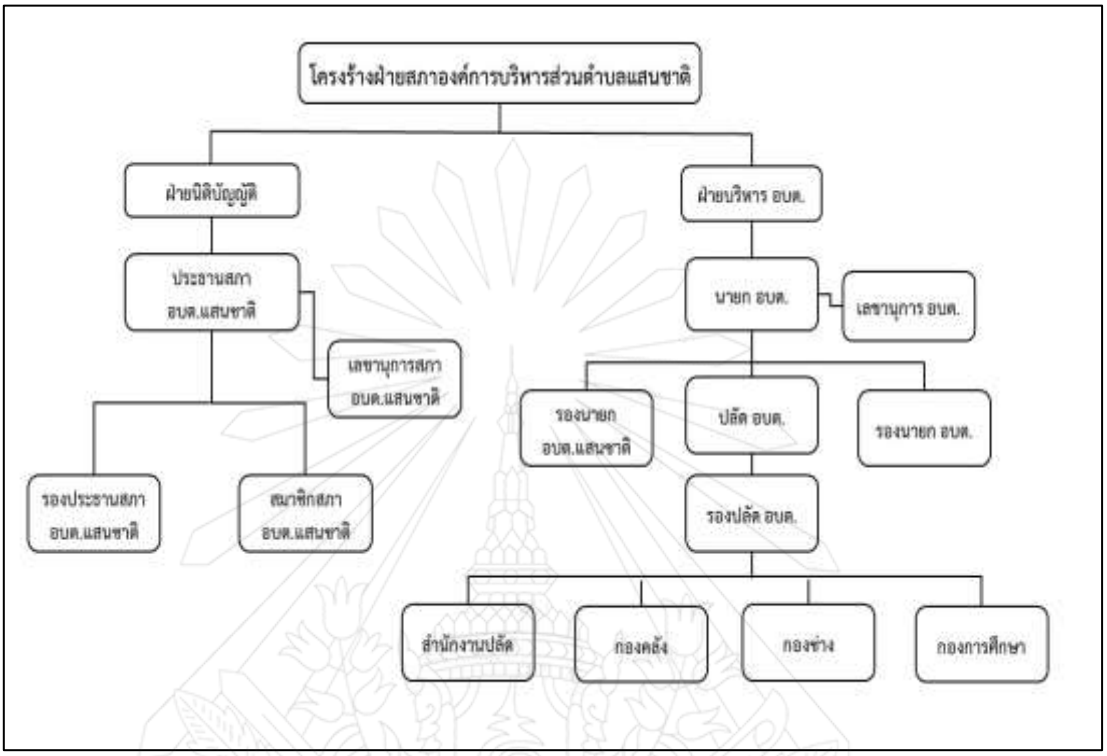
ดังนั้น หากบุคคลกรผู้บริหารการทางเมืองท้องถิ่นไม่เห็นความสำคัญให้ประชาชนได้แสดงทัศนคติ ในการปกครองท้องถิ่นอย่างเหมาะสมและจริงจังแล้วคงหวังจะเห็นการพัฒนาการเมืองการปกครอง ในระดับชาติได้ยาก

2.6.5 โครงสร้างการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ

องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ มีสภาตำบลอยู่ในระดับสูงสุด เป็นผู้กำหนดนโยบายและกำกับดูแลกรรมการบริหารของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล และ มีพนักงานประจำที่เป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ทำงานประจำวัน โดยมีปลัดและรองปลัด อบต. เป็นหัวหน้างานบริหารภายในองค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ มีการแบ่งออกเป็นหน่วยงานต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ที่รับผิดชอบอยู่มีสภาและคณะผู้บริหารและส่วนข้าราชการท้องถิ่น แบ่งออก ดังนี้

สภาองค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ

ส่วนโครงสร้างของข้าราชการส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติแบ่งออกได้ ดังนี้

ภาพที่ 2.1 โครงสร้างการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ พ.ศ.2558
ที่มา: แผนพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ พ.ศ.2558

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปิยะนุช น้อยสุข (2558) ได้ทำการศึกษา เรื่องทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานและกิจการสาธารณะของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ ผลการศึกษาพบว่า มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานและกิจการสาธารณะของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ ประชาชนที่อยู่ในเขตพื้นที่เทศบาล เมืองบึงยี่โถจำนวน 18,740 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) ในการศึกษากลุ่ม ตัวอย่างโดยคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของ Yamane ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 392 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม การทดสอบคุณภาพเครื่องมือหาความเชื่อมั่น ผู้ศึกษานำแบบสอบถามที่ปรับปรุงไปทดสอบกับประชาชนในเขตเทศบาลเมือง ลพบุรี ซึ่งไม่ใช่ประชากรและกลุ่มตัวอย่างเป้าหมายที่ทำการศึกษา จำนวนกลุ่มละ 10 คน รวม 50 คน หาค่าความเชื่อมั่นรวมโดยใช้วิธีของ Cronbach ซึ่งได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .9678 แล้วนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ใช้สถิติเชิง

พรรณนา (Descriptive Statistics) ตัวอย่างมีทัศนคติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านทัศนคติของประชาชนที่มีต่อผลการดำเนินงานกิจการสาธารณะของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ โดยรวมของกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารกิจการสาธารณะของเทศบาลเมืองบึงยี่โถโดยรวมกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติอยู่ในระดับมาก

จักรกฤษณ์ โพดาพล (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่องผู้บริหารกับพรหมวิหารธรรม ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อองค์การที่จะขับเคลื่อนองค์การไปข้างหน้าให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลเป็นที่พึงพอใจของเพื่อนร่วมงาน และผู้รับบริการนั้น สามารถนำหลักพรหมวิหารธรรมมาประยุกต์ใช้เพื่อเกิดประโยชน์ต่อการบริหาร ทั้งการใช้อุเบกขาเพื่อเป็นหลักบริหารโดยการวางเฉยต่อ กิเลส คือ โลภะ โมหะ และ โทสะการวางเฉยต่อการยึดติด และการวางเฉยต่ออคติก่อให้เกิดภาวะผู้นำ (Leadership) โดยการจูงใจคนอื่นในองค์การให้ทำงานตามนโยบายและแผนงานที่กำหนดไว้ตามวิสัยทัศน์ (Vision) เป็นสิ่งสำคัญ การที่คนอื่น ๆ ในองค์การจะยอมตามผู้นำนั้น ต้องได้รับความไว้วางใจจากคนเหล่านั้น ความเท่าเทียม (Equality) การใช้มุทิตาเพื่อการสร้างมนุษย์สัมพันธ์และการประสานงาน เป็นการประยุกต์ใช้สำหรับผู้บริหารด้วยกัน เป็นการลดความริษยาในใจ การใช้กรุณาเพื่อความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และการใช้เมตตา ในการบริหารงานบุคคล

บุญยงค์ หาเพชร (2559) ได้ทำการศึกษา เรื่องทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานของเทศบาลเมืองสระบุรี ศึกษาในห้วงเวลา ปี พ.ศ.2559 ผลการศึกษาพบว่า เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามทาการศึกษาจาก ประชาชนที่อาศัยในในเขตเทศบาลเมืองสระบุรี จำนวน 400 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) 1) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรีประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัวและมีรายได้ต่อเดือน 15,001 – 20,000 บาท 2) ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองสระบุรีมีการเปิดรับสื่อโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการเปิดรับสื่ออินเตอร์เน็ตและสื่อโทรทัศน์อยู่ในระดับมาก ส่วนสื่อหนังสือพิมพ์และสื่อวิทยุมีการเปิดรับสื่ออยู่ในระดับปานกลาง (2) (2) 3) ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองสระบุรี มีทัศนคติเกี่ยวกับการบริหารงานของเทศบาล เมืองสระบุรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนมีทัศนคติ เกี่ยวกับการบริหารงานของเทศบาลเมืองสระบุรีปานกลางทุกข้อ ได้แก่ด้านบุคลากรและการให้บริการรองลงมา คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านการศึกษาและศิลปวัฒนธรรมด้านความปลอดภัยและ ระเบียบชุมชน และด้านคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม

ศตพล พนิชศักดิ์พัฒนา (2559) ได้ทำการศึกษา เรื่อง ทัศนคติของประชาชนชาวจังหวัดสกลนครที่มีต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร : ศึกษาในห้วงเวลา ปี

พ.ศ. 2559 ผลการศึกษาพบว่า เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Study) โดยการวิจัยทำแบบสำรวจ (Survey Research) เพื่อค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆที่กำหนดขึ้น ซึ้งกระทำโดยการระบุปัญหาสำหรับการวิจัย การกำหนดวัตถุประสงค์และตั้งสมมุติฐาน เพื่อการทดสอบในการนำข้อมูลมาประกอบการวิเคราะห์ ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 31- 41ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรีส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ทัศนคติของประชาชนชาวจังหวัดสกลนครที่มีต่อการบริการงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว ด้านการศึกษา ศิลปะ วัฒนธรรม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการบริการและบุคลากรและด้านสาธารณูปโภคพื้นฐาน ตามลำดับผลพิสูจน์สมมติฐาน พบว่า การเปิดรับสื่อมีความสัมพันธ์ กับทัศนคติของประชาชนชาวจังหวัดสกลนครที่มีต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ลักษณะทางประชากร ด้านเพศและอายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของประชาชนชาวจังหวัดสกลนครที่มีต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ส่วนลักษณะทางประชากร ด้านระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพมีความสัมพันธ์กับทัศนคติของประชาชนชาวจังหวัดสกลนครที่มีต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

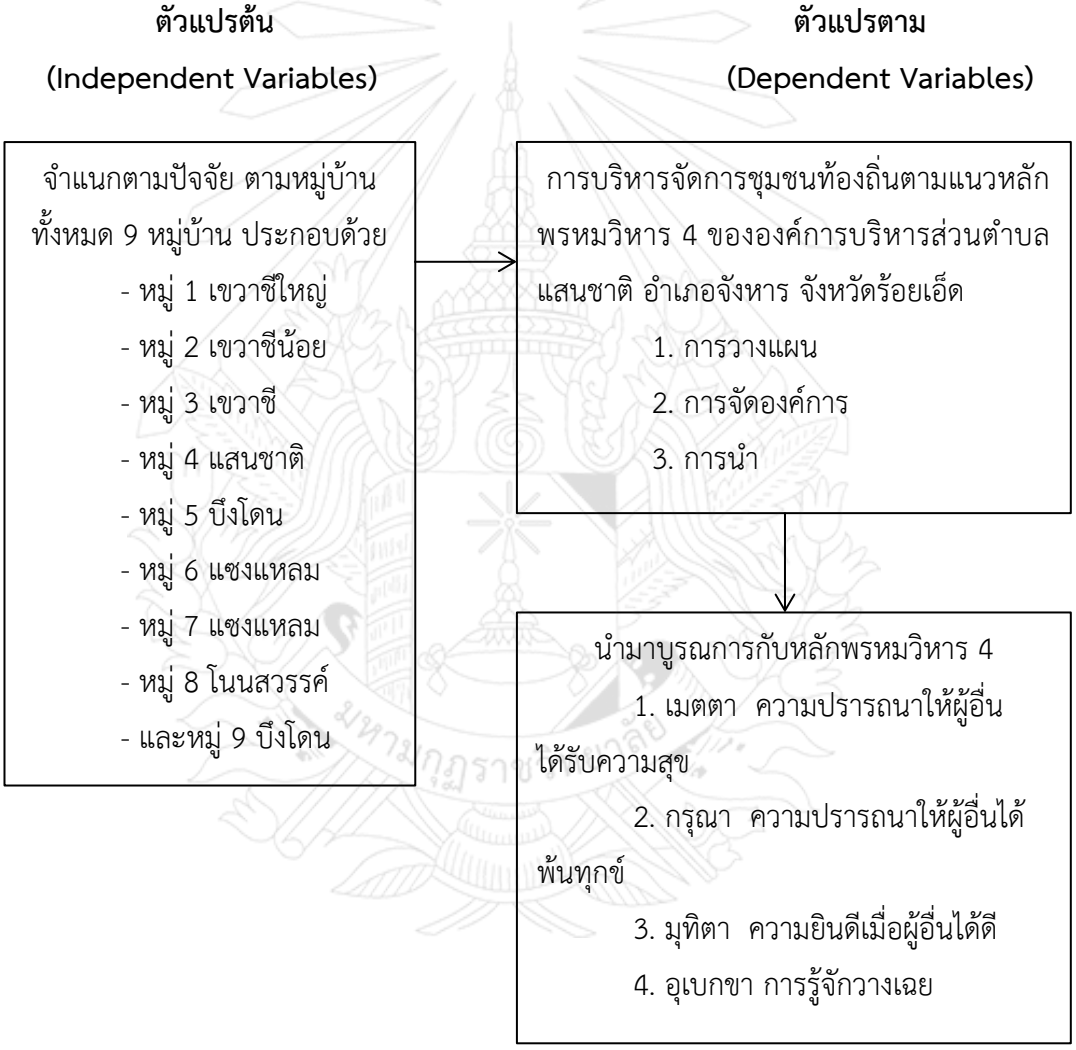
สุภาวดี ช่อสม (2563) ได้ทำการศึกษา เรื่องทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานด้านการพัฒนาสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลสินเจริญ อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการศึกษาเปรียบเทียบศึกษาปัญหาข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานด้านการพัฒนาสังคมของ องค์การบริหารส่วนตำบลสินเจริญ อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 368 ครัวเรือน วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการ สุ่มอย่างมี ระบบ (Systematic random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ 0.92 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยสถิติเชิงพรรณนา โดยรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 3.68) ส่วนด้านการเมืองการปกครอง อยู่ระดับมากที่สุด ($\overline{X}$= 3.74) 2) ผลการเปรียบเทียบระดับทัศนคติที่มีต่อการบริหารงานด้านการพัฒนาสังคม ขององค์การบริหารส่วนตำบลสินเจริญ อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ของประชาชน ที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา ต่างกัน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนอาชีพ ต่างกัน พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาข้อเสนอแนะ ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานด้านการพัฒนาสังคม ขององค์การบริหารส่วนตำบลสินเจริญ อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$=3.59) คือ ด้านเศรษฐกิจ มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนให้สมาชิกในสังคม

โสมจิราวดี จำปาสิทธ์ (2563) ได้ทำการศึกษา เรื่องการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหาร องค์การบริหารส่วนตำบลเสาธง อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัด

นครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา เปรียบเทียบ การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 และ เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเสาธง อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 341 ครัวเรือน วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างมีระบบ (Systematic random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .961 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเสาธง ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 3.58) ส่วนด้านเมตตา (ความรัก) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 3.97) 2) ผลการเปรียบเทียบ การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ ต่อเดือน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ 3) แนวทางการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 3.59) คือการบริหารให้เกิดความสามัคคีระหว่างผู้บริหารและประชาชนเพื่อให้เกิดความคุ้นเคยดังญาติเมื่อมีปัญหาและให้คำปรึกษา และช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับประชาชนเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ดีและปฏิบัติต่อประชาชนทุกคนอย่างเท่าเทียมกันวางตนเป็นนกลางไม่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเพื่อความไว้วางใจในการปฏิบัติงานร่วมกัน

2.8 สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้ศึกษาได้นำแนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการชุมชนท้องถิ่นตามแนวหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด 1) การวางแผน 2) การจัดการองค์การ 3) การนำ และ 4) การควบคุม (วิโรจน์ สารรัตนะ, 2555, หน้า 10) นำมาบูรณการกับหลักพรหมวิหาร 4 (พระไตรปิฎก เล่มที่ 19 พระสุตตันตปิฎก เล่มที่ 11 สังยุตตนิกาย มหาวารวรรค อ้างถึง พระพรหมคุณาภรณ์, 2546, หน้า 7) เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 2.2 สรุปกรอบแนวคิดเพื่อการวิจัย

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ (Descriptive Study) เพื่อศึกษาเรื่องทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ด้านประชากร ได้แก่ หมู่บ้านที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ จำนวน 9 หมู่บ้าน ประกอบด้วย หมู่ 1 เขวาชีใหญ่, หมู่ 2 เขวาชีน้อย หมู่ 3 เขวาชี, หมู่ 4 แสนชาติ, หมู่ 5 บึงโดน, หมู่ 6 แซงแหลม, หมู่ 7 แซงแหลม, หมู่ 8 โนนสวรรค์ หมู่ 9 บึงโดน อายุตั้งแต่ 18 ขึ้นไปที่มีอยู่ในทะเบียนราษฎร์ประชากรทั้งหมด 2,525 คน (จากแหล่งข้อมูลองค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ, 2566)

3.1.2 ด้านกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ หมู่บ้านที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ จำนวน 9 หมู่บ้าน (จากแหล่งข้อมูลองค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ, 2566) ประกอบด้วย หมู่ 1 เขวาชีใหญ่, หมู่ 2 เขวาชีน้อย หมู่ 3 เขวาชี, หมู่ 4 แสนชาติ, หมู่ 5 บึงโดน, หมู่ 6 แซงแหลม, หมู่ 7 แซงแหลม, หมู่ 8 โนนสวรรค์ หมู่ 9 บึงโดน จำนวน 346 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ ดังแสดงในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด

หมู่บ้าน	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
หมู่ที่ 1	336	46
หมู่ที่ 2	224	31
หมู่ที่ 3	343	47
หมู่ที่ 4	180	25
หมู่ที่ 5	350	48
หมู่ที่ 6	223	30
หมู่ที่ 7	386	62
หมู่ที่ 8	280	29
หมู่ที่ 9	203	28
รวม	**2,525**	**346**

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามหลักวิธีการของลิเคิร์ต (R.A. Likert) โดยการแบ่งระดับในการวัดออกเป็น 5 ระดับ

ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามปลายปิดและปลายเปิด แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ และหมู่บ้าน ลักษณะแบบสอบถามมีลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเรื่องทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด มีลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามหลักวิธีการของลิเคิร์ต (R.A. Likert) โดยการแบ่งระดับในการวัดออกเป็น 5 ระดับ โดยกำหนดค่าระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	มีทัศนคติอยู่ในระดับ	มากที่สุด
4	หมายถึง	มีทัศนคติอยู่ในระดับ	มาก
3	หมายถึง	มีทัศนคติอยู่ในระดับ	ปานกลาง
2	หมายถึง	มีทัศนคติอยู่ในระดับ	น้อย
1	หมายถึง	มีทัศนคติอยู่ในระดับ	น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open-end)

3.3 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยสร้างตามกรอบที่จะได้ทำการวิจัย โดยมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือตามลำดับ ดังนี้

1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด

2) นำเครื่องมือที่ได้สร้างขึ้นไปขอคำปรึกษาแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบแก้ไขปรับปรุงให้ครอบคลุมและเหมาะสมกับกรอบที่กำหนดไว้

3) นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและครอบคลุมตามแนวทางการสร้างเครื่องมือ

3.1) พระครูวิริยธรรมคุณ วุฒิการศึกษา นธ.เอก ตำแหน่ง เจ้าคณะอำเภอจังหาร (ธรรมยุติ)

3.2) นายเหมราช สนศรี วุฒิการศึกษา รัฐศาสตรมหาบัณฑิต ตำแหน่ง กำนันตำบลแสนชาติ

3.3) นายวินัย โมฆรัตน์ วุฒิการศึกษา รัฐศาสตรบัณฑิต ตำแหน่ง อดีตรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ

4) หาค่าเฉลี่ยความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาให้คะแนนตามดัชนีความสอดคล้อง ดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่าคำถามสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าคำถามสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

-1 เมื่อแน่ใจว่าคำถามไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

นำคะแนนที่ได้มาแทนค่าในสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยเลือกคำถามที่มีค่าตั้งแต่ 0.05 ขึ้นไป ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.67-1.00

5) นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาโดยผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะเสร็จเรียบร้อย แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจปรับปรุงแก้ไข สำนวนและการใช้ภาษาให้ตรงตามวัตถุประสงค์และแนวคิดทฤษฎีของการวิจัยครั้งนี้

6) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว ไปทำการทดลองใช้ (Try Out) กับประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลดงสิงห์ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าอำอาจจำแนกมีค่ารายข้อเท่ากับ 0.909 - 0.920 และหาความเชื่อมั่น (Reliability) 0.918

7) นำแบบสอบถามที่ทำการทดลองใช้และปรับปรุงแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบเป็นครั้งสุดท้าย และขอคำแนะนำการจัดทำฉบับสมบูรณ์สำหรับนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาต่อไป

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินตามขั้นตอน ดังนี้

1) ประสานงานกับงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ข้อมูลถึงผู้นำในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลทำการวิจัย

2) ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมด้วยผู้ช่วยในการวิจัย

3) ทำการแจกแบบสอบถาม โดยทำการชี้แจงรายระเอียดของแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างฟังโดยให้เวลาในการตอบแบบสอบถามและนัดหมายวันเวลารับแบบสอบถามกับคืนมาด้วยตัวเอง

4) เก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ตอบแล้วทั้งหมดเพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการต่อไป

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1) นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้มาตรวจความสมบูรณ์ทุกฉบับ

2) นำแบบสอบถามที่เลือกไว้แล้ว ดำเนินการให้คะแนนตามเกณฑ์

3) นำคะแนนที่ได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

4) วิเคราะห์ข้อมูลระดับเรื่องทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทั้งในภาพรวม รายด้านและเป็นรายข้อแล้ว แปรผลตามเกณฑ์การวิเคราะห์แต่ละข้อ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 121) ดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีทัศนคติอยู่ในระดับ มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีทัศคติอยู่ในระดับ มาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีทัศคติอยู่ในระดับ ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีทัศคติอยู่ในระดับ น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีทัศนคติอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

5) วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าความต่าง เรื่องทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามพื้นที่หมู่บ้าน โดยใช้วิธีการทดสอบค่า F-test ในการเปรียบเทียบตัวแปรที่มีค่า (One-way ANOVA)

6) เก็บรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเรื่องทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด โดยการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าเอฟ (F-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) และเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (Least Significant Difference) ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 ค่าความเที่ยงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (IOC : Index of item objective congruence)

1.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Cronbach's alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 หน้า 99-100)

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ร้อยละ (Percentage) โดยมีสูตร ดังนี้

สูตร $P = \frac{f}{n} \times 100$

เมื่อ P = ร้อยละ
f = ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
n = จำนวนความถี่ทั้งหมด

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยมีสูตร ดังนี้

สูตร $\bar{X} = \frac{\sum fx}{n}$

เมื่อ $\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ย

$\sum fx$ = ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับคะแนน

n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยมีสูตร ดังนี้

สูตร $S.D. = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{n} - \left[\frac{\sum fx}{n}\right]^2}$

เมื่อ $S.D.$ = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum fx$ = ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับคะแนน

$\sum fx^2$ = ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่ กับคะแนนแต่ละจำนวนที่ยกกำลังสอง

n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

3. สถิติที่ใช้ในการสอบสมมติฐาน

F-test (One way ANOVA) การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) โดยใช้ค่าเอฟ โดยมีสูตร ดังนี้

สูตร $F = \frac{Ms_b}{Ms_w}$

F = อัตราส่วนของความแปรปรวน (Variance Ratio)

Ms_b = ค่าเฉลี่ยความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

Ms_w = ค่าเฉลี่ยความแปรปรวนภายในกลุ่ม

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด 2) เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามหมู่บ้าน 3) เพื่อข้อเสนอแนะทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) จากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ จำนวน รวมทั้งหมด 346 คน โดยผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลจากการเก็บแบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์และประมวลผล ซึ่งนำเสนอผลการวิจัยดังต่อไปนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 ลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการแปลหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

$\bar{X}$	แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
F	แทน ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม (F-test)
SS	แทน ผลบวกของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of Squares)
df	แทน ชั้นของความเป็นอิสระ (Degree of freedom)
MS	แทน ค่าเฉลี่ยผลบวกของคะแนนยกกำลังสอง (Mean of Squares)
Sig.	แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.2 ลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด แบ่งเป็น 9 หมู่บ้าน ที่อยู่ในพื้นที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติทั้งหมด โดยการจำแนกตามหมู่บ้าน ตามหลักธรรมพรหมวิหาร 4 แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ 1) ด้านการวางแผน แบ่งออกเป็น 5 ข้อ 2) ด้านการจัดองค์การ แบ่งออกเป็น 5 ข้อ 3) ด้านการนำ แบ่งออกเป็น 7 ข้อ และ 4) ด้านการควบคุม แบ่งออกเป็น 5 ข้อ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) เมื่อพบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธี การเปรียบเทียบผลต่าง ระหว่างค่าเฉลี่ยประชากรครั้งละคู่ โดยสุ่มตัวอย่างแต่ละชุดเป็นอิสระต่อกัน (Least Significance Difference Test) หรือ (LSD)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด จากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ปรากฏตามตารางที่ 4.1- 4.3

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	187	54.0
หญิง	159	46.0
รวม	**346**	**100.0**

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศชาย จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 54.0 รองลงมาคือเพศชาย จำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 46.0 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20 ปี	32	9.2
21-40 ปี	125	36.1
41- 60 ปี	95	27.5
60 ขึ้นไป	94	27.2
รวม	**346**	**100.0**

จากตารางที่ 4.2 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีช่วงอายุ 21-40 ปี จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 36.1 รองลงมาคือช่วงอายุ 41- 60 ปี จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 27.5 อายุ 60 ขึ้นไป จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 27.2 และน้อยที่สุดคือ ช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 9.2 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรกร	157	45.4
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	31	9.0
รับจ้าง	126	36.4
ผู้ประกอบการ	32	9.2
อื่นๆ	-	-
รวม	**346**	**100.0**

จากตารางที่ 4.3 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม 9 หมู่บ้าน จำนวน 346 คน ส่วนมากประกอบอาชีพเกษตรกร จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 45.4 รองลงมาคือ รับจ้าง จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 36.4 คน ผู้ประกอบการ จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 9.2 ตามลำดับและน้อยที่สุดคือ ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 9.0 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามหมู่บ้าน

หมู่บ้าน	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
หมู่ที่ 1	336	46	13.3
หมู่ที่ 2	224	31	9.0
หมู่ที่ 3	343	47	13.6
หมู่ที่ 4	180	25	7.2
หมู่ที่ 5	350	48	13.9
หมู่ที่ 6	223	30	8.7
หมู่ที่ 7	386	62	17.9
หมู่ที่ 8	280	29	8.4
หมู่ที่ 9	203	28	8.1
รวม	**2,525**	**346**	**100**

จากตารางที่ 4.4 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม 9 หมู่บ้าน จำนวน 346 คน หมู่ที่ 7 จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 17.9 รองลงมาคือหมู่ 5 จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 13.9 หมู่ที่ 3 จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 13.6 หมู่ที่ 1 จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3 หมู่ที่ 2 จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 9.0 หมู่ที่ 6 จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 8.7 หมู่ที่ 8 จำนวน 29 คิดเป็นร้อยละ 8.4 หมู่ที่ 9 จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 8.1 และน้อยที่สุดคือ หมู่ที่ 4 จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 7.2 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ปรากฏตามตารางที่ 4.5 4.9

ตารางที่ 4.5 ระดับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน

(n= 346)

ข้อ	ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4	$\bar{x}$	S.D.	แปล
1	ด้านการวางแผน	3.78	0.735	มาก
2	ด้านการจัดองค์การ	3.83	0.813	มาก
3	ด้านการนำ	3.72	0.747	มาก
4	ด้านการควบคุม	3.79	0.778	มาก
	รวม	**3.76**	**0.784**	**มาก**

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม ($\bar{x}$= 3.760, S.D.=0.784) และรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทั้งสี่ด้าน ลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ที่มีระดับค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการจัดองค์การ ($\bar{x}$=3.83, S.D.=0.813) รองลงมา คือ ด้านการควบคุม ($\bar{x}$=3.79, S.D.=0.778) รองลงมาคือ ด้านการวางแผน ($\bar{x}$=3.78, S.D.=0.735) และที่มีระดับค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการนำ ($\bar{x}$ =3.72, S.D.=0.778) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 ระดับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการวางแผน (n = 346)

ข้อ	ด้านการวางแผน	$\overline{x}$	S.D.	แปล	ลำดับ
1	องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ การวางแผนบริหารจัดการจัดสรรงบประมาณในการจัดทำโครงการต่างๆ ด้วยความปรารถนาดี ในการบริหารจัดการ	3.92	0.899	มาก	1
2	องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติการวางแผนบริหารจัดการปฏิบัติต่อผู้มาติดต่อและแนะนำผู้มาใช้บริการด้วยความเมตตา มีน้ำใจเอื้อเฟื้อต่อประชาชน	3.91	0.837	มาก	2
3	องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ การวางแผนบริหารจัดการสนับสนุนผลักดันความก้าวหน้าร่วมกับประชาชน	3.51	0.608	มาก	5
4	องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ การวางแผนบริหารจัดการเอาใจใส่ ให้ความเป็นกันเองต่อประชาชน	3.77	0.564	มาก	4
5	องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ การวางแผนบริหารจัดการมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ	3.83	0.770	มาก	3
	รวม	**3.78**	**0.735**	**มาก**	**-**

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการวางแผน อยู่ในระดับมาก ($\overline{x}$ = 3.78, S.D.=0.735) ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ การวางแผนบริหารจัดการจัดสรรงบประมาณในการจัดทำโครงการต่างๆ ด้วยความปรารถนาดี ในการบริหารจัดการ ($\overline{x}$ =3.92, S.D.=0.899) รองลงมาคือ องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ การวางแผนบริหารจัดการปฏิบัติต่อผู้มาติดต่อและแนะนำผู้มาใช้บริการด้วยความเมตตา มีน้ำใจเอื้อเฟื้อต่อประชาชน ($\overline{x}$ = 3.91, S.D.=0.837) องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ การวางแผนบริหารจัดการมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ ($\overline{x}$ = 3.83, S.D.=0.770) องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ การวางแผนบริหารจัดการเอาใจใส่ ให้ความเป็นกันเองต่อประชาชน ($\overline{x}$ = 3.77, S.D.=0.564) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ การวางแผนบริหารจัดการสนับสนุนผลักดันความก้าวหน้าร่วมกับประชาชน ($\overline{x}$ = 3.51, S.D.=0.608) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 ระดับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการจัดองค์การ

(n = 346)

ข้อ	ด้านการจัดองค์การ	$\bar{x}$	S.D.	แปล	ลำดับ
1	องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ การจัดองค์การบริหารจัดการให้การช่วยเหลือประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามนโยบายในการบริหารจัดการ	3.78	0.889	มาก	4
2	องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ การจัดองค์การบริหารจัดการเมื่อประชาชนประสบความเดือดร้อน จะยื่นมือให้ความช่วยเหลือในการบริหารจัดการ	3.79	0.884	มาก	3
3	องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ การจัดองค์การบริหารจัดการเสียสละความสุขส่วนตนเพื่อทำงานส่วนรวมในการบริหารจัดด้างต่างๆ แก่พี่น้องประชาชนในการบริหารจัดการ	3.77	0.832	มาก	5
4	องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ การจัดองค์การบริหารจัดการเอาใจใส่ต่อการบริหารจัดการ ไม่ย่อท้อต่อความลำบาก เพื่อแก้ไข้ปัญหาของแก่พี่น้องประชาชนในการบริหารจัดการ	3.90	0.664	มาก	2
5	องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ การจัดองค์การบริหารจัดการให้ความช่วยเหลือแก่พี่น้องประชาชนเมื่อเกิดข้อขัดแย้งด้วยความยุติธรรมและเที่ยงธรรม	3.94	0.798	มาก	1
	ภาพรวม	**3.83**	**0.813**	**มาก**	**-**

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการจัดองค์การ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.83, S.D.=0.813) ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ จัดองค์การบริหารจัดการให้ความช่วยเหลือแก่พี่น้องประชาชนเมื่อเกิดข้อขัดแย้งด้วยความยุติธรรม และเที่ยงธรรม ($\bar{x}$ =3.94, S.D.=0.798) รองลงมา

คือ องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ จัดองค์การบริหารจัดการเอาใจใส่ต่อการบริหารจัดการ ไม่ย่อท้อต่อความลำบาก เพื่อแก้ไข้ปัญหาของแก่พี่น้องประชาชนในการบริหารจัดการ ($\bar{x}$ = 3.90, S.D.=0.664) องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ จัดองค์การบริหารจัดการเมื่อประชาชนประสบความเดือดร้อน จะยื่นมือให้ความช่วยเหลือในการบริหารจัดการ ($\bar{x}$ = 3.79, S.D.=0.884) องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ จัดองค์การบริหารจัดการให้การช่วยเหลือประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามนโยบายในการบริหารจัดการ ($\bar{x}$ = 3.78, S.D.=0.889) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ เสียสละความสุขส่วนตน เพื่อทำงานส่วนรวมในการบริหารจัดการด้านต่างๆ แก่พี่น้องประชาชนในการบริหารจัดการ ($\bar{x}$ = 3.77, S.D.=0.832) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 ระดับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการนำ

(n= 345)

ข้อ	ด้านการนำ	$\bar{x}$	S.D.	แปล	ลำดับ
1	องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ การนำการบริหารจัดการยินดีที่ปฏิบัติงานเพื่อส่วนรวมตามนโยบายด้วยความเต็มใจในการบริหารจัดการ	3.90	0.738	มาก	1
2	องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ การนำการบริหารจัดการเอาใจใส่ต่องานที่ปฏิบัติจนเกิดความสำเร็จในการบริหารจัดการ	3.70	0.693	มาก	5
3	องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ การนำการบริหารจัดการให้การสนับสนุนต่อความสำเร็จ ของพี่น้องประชาชนในการบริหารจัดการ	3.62	0.733	มาก	7
4	องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ การนำการบริหารจัดการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในการบริหารจัดการ	3.66	0.783	มาก	6
5	องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ การนำการบริหารจัดการแสดงความยินดี ส่งเสริมสนับสนุนแก่พี่น้องประชาชนเมื่อได้รับประสบผลสำเร็จส่วนตนและสังคม	3.71	0.755	มาก	4

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

(n=346)

ข้อ	ด้านการนำ	$\bar{x}$	S.D.	แปล	ลำดับ
6	องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ การนำการบริหารจัดการความซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติหน้าที่ เช่น ไม่ขอสิ่งตอบแทน, ไม่รับสินบน, ไม่หาผลประโยชน์ในทางมิชอบในการบริหารจัดการ	3.75	0.763	มาก	2
7	องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ การนำการบริหารจัดการให้บริการเหมือนกันทุกรายโดยไม่เลือกปฏิบัติในการบริหารจัดการ	3.72	0.762	มาก	3
	ภาพรวม	**3.72**	**0.747**	**มาก**	**-**

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการนำ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.72, S.D.=0.747) ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ การนำการบริหารจัดการยินดีที่ปฏิบัติงานเพื่อส่วนรวมตามนโยบายด้วยความเต็มใจในการบริหารจัดการ ($\bar{x}$ =3.90, S.D.=0.738) รองลงมาคือ องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ การนำการบริหารจัดการความซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติหน้าที่ เช่น ไม่ขอสิ่งตอบแทน, ไม่รับสินบน, ไม่หาผลประโยชน์ในทางมิชอบ ในการบริหารจัดการ ($\bar{x}$ = 3.75, S.D.=0.763) องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ การนำการบริหารจัดการให้บริการเหมือนกันทุกรายโดยไม่เลือกปฏิบัติในการบริหารจัดการ ($\bar{x}$ = 3.72, S.D.=0.762) องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ การนำการบริหารจัดการแสดงความยินดี ส่งเสริมสนับสนุนแก่พี่น้องประชาชนเมื่อได้รับประสบผลสำเร็จส่วนตนและสังคม ($\bar{x}$ = 3.71, S.D.=0.755) องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ การนำการบริหารจัดการเอาใจใส่ต่องานที่ปฏิบัติจนเกิดความสำเร็จในการบริหารจัดการ ($\bar{x}$ = 3.70, S.D.=0.693) องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ การนำการบริหารจัดการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในการบริหารจัดการ ($\bar{x}$ = 3.66, S.D.=0.783) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ การนำการบริหารจัดการให้การสนับสนุนต่อความสำเร็จ ของพี่น้องประชาชนในการบริหารจัดการ ($\bar{x}$ = 3.63, S.D.=0.733) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 ระดับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการควบคุม

(n = 346)

ข้อ	ด้านการควบคุม	$\bar{x}$	S.D.	แปล	ลำดับ
1	องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติการควบคุมการบริหารจัดการวางใจเป็นกลาง ไม่เลือกปฏิบัติต่อพี่น้องประชาชนในการบริหารจัดการ	3.67	0.760	มาก	5
2	องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติการควบคุมการบริหารจัดการสามารถวินิจปัญหาต่างๆ ในการบริหารจัดการไปตามเหตุผลได้	3.71	0.844	มาก	4
3	องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติการควบคุมการบริหารจัดการสามารถแก้ไขข้อบกพร่องในในการบริหารจัดการ	3.84	0.841	มาก	2
4	องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติการควบคุมการบริหารจัดการให้ความยุติธรรมในการรับฟังความคิดเห็นของพี่น้องประชาชนในการบริหารจัดการ	3.97	0.751	มาก	1
5	องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติมีการควบคุมการบริหารจัดการการประเมินกระบวนการบริหารจัดการระหว่างเมื่อมีเหตุขัดข้อง	3.78	0.694	มาก	3
	รวม	**3.79**	**0.778**	**มาก**	**-**

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการควบคุม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.79, S.D.=0.778) ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติให้ความยุติธรรมในการรับฟังความคิดเห็นของพี่น้องประชาชนในการบริหารจัดการ ($\bar{x}$ =3.97, S.D.=0.751) รองลงมาคือ องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติสามารถแก้ไขข้อบกพร่องในในการบริหารจัดการ ($\bar{x}$ = 3.84, S.D.=0.841) องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติมีการประเมินกระบวนการบริหารจัดการระหว่างเมื่อมีเหตุขัดข้อง ($\bar{x}$ = 3.78, S.D.=0.694) องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติสามารถวินิจปัญหาต่างๆ ในการ

บริหารจัดการไปตามเหตุผลได้ ($\bar{x}$ = 3.71, S.D.=0.844) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติวางใจเป็นกลาง ไม่เลือกปฏิบัติต่อพี่น้องประชาชนในการบริหารจัดการ ($\bar{x}$ = 3.67, S.D.=0.760) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด แบ่งเป็น 9 หมู่บ้าน ที่อยู่ในพื้นที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติทั้งหมด โดยการจำแนกตามหมู่บ้าน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ปรากฏตามตารางที่ 4.10 - 4.14

ตารางที่ 4.10 การทดสอบสมมติฐานที่ 1 ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่แตกต่างกันมีทัศนคติที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด

ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
การวางแผน	ระหว่างกลุ่ม	19.001	8	2.375	8.363	.000*
	ภายในกลุ่ม	69.012	243	.284		
	รวม	88.013	251			
การจัดองค์การ	ระหว่างกลุ่ม	26.019	8	3.252	10.148	.000*
	ภายในกลุ่ม	77.880	243	.320		
	รวม	103.899	251			
การนำการ	ระหว่างกลุ่ม	19.955	8	2.494	8.358	.000*
	ภายในกลุ่ม	72.521	243	.298		
	รวม	92.476	251			
การควบคุม	ระหว่างกลุ่ม	10.697	8	1.337	3.259	.002*
	ภายในกลุ่ม	99.703	243	.410		
	รวม	110.399	251			

จากตารางที่ 4.10 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F-test ด้วยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่แตกต่างกัน

มีทัศนคติที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ดแตกต่างกันทั้งในภาพรวม และในรายด้าน จึงยอมรับสมมติฐาน

ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธี LSD เพื่อให้ทราบถึงความแตกต่างของทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามหมู่บ้าน ให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ดังตารางที่ 4.11 - 4.14

ตารางที่ 4.11 การเปรียบเทียบความแตกต่างกันรายคู่ของทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามหมู่บ้าน ด้านการวางแผน

หมู่บ้าน		หมู่บ้าน								
		หมู่ที่ 1	หมู่ที่ 2	หมู่ที่ 3	หมู่ที่ 4	หมู่ที่ 5	หมู่ที่ 6	หมู่ที่ 7	หมู่ที่ 8	หมู่ที่ 9
	ค่าเฉลี่ย	3.52	3.83	3.82	3.72	4.04	4.09	4.10	3.35	3.40
หมู่ที่ 1	3.52		0.31*	0.30*	0.19	0.51*	0.56*	0.58*	0.16	0.12
หมู่ที่ 2	3.83			0.01	0.11	0.20	0.25	0.27	0.47*	0.43*
หมู่ที่ 3	3.82				0.10	0.21	0.26	0.27*	0.47*	0.42*
หมู่ที่ 4	3.72					0.31*	0.36*	0.38*	0.36*	0.32
หมู่ที่ 5	4.04						0.05	0.06	0.68*	0.64*
หมู่ที่ 6	4.09							0.01	0.73*	0.69*
หมู่ที่ 7	4.10								0.75*	0.70*
หมู่ที่ 8	3.35									-0.04
หมู่ที่ 9	3.40									

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่แตกต่างกัน ด้านการวางแผน จำนวน 20 คู่ ดังนี้

ด้านการวางแผน ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่ที่ 1 มีทัศนคติที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการวางแผน แตกต่างกับประชาชน หมู่ที่ 2 หมู่ที่ 3 หมู่ที่ 5 หมู่ที่ 6 และหมู่ที่ 7 ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่ที่ 2 มีทัศนคติที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการวางแผน แตกต่างกับประชาชน หมู่ที่ 8 และหมู่ที่ 9 ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่ที่ 3 ทัศนคติที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการวางแผน แตกต่างกับประชาชน หมู่ที่ 7 หมู่ที่ 8 และหมู่ที่ 9 ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่ที่ 4 มีทัศนคติที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการวางแผน แตกต่างกับประชาชน หมู่ที่ 5 หมู่ที่ 6 หมู่ที่ 7 และหมู่ที่ 8 ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่ที่ 5 มีทัศนคติที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสน

ชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการวางแผน แตกต่างกับประชาชน หมู่ที่ 2 หมู่ที่ 3 หมู่ที่ 5 หมู่ที่ 6 และหมู่ที่ 7ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่ที่ 6 มีทัศนคติที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการวางแผน แตกต่างกับประชาชน หมู่ที่ 8 และหมู่ที่ 9 ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่ที่ 7 ทัศนคติที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการวางแผน แตกต่างกับประชาชน หมู่ที่ 8 และหมู่ที่ 9 ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่ที่ 8 ทัศนคติ ที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการวางแผน ไม่แตกต่างกัน และประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่ที่ 9 มีทัศนคติที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการวางแผน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.12 การเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามหมู่บ้าน ด้านการจัดการ

หมู่บ้าน		**หมู่บ้าน**								
		หมู่ที่ 1	หมู่ที่ 2	หมู่ที่ 3	หมู่ที่ 4	หมู่ที่ 5	หมู่ที่ 6	หมู่ที่ 7	หมู่ที่ 8	หมู่ที่ 9
	ค่าเฉลี่ย	3.49	3.75	3.98	3.98	4.08	4.18	4.17	3.35	3.35
หมู่ที่ 1	3.49		0.26	0.48*	0.49*	0.59*	0.68*	0.68*	0.14	0.14
หมู่ที่ 2	3.75			0.22	0.23	0.33*	0.42*	0.42*	0.40*	0.40*
หมู่ที่ 3	3.98				0.01	0.10	0.19	0.19	0.63*	0.63*
หมู่ที่ 4	3.98					0.09	0.19	0.19	0.63*	0.63*
หมู่ที่ 5	4.08						0.09	0.09	0.73*	0.73*

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

หมู่บ้าน		หมู่บ้าน								
		หมู่ที่ 1	หมู่ที่ 2	หมู่ที่ 3	หมู่ที่ 4	หมู่ที่ 5	หมู่ที่ 6	หมู่ที่ 7	หมู่ที่ 8	หมู่ที่ 9
	ค่าเฉลี่ย	3.49	3.75	3.98	3.98	4.08	4.18	4.17	3.35	3.35
หมู่ที่ 6	4.18							0.01	0.83*	0.83*
หมู่ที่ 7	4.17								0.82*	0.82*
หมู่ที่ 8	3.35									0.01
หมู่ที่ 9	3.35									

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่แตกต่างกัน จำนวน 20 คู่ ดังนี้ ด้านการจัดการ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่ที่ 1 ทัศนคติที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการจัดการแตกต่างกับประชาชน หมู่ที่ 3 หมู่ที่ 4 หมู่ที่ 5 หมู่ที่ 6 และหมู่ที่ 7 ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่ที่ 2 ทัศนคติที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการจัดการ แตกต่างกับประชาชน หมู่ที่ 5 หมู่ที่ 6 หมู่ที่ 7 หมู่ที่ 8 และหมู่ที่ 9ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่ที่ 3 ทัศนคติที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการจัดการ แตกต่างกับประชาชน หมู่ที่ 8 และหมู่ที่ 9 ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่ที่ 4 ทัศนคติที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการจัดการ แตกต่างกับประชาชน หมู่ที่ 8 และหมู่ที่ 9 ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่ที่ 5 ทัศนคติที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการจัดการ แตกต่างกับประชาชน หมู่ที่ 8 และหมู่ที่ 9 ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่ที่ 6 ทัศนคติที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการจัดการ แตกต่างกับประชาชน หมู่ที่ 8 และหมู่ที่ 9 ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่ที่ 7 ทัศนคติที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการจัดการ แตกต่างกับประชาชน หมู่ที่ 8 และหมู่ที่ 9 ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่ที่ 8 ทัศนคติที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการจัดการไม่แตกต่างกัน ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่ที่ 9 ทัศนคติที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการจัดการไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.13 การเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามหมู่บ้าน ด้านการนำการ

หมู่บ้าน		หมู่บ้าน								
		หมู่ที่ 1	หมู่ที่ 2	หมู่ที่ 3	หมู่ที่ 4	หมู่ที่ 5	หมู่ที่ 6	หมู่ที่ 7	หมู่ที่ 8	หมู่ที่ 9
	ค่าเฉลี่ย	3.52	3.69	3.89	3.88	3.88	4.01	4.01	3.27	3.20
หมู่ที่ 1	3.52		0.17	0.36*	0.36*	0.36*	0.49*	0.48*	0.25	0.31*
หมู่ที่ 2	3.69			0.19	0.19	0.18	0.32*	0.31*	0.42*	0.48*
หมู่ที่ 3	3.89				0.01	0.01	0.12	0.12	0.62*	0.68*
หมู่ที่ 4	3.88					0.01	0.13	0.12	0.61*	0.68*
หมู่ที่ 5	3.88						0.13	0.12	0.61*	0.67*
หมู่ที่ 6	4.01							0.01	0.74*	0.81*
หมู่ที่ 7	4.01								0.74*	0.80*
หมู่ที่ 8	3.27									0.06
หมู่ที่ 9	3.20									

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่แตกต่าง จำนวน 20 คู่ ดังนี้

ด้านการนำการ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่ที่ 1 มีทัศนคติที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการนำแตกต่างกับประชาชน หมู่ที่ 3 หมู่ที่ 4 หมู่ที่ 5 หมู่ที่ 6 หมู่ที่ 7 และหมู่ที่ 9 ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่ที่ 2 ทัศนคติที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการนำ แตกต่างกับประชาชน หมู่ที่ 6 หมู่ที่ 7 หมู่ที่ 8 และหมู่ที่ 9 ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่ที่ 3 มีทัศนคติที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการนำ แตกต่างกับประชาชน หมู่ที่ 8 และหมู่ที่ 9 ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่ที่ 4 ทัศนคติที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการนำแตกต่างกับประชาชน หมู่ที่ 8 และหมู่ที่ 9 ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่ที่ 5 ทัศนคติที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการนำ แตกต่างกับประชาชน หมู่ที่ 8 และหมู่ที่ 9 ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่ที่ 6 ทัศนคติที่มี

ต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการนำ แตกต่างกับประชาชน หมู่ที่ 8 และหมู่ที่ 9 ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่ที่ 7 ทัศนคติที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการนำ แตกต่างกับประชาชน หมู่ที่ 8 และหมู่ที่ 9 ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่ที่ 8 ทัศนคติที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการนำ ไม่แตกต่างกัน ประชาชน ที่อาศัยอยู่ในหมู่ที่ 9 ทัศนคติที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการนำ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.14 การเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามหมู่บ้าน ด้านการควบคุม

หมู่บ้าน		หมู่บ้าน								
		หมู่ที่ 1	หมู่ที่ 2	หมู่ที่ 3	หมู่ที่ 4	หมู่ที่ 5	หมู่ที่ 6	หมู่ที่ 7	หมู่ที่ 8	หมู่ที่ 9
	ค่าเฉลี่ย	3.61	3.82	3.94	4.02	3.88	3.90	4.01	3.45	3.45
หมู่ที่ 1	3.61		0.21	0.32*	0.41*	0.26	0.28	0.39*	0.15	0.16
หมู่ที่ 2	3.82			0.11	0.19	0.05	0.07	0.18	0.37*	0.32*
หมู่ที่ 3	3.94				0.08	0.06	0.04	0.06	0.48*	0.49*
หมู่ที่ 4	4.02					0.14	0.12	0.01	0.56*	0.57*
หมู่ที่ 5	3.88						0.02	0.13	0.42*	0.43*
หมู่ที่ 6	3.90							0.11	0.44*	0.45*
หมู่ที่ 7	4.01								0.55*	0.56*
หมู่ที่ 8	3.45									0.01
หมู่ที่ 9	3.45									

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่แตกต่างกัน จำนวน 15 คู่ ดังนี้

ด้านการควบคุม ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่ที่ 1 มีทัศนคติที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการแตกต่างกับประชาชน หมู่ที่ 3 หมู่ที่ 4 และหมู่ที่ 7 ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่ที่ 2 มีทัศนคติที่มีต่อ

การบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการแตกต่างกับประชาชน หมู่ที่ 8 และหมู่ที่ 9 ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่ที่ 3 มีทัศนคติที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการแตกต่างกับประชาชน หมู่ที่ 8 และหมู่ที่ 9 ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่ที่ 4 มีมีทัศนคติที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการแตกต่างกับประชาชน หมู่ที่ 8 และหมู่ที่ 9 ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่ที่ 5 มีทัศนคติที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการแตกต่างกับประชาชน หมู่ที่ 8 และหมู่ที่ 9 ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่ที่ 6 มีทัศนคติที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการแตกต่างกับประชาชนหมู่ที่ 8 และหมู่ที่ 9 ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่ที่ 7 มีทัศนคติที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการแตกต่างกับประชาชน หมู่ที่ 8 และหมู่ที่ 9 ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่ที่ 8 มีทัศนคติที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ดด้านการควบคุม ไม่แตกต่างกัน ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่ที่ 9 มีทัศนคติที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการควบคุม ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด จากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ

1. การวางแผนบริหารจัดการ การปฏิบัติต่อผู้มาติดต่อและคอยแนะนำผู้มาให้บริการด้วยความเอาใจใส่ เป็นกันเองต่อประชาชนมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติให้สำเร็จ ความโปร่งใสในการเที่ยงธรรม เปิดโอกาสให้กับประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ จัดประชาคมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเข้าใจถึงปัญหาชุมชนดำเนินการแก้ไขอย่างตรงจุด สอดคล่องกับนโยบายที่มีเกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และสนับสนุนการพัฒนาไปสู่ความเจริญก้าวหน้าด้วยความปรารถนาดีต่อพี่น้องประชาชน

2. การจัดการองค์การบริหารจัดการเมื่อชุมชนประสบความเดือดร้อนยื่นมือเข้าให้ความช่วยเหลือไม่เลือกปฏิบัติต่อการปฏิบัติหน้าที่ด้านการบริการต่างๆ อย่างเต็มใจ ในการบริหารจัดการตามนโยบายปฏิบัติด้วยความหวังดีและความกรุณาต่อพี่น้องประชาชนโดยไม่ย่อท้อต่อความลำบากเมื่อเกิดอุปสรรคปัญหาด้านการบริหารจัดการ เข้าให้ช่วยแก้ไขปัญหาของพี่น้องประชาชน

ด้วยยุติธรรมและเที่ยงธรรม มุ่งหวังให้ประชาชนในชุมชนเกิดความเข้าใจรักใคร่สามัคคีเชื่อมความสัมพันธ์สร้างขวัญกำลังใจให้กับพี่น้องประชาชนเพิ่มมากขึ้น

3. การนำการบริหารจัดการ การปฏิบัติงานเพื่อประชาชนตามนโยบายด้วยความเต็มใจในการบริหารจัดการปฏิบัติงานเอาใจใส่ โดยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนด้วยความยินดี ส่งเสริมสนับสนุนแก่ประชาชนจนประสบความสำเร็จในการปฏิบัติต่อประชาชนด้วยความซื่อสัตย์สุจริตไม่หวังสิ่งตอบแทน และไม่หาผลประโยชน์ส่วนตน ส่งเสริมสนับสนุนชุมชน บ้าน วัด โรงเรียน ได้รับความอบอุ่นเชื่อมั่นในการนำการบริหารจัดการด้วยความยินดี และพัฒนาทำนโยบาย เพื่อสร้างขวัญกำลังใจต่อประชาชน

4. การควบคุมการบริหารจัดการในการวินิจฉัยปัญหาต่างๆ และแก้ไขข้อพกพร่องในการบริหารจัดการด้วยความยุติธรรม รับฟังความคิดเห็นของประชาชน ตามเหตุตามผลของการบริหารจัดการตามกระบวนการการจัดการ และแบบประเมินของประชาชน มีใจเป็นกลางไม่เลือกปฏิบัติต่อประชาชนหมู่ใดหมู่หนึ่งมุ่งเน้นถึงปัญหาความเดือดร้อนเป็นสำคัญในการบริหารจัดการต่อยอดตามนโยบาย เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าในการพัฒนาชุมชนให้เกิดความรักสามัคคีในเขตครองปกเพิ่มยิ่งขึ้น

บทที่ 5
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการวิจัยเรื่องทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด 2) เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามหมู่บ้าน 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) จากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ จำนวนรวมทั้งหมด 346 คน โดยผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลจากการเก็บแบบสอบถาม และสามารถสรุป อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.3 ข้อเสนอแนะในงานวิจัยครั้งนี้

5.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องการวิจัยเรื่องทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด สรุปผลได้ดังต่อไปนี้

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม 9 หมู่บ้าน จำนวน 346 คน ส่วนมากเป็นเพศชาย จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 54.0 รองลงมาคือเพศหญิง จำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 46.0 ส่วนมากมีช่วงอายุ 21-40 ปี จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 36.1 รองลงมาคือช่วงอายุ 41- 60 ปี จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 27.5 อายุ 60 ขึ้นไป จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 27.2 และน้อยที่สุดคือ ช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 9.2 ส่วนมากประกอบอาชีพเกษตรกร จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 45.4 รองลงมาคือ

รับจ้าง จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 36.4 คน ผู้ประกอบการ จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 9.2 ตามลำดับและน้อยที่สุด คือ ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 9.0 ตามลำดับ

5.1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด โดยสามารถสรุปเป็นรายด้านได้ดังต่อไปนี้

1) ด้านการวางแผน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.78$, S.D.=0.735) ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ การวางแผนบริหารจัดการจัดสรรงบประมาณในการจัดทำโครงการต่างๆ ด้วยความปรารถนาดี ในการบริหารจัดการ รองลงมาคือ องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ การวางแผนบริหารจัดการปฏิบัติต่อผู้มาติดต่อและแนะนำผู้มาใช้บริการด้วยความเมตตา มีน้ำใจเอื้อเฟื้อต่อประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ การวางแผนบริหารจัดการมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ การวางแผนบริหารจัดการเอาใจใส่ ให้ความเป็นกันเองต่อประชาชน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติการวางแผนบริหารจัดการ สนับสนุนผลักดันความก้าวหน้าร่วมกับประชาชน ตามลำดับ

2) ด้านการจัดองค์การ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.83$, S.D.=0.813) ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ การจัดองค์การบริหารจัดการให้ความช่วยเหลือแก่พี่น้องประชาชนเมื่อเกิดข้อขัดแย้งด้วยความยุติธรรม และเที่ยงธรรม รองลงมาคือ องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ การจัดองค์การบริหารจัดการเอาใจใส่ต่อการบริหารจัดการ ไม่ย่อท้อต่อความลำบาก เพื่อแก้ไข้ปัญหาของแก่พี่น้องประชาชนในการบริหารจัดการ องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ การจัดองค์การบริหารจัดการเมื่อประชาชนประสบความเดือดร้อน จะยื่นมือให้ความช่วยเหลือในการบริหารจัดการ องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ การจัดองค์การบริหารจัดการให้การช่วยเหลือประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามนโยบายในการบริหารจัดการ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ การจัดองค์การบริหารจัดการเสียสละความสุขส่วนตน เพื่อทำงานส่วนรวมในการบริหารจัดด้างต่างๆ แก่พี่น้องประชาชนในการบริหารจัดการ ตามลำดับ

3) ด้านการนำ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.72$, S.D.=0.747) ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ การนำการบริหารจัดการยินดีที่ปฏิบัติงานเพื่อส่วนรวมตามนโยบายด้วยความเต็มใจในการบริหารจัดการ รองลงมาคือ องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ การนำการบริหารจัดการความซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติหน้าที่ เช่น ไม่ขอสิ่งตอบแทน, ไม่รับสินบน, ไม่หาผลประโยชน์ในทางมิชอบ ในการบริหารจัดการ องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ การนำการบริหารจัดการให้บริการเหมือนกันทุกรายโดยไม่เลือกปฏิบัติในการบริหารจัดการ องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ การนำการบริหารจัดการแสดงความยินดี ส่งเสริมสนับสนุนแก่พี่น้องประชาชนเมื่อได้รับประสบผลสำเร็จส่วนตนและสังคม องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ การนำการบริหารจัดการ

เอาใจใส่ต่องานที่ปฏิบัติจนเกิดความสำเร็จในการบริหารจัดการ องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ การนำการบริหารจัดการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในการบริหารจัดการ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ การนำการบริหารจัดการให้การสนับสนุนต่อความสำเร็จ ของพี่น้องประชาชนในการบริหารจัดการ ตามลำดับ

4) ด้านการควบคุม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ =3.79, S.D.=0.778) ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติการควบคุมการให้ความยุติธรรมในการรับฟังความคิดเห็นของพี่น้องประชาชนในการบริหารจัดการ รองลงมาคือ องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติสามารถแก้ไขข้อบกพร่องในในการบริหารจัดการ องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติการควบคุมการบริหารจัดการมีการประเมินกระบวนการบริหารจัดการระหว่างเมื่อมีเหตุขัดข้อง องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติการควบคุมการบริหารจัดการการควบคุมการบริหารจัดการสามารถวินิจปัญหาต่างๆ ใน การบริหารจัดการไปตามเหตุผลได้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติการควบคุมการบริหารจัดการวางใจเป็นกลาง ไม่เลือกปฏิบัติต่อพี่น้องประชาชนในการบริหารจัดการ ตามลำดับ

5.1.3 ผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐาน ด้วยค่าสถิติ F-test ด้วยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่า ประชาชนที่อาศัยในหมู่บ้านที่แตกต่างกัน มีทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ดแตกต่างกันทั้งในภาพรวม และในรายด้าน

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากวัตถุประสงค์การวิจัยที่ 1 เพื่อศึกษาระดับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาพบว่า ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับมาก ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะองค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติมีการปฏิบัติงานโดยยึดหลักการบริหาร 4 ประการ ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การนำ และการควบคุม นำหลักพรหมวิหาร 4 ได้แก่ เมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา มาบูรณาให้เข้ากับหลักการบริหารจัดการเป็นอย่างดี จึงช่วยสร้างให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับการปฏิบัติอย่างดี และเกิดความพึงพอใจจนมีทัศนคติที่อยู่ในระดับมาก โดยสอดคล้องกับ ปิยะนุช น้อยสุข (2558) ได้ศึกษาเรื่องทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานและกิจการสาธารณะของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ ผลการวิจัยพบว่า ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานและกิจการสาธารณะของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ ในภาพรวมของกลุ่ม

ตัวอย่างมีทัศนคติอยู่ในระดับมาก อีกทั้งยังสอดคล้องกับ สุภาวดี ช่อสม (2563) ได้ศึกษาเรื่อง ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานด้านการพัฒนาสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลสินเจริญ อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีทัศนคติต่อการบริหารงานด้านการพัฒนาสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลสินเจริญ อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวม ทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ ศตพล พนิชศักดิ์พัฒนา (2559) ได้ศึกษาเรื่อง “ทัศนคติของประชาชนชาวจังหวัดสกลนครที่มีต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร : ศึกษาในห้วงเวลาปี พ.ศ. 2559” ผลการวิจัยพบว่า ทัศนคติของประชาชนชาวจังหวัดสกลนครที่มีต่อการบริการงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครอยู่ในระดับมาก รวมถึงสอดคล้องกับ โสมจิราวดี จำปาสิทธ์ (2563) ได้ศึกษาเรื่องการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหาร องค์การบริหารส่วน ตำบลเสาธง อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช สรุปได้พบว่า การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเสาธง ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก

จากวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามหมู่บ้าน พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่แตกต่างกัน มีทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกันทั้งในภาพรวม และในรายด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในแต่ละหมู่บ้านมีระยะทางที่ห่างไกลจากองค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ จึงอาจเข้าถึงการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติได้แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากยังไม่พบการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคลด้านหมู่บ้านหรือที่อยู่อาศัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 แต่หากค้นพบแนวคิดลักษณะทางประชากรศาสตร์ ด้านที่อยู่อาศัยที่แตกต่างกัน สามารถส่งผลให้ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการแตกต่างกันได้ โดยสอดคล้องกับแนวคิดของ Chapromma (2017, อ้างถึงในปภัค อุดมธรรมกุล, 2563) ที่ระบุว่าประชากรศาสตร์ หมายถึง กระบวนการศึกษาเกี่ยวกับประชากรและการเปลี่ยนแปลงของประชากรช่วยให้ทราบขนาดหรือจำนวนคนที่มีอยู่ในแต่ละสังคม แต่ละภูมิภาค อาจประกอบด้วยลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ไปจนถึงลักษณะที่อยู่อาศัย ซึ่งสามารถส่งผลต่อทัศนคติของบุคคลที่แตกต่างกันออกไป

จากวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 เพื่อข้อเสนอแนะทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาพบว่า ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อเสนอแนะ

แนวทาง การวางแผนบริหารจัดการ การปฏิบัติต่อผู้มาติดต่อและคอยแนะนำผู้มาให้บริการด้วยความเอาใจใส่ และเป็นกันเองต่อประชาชน และมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติให้สำเร็จ การจัดการองค์การบริหารจัดการในการช่วยเหลืองประชาชน เมื่อประสบความเดือดร้อน จึงได้ยื่นมือให้ความช่วยเหลือในการบริหารจัดการโดยไม่ย่อท้อต่อความลำบาก และช่วยแก้ไขปัญหาของพี่น้องประชาชนด้วยยุติธรรมและเที่ยงธรรม การนำการบริหารจัดการ การปฏิบัติงานเพื่อประชาชนตามนโยบายด้วยความเต็มใจ ในการบริหารจัดการเอาใจใส่ต่องาน โดยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนด้วยความยินดี และส่งเสริมสนับสนุนแก่ประชาชนจนประสบความสำเร็จในการปฏิบัติต่อประชาชนด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ไม่หวังสิ่งตอบแทน และไม่หาผลประโยชน์ส่วนตน และการควบคุมการบริหารจัดการในการวินิจฉัยปัญหาต่างๆ และแก้ไขข้อพกพร่องในการบริหารจัดการ ด้วยความยุติธรรมและรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ตามเหตุตามผลของการบริหารจัดการ ตามกระบวนการ การจัดการ และแบบประเมินของประชาชน โดยสอดคล้องกับ แนวคิดของ Zimbardo and Ebbesen (1970, อ้างถึงใน พรทิพย์ บุญนิพัทธ์, 2531) สรุปได้ว่า องค์ประกอบทัศนคติ คือ การแสดงออกทางด้านความคิด หรือ ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวข้อง สัมพันธ์ กับ ความรู้สึกของบุคคล อาจออกมาในรูปแบบแตกต่างกัน ทั้งในทางบวกและทางลบ ซึ่งขึ้นอยู่กับประสบการณ์และการเรียนรู้ เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง และส่วนร่วม และสอดคล้องกับแนวคิดของ วิโรจน์ สารรัตนะ (2555) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารไว้ว่ากระบวนการบริหารควรประกอบด้วย 4 ประการ คือ การวางแผน การจัดองค์การ การนำ และการควบคุม

5.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

5.3.1 การวางแผนบริหารจัดการ การปฏิบัติต่อผู้มาติดต่อและคอยแนะนำผู้มาให้บริการด้วยความเอาใจใส่ และเป็นกันเองต่อประชาชน และมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติให้สำเร็จ

5.3.2 การจัดการองค์การบริหารจัดการในการช่วยเหลืองประชาชน เมื่อประสบความเดือดร้อน จึงได้ยื่นมือให้ความช่วยเหลือในการบริหารจัดการโดยไม่ย่อท้อต่อความลำบาก และช่วยแก้ไขปัญหาของพี่น้องประชาชน ด้วยยุติธรรมและเที่ยงธรรม

5.3.3 การนำการบริหารจัดการ การปฏิบัติงานเพื่อประชาชนตามนโยบายด้วยความเต็มใจ ในการบริหารจัดการเอาใจใส่ต่องาน โดยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนด้วยความยินดี และส่งเสริมสนับสนุนแก่ประชาชนจนประสบความสำเร็จในการปฏิบัติต่อประชาชนด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ไม่หวังสิ่งตอบแทน และไม่หาผลประโยชน์ส่วนตน

5.3.4 การควบคุมการบริหารจัดการในการวินิจฉัยปัญหาต่างๆ และแก้ไขข้อพกพร่องในการบริหารจัดการ ด้วยความยุติธรรมและรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ตามเหตุตามผลของการบริหารจัดการ ตามกระบวนการ การจัดการ และแบบประเมินของประชาชน

5.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

5.4.1 ผู้วิจัยควรศึกษาเชิงลึก โดยการสัมภาษณ์ประชาชนในเขตพื้นที่ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดและแม่นยำถึงทัศนคติ เพื่อให้ทราบปัญหา และอุปสรรคที่แท้จริง และนำผลไปปรับปรุงอย่างตรงจุดมากยิ่งขึ้น

5.4.2 ผู้วิจัยควรศึกษาถึงปัจจัยด้านอื่นๆ เช่น การรับรู้หลักพรหมวิหาร 4 ของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ เพื่อนำผลมาพัฒนาให้บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติมีการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหาร 4 อย่างมีคุณภาพมากขึ้น

บรรณานุกรม

1) หนังสือ

กรมศาสนา. (2545). *หลักการบริหารและการจัดการวัดในยุคโลกาภิวัตน์*. กรุงเทพฯ: กรมการศาสนา

กรมหลวงวชิรญาณวงศ์. (2523). *จิตตนคร*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหามกุฎราชวิทยาลัย.

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). *ความหมายการบูรณาการ*. กรุงเทพฯ: กรมการศาสนา.

กัลยา วานิชยบัญชา. (2549). *การใช SPSS for windows ในการวิเคราะหขอมูล* (พิมพครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.

กัลยา วาณิชย์บัญชา. (2548). *สถิติสำหรับการวิจัย*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เกรียงศักดิ์ เขียวยิ่ง. (2548).*การจัดการและการพัฒนาองค์กร*(พิมพ์ครั้งที่ 2). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2546). *การคิดเชิงวิเคราะห์* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ซัคเซสมีเดีย.

โกวิทย์ พวงงาม. (2548). *การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการและมิติใหม่ในอนาคต* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: บริษัทสำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด.

โกวิทย์ พวงงาม. (2552). *มิติใหม่การปกครองท้องถิ่น: วิสัยทัศน์กระจายอำนาจ และการบริหารงานท้องถิ่น* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: บริษัทสำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด.

จักรกฤษณ์ โพดาพล. (2552). *ผู้บริหารกับพรหมวิหารธรรม*. เลย: การบริหารการศึกษา วิทยาลัยวิทยาเขตศรีล้านช้าง มหาวิทยาลัยมหามงกุฎราช.

จันทรานี สงวนนาม. (2545). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ บุ๊ค พอยท์ จำกัด.

จุไรรัตน์ มณีรัตน์. *หลักการพัฒนาประเทศ*. กรุงเทพฯ: ม.ป.ป..

ชาญชัย แสวงศักดิ์. (2542). *กฎหมายเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน*. กรุงเทพฯ: นิติธรรม.

ชินชัย แก้วเรือน. (2558). *การบูรณาการการครองใจคนตามแนวทางพระพุทธศาสนา*. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ชูวงศ์ ฉายะบุตร. (2539). *การปกครองท้องถิ่นไทย*. กรุงเทพฯ: บริษัท พัฒเนศ พริ้นทต์ง เซ็นเตอร์ จำกัด.

ดาราวรรณ ศรสีสุกใส. (2542). *โครงการรถไฟฟ้าที่มีผลต่อความรู้ทัศนคติการใช้รถไฟฟ้าบีทีเอส*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ติน ปรัชญพฤทธิ์. (2555). *ศัพท์รัฐประศาสนศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ: บริษัท วี พริ้นท์.

ตุลา มหาพสุธานนท์. (2545). *หลักการจัดการหลักการบริหารพิมพ์ลักษณ์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เตโช สวนานนท์. (2526). *ทัศนคติการวัดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมอนามัย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียสโตร์ จำกัด.

ทิศนา แขมมณี. (2548). *ความหมายการบูรณาการ* (พิมพ์ครั้งที่ 4) . กรุงเทพฯ: ด่านสุทธาการพิมพ์จำกัด.

ธงชัย สันติวงษ์. (2539). *องค์การและการบริหาร* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

ธงชัย สันติวงษ์. (2550). *การบริหารงานบุคคล* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

ธเนศวร์ เจริญเมือง. (2550). *การปกครองท้องถิ่นกับการบริหารจัดการท้องถิ่น อีกมิติหนึ่งของอารยธรรมโลก.* กรุงเทพฯ: ภาคแรก จากยุคกรีกถึงยุคทุนนิยมตะวันตก โครงการจัดพิมพ์คบไฟ.

ธเนศวร์ เจริญเมือง. (2554).*การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นและการแก้ไขรัฐธรรมนูญ 2550* (พิมพ์ครั้งที่ 1). เชียงใหม่: เชียงใหม่โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สุวีริยาสาสน์ จำกัด.

เบญจมาศ อยู่เป็นแก้ว. (2548). *ความหมายการบูรณาการ.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์นิวัฒน์พร.

ประยุทธ์ หลงสมบูรณ์. (2546). *พจนานุกรม มคธ-ไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: บริษัทสารธรรม จำกัด.

ประหยัด หงส์ทองคำ. (2537). *การปกครองท้องถิ่นไทย.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

ประภา เพ็ญสุวรรณ. (2520). *ทัศนคติการวัดและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอนามัย* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พีระพัธนา จำกัด.

ประเวศ วะสี. (2548). *ความหมายการบูรณาการ*. กรุงเทพฯ: สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม

พล ภูษา. (2553). *ทศพิธราชธรรมกับการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลบางเพรียง อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ.* พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พุทธทาสภิกขุ. (2544). *คู่มือมนุษย์ คำบรรยายหลักพระพุทธศาสนา.* กรุงเทพฯ: ธรรมทานมูลนิธิและธรรมสภา.

พรทิพย์ บุญนิพัทธ์. (2531). *ทัศนคติ.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.

พรธิดา วิเศษศิลปานนท์ และคณะ. (2556). *โครงการติดตามการเข้าถึงสิทธิของคนพิการและการพัฒนารูปแบบระบบสวัสดิการที่ส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิของคนพิการ.* กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ.

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมมจิตโต). (2553). *วิธีบูรณาการพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). (2544).*ความหมายการบูรณาการ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), (2548). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม* (พิมพ์ครั้งที่ 13). กรุงเทพฯ: บริษัท เอส.อาร์.พริ้นติ้ง แมส โปรดักส์ จำกัด.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต). (2546). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม.* กรุงเทพฯ: บริษัท สหธรรมิก จำกัด.

พระราชวรมุนี. (2538). *คุณธรรมของนักบริหาร.* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). (2538). *พุทธธรรม ฉบับปรับปรุงและขยายความ.* กรุงเทพฯ: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส และคณะ. (2555). *คู่มือปฏิบัติงานการบูรณาการพันธกิจ.* พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระวุฒิชัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี). (2557). *ทฤษฎีการบริหาร* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: สถาบันวิมุตตยาลัย.

ไพศาล วรคำ. (2554). *การวิจยัทางการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). มหาสารคาม: ตักสิลาการพิมพ์.

ภาณุจันทรานี สงวนนาม. (2545). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ บุ๊ค พอยท์ จำกัด.

รัช วิรัชนิภาวรรณ. (2545). *การบริหารเมืองหลวงและการบริหารท้องถิ่น สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น และไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โฟร์เพซ จำกัด.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (2550). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 124, หน้า 1-127

ราชบัณฑิตยสถาน. (2555). *พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.

วสิษฐ์พล กูลพรม. (2560). *หลักการบริหาร*. ลำพูน : โรงพิมพ์ณัฐพลการพิมพ์. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

วัดราชโอรสารามราชวรวิหาร. (2549). *การบูรณาหลักพรหมวิหาร 4.* กรุงเทพฯ: บริษัท สหธรรมิกจำกัด.

วิภาส ทองสุทธิ์. (2552). *การบริหารจัดการที่ดี* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อินทภาษ

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2536). *การบริหารงานพัฒนาชนบท*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ โอเดียสโตร์ จำกัด.

วิโรจน์ สารรัตนะ. (2555). *ความหมายและหลักการบริหาร* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ทิพยวิสุทธิ์.

วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒผล. (2561). *หลักการบูรณาการเชิงสร้างสรรค์*. กรุงเทพฯ: จรัสนิทวงศ์การพิมพ์.

ศักดิ์ สุนทรเภณี. (2531). *เจตคติ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์รุ่งวัฒนา จำกัด.

สมนึก ภัททิยธนี. (2546). *หาค่าเฉลี่ยเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาให้คะแนนตามดัชนีความสอดคล้อง*. ร้อยเอ็ด: โรงพิมพ์ประสานการพิมพ์.

สมคิด เลิศไพฑูรย์. (2545). *การบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น.* กรุงเทพฯ: *การเมืองการปกครองท้องถิ่น* มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช. (2543). *รวมธรรม.* กรุงเทพฯ: บริษัท อมรินทร์ พริ้งติ้ง แอนด์ พิดลิชชิ่ง มหาชน.

สาโรช บัวศรี. (2521). *หนังสือความรู้สำหรับครู เรื่องบูรณาการ.* กรุงเทพฯ: รุ่งเรืองสาสน์การพิมพ์.

สุภาวดี ช่อสม. (2563). *ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานด้านการพัฒนาสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลสินเจริญ อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี.* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

สำนักกรรมการการอุดมศึกษา. (2557). *ความหมายการบูรณาการ*. กรุงเทพฯ: สำนักกรรมการการอุดมศึกษา

สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ. (2565). *ขัดเคลื่อนนโยบายและแผนพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ.* ร้อยเอ็ด: การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ.

สำนักงานอำเภอจังหาร. (2566). *ข้อมูลสารเทศตำบลชาติแสน อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด*. ร้อยเอ็ด: สำนักงานอำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด.

อรวรรณ ปิลันธน์โอวาท. (2537). *การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อุทัย หิรัญโต. (2550). *หลักการบริหารบุคคล*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์ จำกัด.

อุทัย ปริญญาสุทธินันทน์. (2556). *การจัดการชุมชน มโนทัศน์และทฤษฎีที่จำเป็นต้องทบททวนการจัดการสมัยใหม่* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Barnard, ChesterI. (1970). *The Function of Executive*. Cambridge, Massachusettes: Harvard University.

Bloom, B.S., Hastings, J.T., & Madaus, G.. (1971). *Hand book on formative and summative evaluation of student learning*. New York: McGraw-Hill Book

Gordon Allport. (1975). *The Nature of Personality: Selected Papers*. Greenwood Pub Group.

Gulick, Luther, Lindon Urwick. (1937*). Paper on the Science of Administration.* Clifton: Augustus M. Kelley.

Hamel, G. and Prahalad, C.K. (1994). *Competing for the Future. Boston*. MA: Harvard University Press.

Harris G. Mongtagu. (1984). *Comparative Local Government.* Great Britain: Wiliam Brendon and Son Ltdl.

Harris, A. and Muijs, D. (2003). *Teacher Leadership: principles and practice*. National College for School Leadeship (NCSL).

Holloway V. William. (1959*). State and Local Government in the United States.* New York: McGraw-Hill.

Katz, D. (1960). *The functional approach to study of attitude.* N.P.: Opinion Quarterly.

Newcomb , T.M. (1854). *Personality and Social Change. New York*: Dryden.

Norman L. Munn. (1971). *Introduction to Psychology.* Boston: Houghton Miffin.

Price, A. (2004). *Human resource management. In A Business Context.* (2nd ed). London: Kogan Page.

Robson A. William. (1953*). Local government in Encyclopedia of Social Science*. New York: The MacGraw-mill.

Rogers, E. M. (1973). *Communication strategies for family planning.* New York: Free Press.

Rosenberg, R.J. and Hovland,C.I. (1960). *Attitude Organization and Change: And Analysis of Consistency Among Attitude Components.* Wesport: Greenwood Press.

Stoner, James A. F. (1978). *Management.* Englewood Cliffs: Prentice Hall.

Terry, G.R. (1968). *Principles of Management.* Illinois: Richard D. Irwin.

Triandis, H. C. (1971). *Attitude and change.* New York: Wiley.

Weihrich, Heinz and Harold Koontz. (1993*). Management: a global perspective* (10th ed). New York: McGraw-Hill.

Wit A. Daniel. (1967). Comparative Survey of Local Govt. and Administration. Bangkok: Kurusapha Press.

Zimbardo, P. and Ebbesen, E. (1970). *Influencing Attitude and Changing Behavior.* Wesley: Mass Reading Addison.

2) ดุษฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และ/หรือสารนิพนธ์

บุญเพ็ญ มูลมณี. (2554). *การบริหารงานบุคคลตามหลักคุณธรรมของเทศบาลตาบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด การศึกษาค้นคว้าอิสระ.* วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

เดชากร แก่นเมือง. (2556). *การบริหารทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช.* วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น, วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

เดือนเพ็ญ เขจรรักษ์. (2560). *การบริหารงานบุคคลของพนักงานเทศบาล ในเขตอำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์.* วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตร์และนิติศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์.

นิชนันท์ พิชัยเงาะ. (2558). *ทัศนะของผู้บริหารท้องถิ่นที่มีต่อร่างพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง (ฉบับสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง) กรณีศึกษาผู้บริหารท้องถิ่น (ฝ่ายการเมือง) ในระดับเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล.* วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขารัฐประศาสตร์, คณะรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนาบริหารศาสตร์.

บุญยงค์ หาเพชรสาร. (2560). *ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานของเทศบาลเมืองสระบุรี: ศึกษาในห้วงเวลาปี พ.ศ.2559.* วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการสื่อสารการเมืองวิทยาลัยสื่อสารการเมือง, คณะรัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกริก.

บุญยัง โอทกานนท์. (2560). *ทัศนคติของประชาชนที่มีผลต่อกระบวนการยุติธรรมชุมชนในเขตอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา.* วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.

พงศ์พัฒน์ จิตตานุรักษ์. (2548). *การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อการพัฒนาตัวแบบจริยธรรมของข้าราชการ สังกัดกระทรวงมหาดไทย.* วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระมหาสุวัฒน์ กิตฺติเมธ. (2563). *การจัดการเรียนรู้ตามหลักพรหมวิหาร 4 ในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี.* วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาพระพุทธศาสนา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระสมุห์สมนึก สมณธมฺโม. (2562). *แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของครูตามหลักพรหมวิหาร 4 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี.* วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาพระพุทธศาสนา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

สาริกา ทองคำ พร้อมคณะ. (2558). *ปัญหาการบริหารงานบุคคลตามความคิดเห็นของพนักงานส่วนตำบล ในเขตอำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม.* วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

โสภิตสุดา มงคลเกษม. (2539). *พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติและพฤติกรรมการคาดเข็มขัดนิรภัยของผู้ขับขี่รถยนต์ ในกรุงเทพมหานคร.* วิทยานิพนธ์ปริญญานิเทศศาสตรมหาบัณฑิต, สาขานิเทศศาสตรพัฒนาการ, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

โสมจิราวดี จำปาสิทธ พร้อมคณะ. (2563). *การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเสาธง อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช.* วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมศาสตรมหาบัณฑิต, สาขารัฐศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

ศตพล พนิชศักดิ์พัฒนา. (2559). *ทัศนคติของประชาชนชาวจังหวัดสกลนครที่มีต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวังสกลนคร.* วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมศาสตรมหาบัณฑิต, สาขารัฐศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกริก.

เหมือนฝัน เย็นเจริญ และโสภัทร นาสวัสดิ์. (2557). *ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อตำรวจจราจรภายหลังการเปิดรับ ข้อมูลตำรวจจราจรผ่านสื่อออนไลน์.* สารนิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิเทศศาสตร์, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

อรทัย มีแสง. (2555). *ทฤษฎีบูรณาการเชิงพุทธ.* วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

3) สิ่งตีพิมพ์ต่อเนื่อง

3.1 บทความในวารสาร

กมลาศ ภูวชนาธิพงศ์. (2564). โปรแกรมพัฒนาชีวิตสำหรับครอบครัวตามหลักพุทธจิตวิทยา. *วารสาร มจร. อุบลปริทรรศน์, 6*(3), 405-420.

จิระพงศ์ เรืองกุน. (2556). การเปลี่ยนแปลงองค์การ แนวคิด กระบวนการ และบทบาทของนักบริหารทรัพยากรมนุษย์.*วารสารปัญญาภิวัฒน์*, *5*(1), 194-203.

ดิเรก ธรรมมารักษ์. (2563). ประสิทธิผลการบริหารทรัพยากรมนุษย์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด. *วารสารมหาวิทยาลัยปทุมธานี, 5*(2), 224.

ทับทิมสยาม สงวนเดชสกุล. (2555). หลักธรรมนำประสิทธิภาพการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. *วารสารสังคมศาสตร์ปริทรรศน์, 3*(3), 42-47.

ธนากร สุระขนธ. (2559). การปฏิรูประบบราชการตามหลักการจัดการภาครัฐแนวใหม. สักทอง: วารสารมนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์, 22(3), 60-65

ปภัค อุดมธรรมกุลม, ธัญญา และคณะ. (2563). ปัจจัยด้าน ประชากรศาสตร์ปัจจัยทางจิตวิทยา ปัจจัยทางสังคม และส่วนประสมทางการตลาด 7Ps ที่ มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการศูนย์ออกกาลังกายของผู้บริโภคในกรุงเทพมหานครในช่วง การแพร่ระบาดของโควิด-19. *วารสารปัญญาภิวัฒน์*, *12*(3), 25-38.

ประสิทธิชัย พิบูลรัตน์. (2552). อดีต ปัจจุบัน และอนาคตของ การจัดการความรู้. *วารสารการเมือง การบริหารและกฎหมาย. 1*(1) 111-132.

ปิยะนุช น้อยสุข. (2558). ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานและกิจการสาธารณะของเทศบาลเมืองบึงยี่โถ. *วารสารราชนครินทร์*, *14*(1), 141-144.

มนัสนันท์ ประภัสสร พร้อมคณะ. (2564). พิทยาโปรแกรมพัฒนาชีวิตสา หรับครอบครัวตามหลักพุทธจิตวิทยา. *วารสาร มจร.อุบลปรทิรรศน์*, *6*(3), 406-417.

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์. (2558).ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ผลงานวิจัยวิทยานิพนธ์. *วารสารราชนครินทร์*, *12*(27), 141-144.

ลิขิต เฉลิมพลโยธิน พร้อมคณะ. (2560). ภาวะผู้นำกำกับการพัฒนาโรงการโดยใช้หลักพรหมวิหาร 4, *สารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี, 11*(26), 162-171.

กนกพร กระจ่างแสง. (2560). บทบาทของผู้บริหารกับการสร้างทีมงานในการพัฒนาองค์การ. *สารวิชาการ มหาวิทยาลัยธนบุรี, 11*(26), 156-161.

พนารัตน์ มาศฉมาดล. (2559). พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537. *วารสารสถาบันปกเกล้า*, *111*(53), 5-32.

สายฝน เจริญรัมย์. (2560). การบริหารงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33. *วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด*. *6*(1), 41-50.

รพีพรรณ ฉัตรเลิศยศ. (2556). CSR: กลยุทธ์การสร้างภาพลักษณ์ขององค์การ. *วารสารนักบริหาร 33*(2), 3-9.

อุทัย ปริญญาสุทธินันท์. (2558). การจัดการชุมชน : มโนทัศน์และทฤษฎีที่จำเป็นต้องทบทวน. *วารสารการจัดการสมัยใหม่, 13*(2), 11-21.

อุทัย ปริญญาสุทธินันท์. (2559). “สวัสดิการชุมชน” ความสมดุลระหว่างการให้และการรับ. *วารสารการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิต, 4*(3), 327-336.

อุทัย ปริญญาสุทธินันท์. (2559). การพัฒนาชุมชน: ประเด็นทบทวนในสังคมที่เปลี่ยนแปลง. *วารสารพัฒนาสังคม, 18*(1), 123-141.

อุทัย ปริญญาสุทธินันท์. (2559). ภาวะผู้นำ จุดเปลี่ยนชุมชน. *วารสารการเมือง การบริหาร และกฎหมาย, 8*(2), 189-229.

Hopkins, M. M., O’Neil, D. A., & Bilimoria, D. (2006). Effective leadership and successful career advancement Perspectives from women in health care. *Equal Opportunities International, 25*(4), 251-271.

4) เอกสารสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

พระราชบัญญัติ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (2560). สืบค้นเมื่อ 12 พฤศจิกายน 2563, จาก http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2560/A/040.

ศูนย์ข้อมูลประเทศไทย ข้อมูลทั่วไปตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด. (2563). สืบค้นเมื่อ 12 พฤศจิกายน 2563, จาก https://www.thaitambon.com/tambon/451708.

สถาบันการศึกษานานาชาติ การวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ. (2560). สืบค้นเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2563, จาก http://www.iis.ru.ac.th/document/KM.

สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. .2562. สืบค้นเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2563, จาก http://www.odloc.go.th/web.

Carter V. Good. (1959). Attude. Retrieved October 25, 2009, from http://www.novabizz.Ace/ Attitude.htm

Howard H. Kendler. (1963). Attitude. Retrieved October 13, 2006, from http//sarawud. Wordpress.com

Meredith, P. (1961). Attude. Retrieved October 13, 2006, from http://www.novabizz. Ace/Attitude.htm.

Kelman, H. C. (1967). Dimention of compliance – gaining behavior. Retrieved October 13, 2006, from http//www.Jstor.org/stable/278681.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรื่อง การบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อย

โดย พระนัฐธนพล โฆสมธมฺโม (ขาวหนู)

****

1. พระครูวิริยธรรมคุณ

: ตำแหน่ง เจ้าคณะอำเภอจังหาร ฝ่ายธรรมยุต จังหวัดร้อยเอ็ด
เจ้าอาวาสวัดฐิตวิริยาวนาราม

: วุฒิการศึกษา นธ.เอก

2. นายเหมราช สนศรี

: ตำแหน่ง กำนันตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด

: วุฒิการศึกษา ร.ม. (รัฐศาสตรมหาบัณฑิต)

3. นายวินัย โมฆรัตน์

: ตำแหน่ง อดีตรักษาราชการแทน นายกองค์การบริหารส่วนตำบล
แสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด

: วุฒิการศึกษา ร.บ. (รัฐศาสตรบัณฑิต)

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชียวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ที่ อว ๗๙๑๗/๐๐๔๕

๑๙ มกราคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือ (Try-out)

เจริญพร นายโกศล เวียงอินทร์ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล

ด้วย พระนัฐธนพล โฆสธมฺโม (ขาวหนู) เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๒๒๐๗๕๐๖๑๐๐๓ นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่นตามแนวพุทธศาสตร์ ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด PEOPLE'S ATTITUDES TOWARDS MANAGEMENT ACCORDING TO THE FOUR SUBLIME STATES OF MIND OF SANCHAT SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, CHANGHAN DISTRICTT, ROI ET PROVINCE" มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือ (Try-out) ในหน่วยงานของท่านเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่าน ได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติงานแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
ผู้ประสานงาน นางรัชณีย์ เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๑
นักศึกษา ๐๘-๐๗๙๕-๗๐๗๓

ร้อยโท
(โกศล เวียงอินทร์)
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ
๑๙ ก.ค.๖๕

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ที่ อว ๗๘๑๗/ว๐๐๔๖

๑๗ มกราคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ (IOC)

เจริญพร นายวินัย โมฆรักษ์

ด้วย พระนัฐธนพล โฆสธมฺโม (ขาวหนู) เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๒๒๐๗๕๐๖๑๑๐๐๓ นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่นตามแนวพุทธศาสตร์ ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด PEOPLE'S ATTITUDES TOWARDS MANAGEMENT ACCORDING TO THE FOUR SUBLIME STATES OF MIND OF SANCHAT SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, CHANGHAN DISTRICTT, ROI ET PROVINCE" มีความประสงค์ขอให้ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ (IOC) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่านได้โปรดให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติงานแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๓-๔๖๑๘
ผู้ประสานงาน นางรัชณีย์ เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๑
นักศึกษา ๐๘-๐๗๗๕-๗๐๗๓

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ที่ อว ๗๙๑๗/ว๐๐๕๖

๒๗ มกราคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ (IOC)

เรียน พระครูวิริยธรรมคุณ เจ้าคณะอำเภอจังหาร

ด้วย พระนัฐธนพล โฆสธมฺโม (ขาวหนู) เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๒๒๐๗๕๐๖๑๑๐๐๓ นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่นตามแนวพุทธศาสตร์ ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด PEOPLE'S ATTITUDES TOWARDS MANAGEMENT ACCORDING TO THE FOUR SUBLIME STATES OF MIND OF SANCHAT SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, CHANGHAN DISTRICTT, ROI ET PROVINCE" มีความประสงค์ขอให้ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ (IOC) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

เรียนมาด้วยความนับถือ

(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติงานแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
ผู้ประสานงาน นางรัชณีย์ เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๑
นักศึกษา ๐๘-๐๗๙๕-๗๐๗๓

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ที่ อว ๗๘๓๗/๖๐๐๒

๗ มกราคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ (IOC)

เจริญพร นายเหมราช สนศรี กำนันตำบลแสนชาติ

ด้วย พระนัฐธนพล โฆสธมฺโม (ขาวหนู) เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๒๒๐๗๕๐๖๑๑๐๐๓ นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่นตามแนวพุทธศาสตร์ ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด PEOPLE'S ATTITUDES TOWARDS MANAGEMENT ACCORDING TO THE FOUR SUBLIME STATES OF MIND OF SANCHAT SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, CHANGHAN DISTRICTT, ROI ET PROVINCE" มีความประสงค์ขอให้ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ (IOC) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติงานแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
ผู้ประสานงาน นางรัชณีย์ เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๑
นักศึกษา ๐๘-๐๗๙๕-๗๐๗๓

19/07/65

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ที่ อว ๗๙๑๗/๐๐๔๔

๑๗ มกราคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น

เจริญพร นายโกศล เวียงอินทร์ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล

ด้วย พระนัฐธนพล โฆสธมฺโม (ขาวหนู) เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๒๒๐๗๕๐๖๑๑๐๐๓ นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่นตามแนวพุทธศาสตร์ ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด PEOPLE'S ATTITUDES TOWARDS MANAGEMENT ACCORDING TO THE FOUR SUBLIME STATES OF MIND OF SANCHAT SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, CHANGHAN DISTRICTT, ROI ET PROVINCE" มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นในหน่วยงานของท่าน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติงานแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
ผู้ประสานงาน นางรัชณีย์ เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๑๐
นักศึกษา ๐๘-๐๗๙๕-๗๐๗๓

ร้อยโท
(โกศล เวียงอินทร์)
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ
๑๙ ก.ค. ๖๕

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ที่ อว ๗๙๑๗/๐๐๔๖

๒๙ มกราคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เจริญพร นายโกศล เวียงอินทร์ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล

ด้วย พระนัฐธนพล โฆสธมฺโม (ขาวหนู) เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๒๒๐๗๕๐๖๑๐๐๓ นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่นตามแนวพุทธศาสตร์ ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร ๔ ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด PEOPLE'S ATTITUDES TOWARDS MANAGEMENT ACCORDING TO THE FOUR SUBLIME STATES OF MIND OF SANCHAT SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, CHANGHAN DISTRICTT, ROI ET PROVINCE" มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม ในหน่วยงานของท่าน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่าน ได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติงานแทนอธิการบดี

ร้อยโท
(โกศล เวียงอินทร์)
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ
๒๙ ก.ค. ๖๕

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
ผู้ประสานงาน นางรัชณีย์ เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๑
นักศึกษา ๐๘-๐๗๙๕-๗๐๗๓

ภาคผนวก ง

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด

****

คำชี้แจง :

1. แบบสอบถาม เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย ตามหลักสูตรรัฐศาสตร์ สาขาวิชาการปกครองส่วนท้องถิ่น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อรวบรวมเป็นข้อมูลทางวิชาการสำหรับศึกษาค้นคว้า ใคร่ขอความกรุณาจากท่านตอบแบบสอบถามนี้ โดยใส่เครื่องหมาย √ ลงใน ( ) หรือเติมข้อความลงในช่องว่างคำตอบเหล่านี้ไม่มีข้อใดผิดหรือถูก และขอรับรองว่าจะไม่มี ผลกระทบต่อหน้าที่การงานของท่านแต่อย่างใดทั้งสิ้น ผู้วิจัยจะถือว่าคำตอบของท่านเป็น ความลับ และนำเสนอผลการศึกษาในลักษณะภาพรวมไม่ใช่รายบุคคล การตอบแบบสอบถาม ของท่านมีคุณค่า และเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัยครั้งนี้ โปรดพิจารณาข้อความแต่ละข้อความโดยละเอียด และโปรดตอบคำถามตามความเป็นจริง โดยครบถ้วนทุกข้อ

2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด

กำหนดการให้คะแนนการประเมินผลตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

5 หมายถึง มากที่สุด
4 หมายถึง มาก
3 หมายถึง ปานกลาง
2 หมายถึง น้อย
1 หมายถึง น้อยที่สุด

ผู้วิจัย หวังว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณ และอนุโมทนาทุกท่าน ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม มา ณ โอกาสนี้ด้วย

พระนัฐธนพล โฆสธมฺโม (ขาวหนู)
นิสิตปริญญาโท สาขาการปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวพุทธศาสตร์
หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

แบบสอบถ

เกี่ยวข้องทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด

ข้อชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในข้อที่ตรงกับความเป็นจริงและในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ☐ 1) ชาย ☐ 2) หญิง

2. อายุ ☐ 1) ต่ำกว่า 20 ปี ☐ 2) 21 - 40 ปี ☐ 3) 41 – 60 ปี ☐ 4) 60 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษาสูงสุด

☐ 1) ประถมศึกษา ☐ 2) มัธยมศึกษาตอนต้น/ตอนปลาย/เทียบเท่า

☐ 3) ปริญญาตรี ☐ 4) สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพ

☐ 1) เกษตรกร ☐ 2) ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ

☐ 3) รับจ้าง ☐ 4) ผู้ประกอบการ

☐ 5) อื่นๆ โปรดระบุ .....

5. หมู่บ้าน

☐ หมู่ที่ 1 ☐ หมู่ที่ 2 ☐ หมู่ที่ 3

☐ หมู่ที่ 4 ☐ หมู่ที่ 5 ☐ หมู่ที่ 6

☐ หมู่ที่ 7 ☐ หมู่ที่ 8 ☐ หมู่ที่ 9

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด

ประเด็น/ด้าน	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ด้านการวางแผน					
1. การวางแผนการบริหารจัดการ มีจัดสรรงบประมาณในการจัดทำโครงการต่างๆ ด้วยความปรารถนาดี ในการบริหารจัดการเพียงใด					
2. . การวางแผนบริหารจัดการ ท่านปฏิบัติต่อผู้มาติดต่อและแนะนำผู้มาใช้บริการด้วยความเมตตา มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อต่อประชาชนเพียงใด					
3. การวางแผนบริหารจัดการ สนับสนุนผลักดันความก้าวหน้าร่วมกับประชาชนเพียงใด					
4. การวางแผนบริหารจัดการ เอาใจใส่ ให้ความเป็นกันเองต่อประชาชนเพียงใด					
5. การวางแผนบริหารจัดการ มุ่งมั่นที่จะปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จเพียงใด					
2. ด้านการจัดองค์การ					
6. การจัดองค์การบริหารจัดการให้การช่วยเหลือประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามนโยบายในการบริหารจัดการเพียงใด					
7. การจัดองค์การบริหารจัดการ เมื่อประชาชนประสบความเดือดร้อน จะยื่นมือให้ความช่วยเหลือในการบริหารจัดการ เพียงใด					
8. การจัดองค์การบริหารจัดการ เสียสละความสุขส่วนตน เพื่อทำงานส่วนรวมในการ					

ประเด็น/ด้าน	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
บริหารจัดด้างต่างๆ แก่พี่น้องประชาชนในการบริหารจัดการเพียงใด					
9. การจัดองค์การบริหารจัดการ เอาใจใส่ต่อการบริหารจัดการ ไม่ย่อท้อต่อความลำบาก เพื่อแก้ไขของแก่พี่น้องประชาชนในการบริหารจัดการเพียงใด					
10. การจัดองค์การบริหารจัดการให้ความช่วยเหลือแก่พี่น้องประชาชนเมื่อเกิดข้อขัดแย้งด้วยความยุติธรรม และเที่ยงธรรมเพียงใด					
3. ด้านการนำ					
11. การนำการบริหารจัดการ ยินดีที่ปฏิบัติงานเพื่อส่วนรวมตามนโยบายด้วยความเต็มใจในการบริหารจัดการ เพียงใด					
12. การนำการบริหารจัดการ เอาใจใส่ต่องานที่ปฏิบัติจนเกิดความสำเร็จในการบริหารจัดการเพียงใด					
13. การนำการบริหารจัดการ ให้การสนับสนุนต่อความสำเร็จ ของพี่น้องประชาชนในการบริหารจัดการเพียงใด					
14. การนำการบริหารจัดการ รับฟังความคิดเห็นของประชาชนในการบริหารจัดการเพียงใด					
15. การนำการบริหารจัดการ แสดงความยินดีส่งเสริมสนับสนุนแก่พี่น้องประชาชน เมื่อได้รับประสบผลสำเร็จ ส่วนตนและสังคมเพียงใด					

ประเด็น/ด้าน	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
16. การนำการบริหารจัดการ ความซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติหน้าที่ เช่นไม่ขอสิ่งตอบแทน ,ไม่รับสินบน,ไม่หาผลประโยชน์ในทางมิชอบ ในการบริหารจัดการเพียงใด					
17. การนำการบริหารจัดการ การให้บริการเหมือนกันทุกรายโดยไม่เลือกปฏิบัติในการบริหารจัดการเพียงใด					
4. ด้านการควบคุม					
18. การควบคุมการบริหารจัดการ วางใจเป็นกลาง ไม่เลือกปฏิบัติต่อพี่น้องประชาชนในการบริหารจัดการเพียงใด					
19. การควบคุมการบริหารจัดการ สามารถวินิจปัญหาต่างๆ ในการบริหารจัดการไปตามเหตุผลได้เพียงใด					
20. การควบคุมการบริหารจัดการ สามารถแก้ไขข้อบกพร่องในในการบริหารจัดการเพียงใด					
21. การควบคุมการบริหารจัดการ ให้ความยุติธรรมในการรับฟังความคิดเห็นของพี่น้องประชาชนในการบริหารจัดการเพียงใด					
22. การควบคุมการบริหารจัดการ มีการประเมินกระบวนการบริหารจัดการระหว่างเมื่อมีเหตุขัดข้องเพียงใด					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักพรหมวิหาร 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนชาติ อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด

ข้อเสนอแนะ .....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณในความร่วมมือที่ท่านได้เสียสละเวลาให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่ทางราชการในครั้งนี้

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.2565

ภาคผนวก จ

ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม

ผลการตรวจสอบค่าความตรงเชิงเนื้อหาของแบบถามเพื่อการวิจัย

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	ผล
		1	2	3			
	1. การวางแผน						
1	การวางแผนการบริหารจัดการ มีจัดสรรงบประมาณในการจัดทำโครงการต่างๆ ด้วยความปรารถนาดี ในการบริหารจัดการเพียงใด	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
2	การวางแผนบริหารจัดการ ท่านปฏิบัติต่อผู้มาติดต่อและแนะนำผู้มาใช้บริการด้วยความเมตตา มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อต่อประชาชนเพียงใด	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
3	การวางแผนบริหารจัดการ สนับสนุนผลักดันความก้าวหน้าร่วมกับประชาชนเพียงใด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	การวางแผนบริหารจัดการ เอาใจใส่ ให้ความเป็นกันเองต่อประชาชนเพียงใด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	การวางแผนบริหารจัดการ มุ่งมั่นที่จะปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จเพียงใด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	2. การจัดองค์การ						
6	การจัดองค์การบริหารจัดการให้การช่วยเหลือประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามนโยบายในการบริหารจัดการเพียงใด	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
7	การจัดองค์การบริหารจัดการ เมื่อประชาชนประสบความเดือดร้อน จะยื่นมือให้ความช่วยเหลือในการบริหารจัดการ เพียงใด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8	การจัดองค์การบริหารจัดการ เสียสละความสุขส่วนตนเพื่อทำงานส่วนรวมในการบริหารจัดด้างต่างๆ แก่พี่น้องประชาชนในการบริหารจัดการเพียงใด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9	การจัดองค์การบริหารจัดการ เอาใจใส่ต่อการบริหารจัดการ ไม่ย่อท้อต่อความลำบาก เพื่อแก้ไข้ปัญหาของแก่พี่น้องประชาชนในการบริหารจัดการเพียงใด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	ผล
		1	2	3			
	3. การนำการ						
11	การนำการบริหารจัดการ ยินดีที่ปฏิบัติงานเพื่อส่วนรวมตามนโยบายด้วยความเต็มใจในการบริหารจัดการ เพียงใด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
12	การนำการบริหารจัดการ เอาใจใส่ต่องานที่ปฏิบัติจนเกิดความสำเร็จในการบริหารจัดการเพียงใด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
13	การนำการบริหารจัดการ ให้การสนับสนุนต่อความสำเร็จของพี่น้องประชาชนในการบริหารจัดการเพียงใด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
14	การนำการบริหารจัดการ รับฟังความคิดเห็นของประชาชนในการบริหารจัดการเพียงใด	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
15	การนำการบริหารจัดการ แสดงความยินดีส่งเสริมสนับสนุนแก่พี่น้องประชาชนเมื่อได้รับประสบผลสำเร็จส่วนตนและสังคมเพียงใด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
16	การนำการบริหารจัดการ ความซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติหน้าที่ เช่น ไม่ขอสิ่งตอบแทน,ไม่รับสินบน,ไม่หาผลประโยชน์ในทางมิชอบในการบริหารจัดการเพียงใด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
17	การนำการบริหารจัดการ ให้บริการเหมือนกันทุกรายโดยไม่เลือกปฏิบัติในการบริหารจัดการเพียงใด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	4. การควบคุมการ						
18	การควบคุมการบริหารจัดการ วางใจเป็นกลาง ไม่เลือกปฏิบัติต่อพี่น้องประชาชนในการบริหารจัดการเพียงใด	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
19	การควบคุมการบริหารจัดการ สามารถวินิจปัญหาต่างๆในการบริหารจัดการไปตามเหตุผลได้เพียงใด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
20	การควบคุมการบริหารจัดการ สามารถแก้ไขข้อบกพร่องในในการบริหารจัดการเพียงใด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
21	การควบคุมการบริหารจัดการ ให้ความยุติธรรมในการรับฟังความคิดเห็นของพี่น้องประชาชนในการบริหารจัดการเพียงใด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
22	การควบคุมการบริหารจัดการมีการประเมินกระบวนการบริหารจัดการระหว่างเมื่อมีเหตุขัดข้องเพียงใด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

สูตร IOC = $\frac{\sum R}{N}$

IOC แทน ดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

หมายเหตุ โดยเลือกคำถามที่มีค่า ตั้งแต่ 0.05 ขึ้นไป โดยเลือกคำถามที่มีค่าตั้งแต่ 0.05 ขึ้นไป ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.67-1.00 < 0.05 ควรปรับปรุงหรือตัดทิ้ง

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded[a]	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.918	22

Item-Total Statistics

sample size	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
A1	67.47	55.292	.513	.919
A2	67.63	62.033	.347	.918
A3	67.60	55.903	.792	.909
A4	67.43	58.461	.796	.912
A5	67.53	61.361	.444	.917
A6	67.07	57.513	.635	.913
A7	67.60	55.903	.792	.909
A8	67.40	58.386	.771	.912
A9	67.57	61.426	.495	.917
A10	67.07	57.513	.635	.913
A11	67.47	55.292	.513	.919
A12	67.60	62.041	.232	.920
A13	67.63	56.033	.740	.910
A14	67.50	58.810	.520	.915
A15	67.57	61.426	.495	.917
A16	67.07	57.513	.635	.913
A17	67.47	55.292	.513	.919
A18	67.67	62.092	.417	.918
A19	67.60	55.903	.792	.909
A20	67.43	58.461	.796	.912
A21	67.57	61.426	.495	.917
A22	67.07	57.513	.635	.913

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล : พระนัฐธนพล โฆสธมฺโม (ขาวหนู)

วันเดือน ปีเกิด : 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2534

ชาติภูมิ : 48 หมู่ที่ 12 บ้านหนองปลามัน ตำบลหนองสังข์ อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ

ที่อยู่ปัจจุบัน : วัดวิสุทธิธรรมาราม(ธ) ตำบลดงแดง อำเภอจตุรพักตรพิมาน ร้อยเอ็ด 45180

วุฒิการศึกษา

พ.ศ. 2548 : ระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 6 จากโรงเรียนบ้านหนองปลามันหนองไร่ จังหวัดชัยภูมิ

พ.ศ. 2550 : ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนหนองสังข์วิทยายน จังหวัดชัยภูมิ

พ.ศ. 2553 : ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนหนองสังข์วิทยายน จังหวัดชัยภูมิ

พ.ศ. 2556 : วิทยาศาสตรบัณฑิต (วทบ.) สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม
มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

พ.ศ. 2562 : สอบไล่นักธรรม ชั้นตรี สำนักเรียนวัดมิ่งเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

พ.ศ. 2563 : ครูสอนศีลธรรม มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย

พ.ศ. 2564 : สอบไล่นักธรรม ชั้นโท สำนักเรียนวัดบึงพระลานชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

พ.ศ. 2565 : สอบไล่นักธรรม ชั้นเอก สำนักเรียนวัดบึงพระลานชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

พ.ศ.2566 : กำลังศึกษา ระดับปริญญาโท รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่นตามแนวพุทธศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

E-mail : khawnoo_nongpraman@yahoo.co.th

Tel. : 0807957073